

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnishvu prejemati:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izhaja vsak dan svoje izjemne vrednosti in praznike.

Inserti veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačane naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 65.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede insertov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica. Upravištvu: Knafljeva ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Razkrinkani atentatorji.

Dunaj, 15. septembra.

Zastopnika mesta Ljubljane, dež. poslanec dr. Triller in državni poslanec dr. Ravnihar sta razkrila danes na Dunaju intrigo, katere zahrbtnost in škodljivost si v enaki meri držite ravnotežje. Prava zarota proti najvažnejšemu vprašanju, kar jih je kdaj imelo slovensko obrtništvo, proti eni najvitalnejših zadev slovenske prestolnice in slovenskega naroda sploh je v vsej svoji nagoti razkrinkana. Zarotniki pa so: objektivna vlada in kulturosonni nemški poslanci pod zaščito slovenskih klerikalev!

Brzobjavno smo že poročali, da sta oba poslanca s svojo energično intervencijo v zadevi slovenske obrtne šole končno dognala, kje in v čem obstojajo zapreke, ki se stavijo takojšnji otvoritvi tega tako važnega zavoda nasproti. Informacije, ki sta jih oba poslanca pri raznih ministrstvih zbrala, podajajo naravnost tipično sliko o stanju naše državne uprave, kateri stvarne in objektivne podlage ne pomenijo nič, kadar gre za slovensko stvar, ki je našim narodnim nasprotnikom neljuba. Slovensko gospodarstvo, slovenska kultura — to so za državno upravo v onem trenutku zgolj politični pojmi, kadarkoli se zljubi kakemu Markhlu ali Debernigu, da jih kot take označi, kadarkoli sedi v dotičnem ministrstvu mož, kateremu se zdi njegov urad nemška posredovalnica ne pa najvišje državno upravno mesto. In naši slovenski klerikaleci se za narodna vprašanja, in najsi bodo tudi najvažnejša in najbolj pereča, v istem hipu ne brigajo ali pa jim celo nasprotujejo, ko jih ne morejo reklamirati popolnoma za sebe in za svojo stranko.

Zgodovina slovenske obrtne šole ostane pa za vedno karakterističen dokument v težavnem boju našega naroda za gospodarski in kulturni napredek v boju, v katerem postajajo naši sovražniki tudi oni, ki sta nam jih zakon in pravica postavila za zaščitnike.

L. 1909. je tedanji ljubljanski poslanec in župan Hribar po dolgotrajnem naporu izposloval pri vladi principijalno obljubo, da se sedanja strokovno-obrtna šola v Ljubljani spremeni v popolno slovensko obrtno šolo, katere bi nam vzgajala v vseh

modernih pridobitvah svoje stroke izučeno obrtništvo. Bilo je treba velikih žrtev od mesta Ljubljane, predno je postal dogovor perfekten ter je bila obrtna šola zagotovljena. Ljubljanska občina se je zavezala, da pripravi brezplačno primerno stavbišče ter sezida po od vlade odobrenih načrtih obsežna poslopja novega zavoda, vlada pa ji zato odpiše brezobrestno potresno posojilo v znesku 900.000 K z izrecnim pristavkom, da se na državo ne bo stavil nobeden nadaljni zahtevek (sc. glede gradbenih stroškov). Z ogromnimi stroški 1.300.000 K je občina pravočasno zgradila moderno poslopje in delavnice nove obrtne šole, ki se bi imela po tedanjem dogovoru otvoriti s početkom šolskega leta 1911/12 torej že z današnjim dnem.

V smislu dolžnosti, ki jih je vlada prevzela, so bile v državni proračun za leto 1911. sprejete tudi primerne postavke za učiteljsko osebje, nadalje 3000 K za selitvene stroške sedanje strokovne šole v nove prostore, ter od celokupne vsote 33.000 K za notranjo opremo glavnega poslopja I. obkro v znesku 5500 K. Glede opreme delavnice, ki bi stala okrog 132.000 K je pri sestavi proračuna finančno ministrstvo izreklo, da mu za sedaj primanjkuje potrebnih sredstev, vendar pa je minister javnih del vznemirjenim naprednim poslancem ustneno zagotovil, da po raziskavanju te postavke v proračunu ne ogroža obrtne šole v nikakem oziru, ker hoče ministrstvo javnih del I. obkro te vsote provizorično izplačati iz razpoložne proračunske postavke 300.000 K »za obrtno pospeševalne svrhe« ter obenem skrbeti, da pridejo primerne postavke v proračun za l. 1912.

Po teh zagotovilih so bili poslanci tembolj pomirjeni, ker se je vedelo, da se v ministrstvu javnih del prav pridno pregledujejo štatut in naučni načrti nove obrtne šole, preskušajo predlogi glede imenovanja novih profesorjev ter se je tudi že izdal ukaz, da preneha s 1. sept. t. l. dotedaj obstoječa strokovno-obrtna šola.

Toda bližalo se je novo šolsko leto in vsi za otvoritev obrtne šole potrebni ukrepi so izostali. Narodno-napredna stranka se je morala odločiti k energičnemu nastopu, da doseže dejanski stan, akoravno je smela pričakovati, da se nahaja cela zadeva v popolnem redu, ker se vlada ni oglašila z niti najmanjšo težkočo.

Vlada pa je za svojim molčanjem le skrivala zahrbtno intrigo, ki je skovana v finančnem ministrstvu, merila naravnost na to, da onemogoči slovensko obrtno šolo, oziroma jo uniči!

Se-le danes sta ljubljanska poslanci po energičnem nastopu izvedla, da zahteva finančno ministrstvo, da naj ljubljanska občina plača opremo delavnice (132.000 K) ter vzdrževanje celega obrata v obrtni šoli (letnih 20—30.000 K). Finančni minister se opira pri tem na zgoraj citirani pristavek med občno in državno upravo sklenjene pogodbe, »da se na državo ne bo stavil noben nadaljni zahtevek«.

Neutemeljenost in frivolnost tega odgovora je tako očitna, da se skoraj ne izplača, ga še posebej ovračati. Samo ob sebi je razumljivo, da se dotični pristavek nanaša le na gradnjo poslopij samih, ker je bilo že od začetka jasno, da bo mestna občina morala izdati za gradnjo obrtne šole več, kakor pa ji je odpisala država (1.300.000 : 900.000 K). Da je tudi vlada ta pristavek razumela le tako, sledi z vsjo jasnostjo iz proračunske postavke 5500 K za notranjo opremo glavnega poslopja ter iz izjave ministra javnih del, da hoče iz obrtno - pospeševalnega fonda provizorično založiti v proračunu vsled pomankanja sredstev izostalo postavko. Tudi se vlada niti z eno besedo ni obrnila na mestno občino ljubljansko glede tega vprašanja ter ni od nje nikdar zahtevala niti enega, niti drugega, zgoraj omenjenih prispevkov.

Da bi mesto Ljubljana bilo samo vsled dejstva, da vsote za opremo delavnice in za vzdrževanje obrata niso postavljene v proračunu, primorano iste založiti iz svojih sredstev, to je argumentacija, ki je tako nesmiselna, da se z njo ni mogoče niti baviti. Sicer pa veljajo ti pomisleki le za Slovence, Nemcem, ki so zahtevali in tudi dobili za našo obrtno šolo velike kompenzacije na svojih obrtnih šolah v Gradcu, Celovcu, Beljaku, so se dotične velike vsote brez vsega izplačale, ne da bi se nahajale v proračunu.

Namen te intrige je torej jasn: vlada zahteva sedaj nova pogajanja z ljubljansko občino, ker ve, da občinski zastop. ki bi eventualno še mogel privoliti v nadaljnje žrtve, ne eksistira, finančni minister v zdajnjem trenutku dela težkoče, ker ve, da mu bo tako mogoče preprečiti

pravočasno otvoritev slovenske obrtne šole ter tako oškodovati slovensko obrtništvo za eno celo leto moderne ga pouka!

Slovinci smo vsled tega nečuvnega koraka oropani svojega obrtnega strokovnega šolstva za najmanj eno leto, ker je med tem prenehala tudi stara obrtno - strokovna šola!

Kje iskati krivcev? Finančni minister zavrača vse na ministrstvo javnih del, ki da cele zadeve ni pravočasno, oziroma v kolikor se tiče finančialne strani sploh ni urgiralo. To je navadna laž. Kajti v ministrstvu javnih del je vse izgotovljeno, kar se tiče administrativne in strokovne strani tega vprašanja, pripravljeni so dekreti, odobreni učni načrti in štatut — treba le, da se rešijo vseca finančna vprašanja, glede katerih je ministrstvo javnih del po zatrdilu tam najmerodajnejših faktorjev ponovno pri finančnem ministru posredovalo. Le žal, da brezuspešno.

Neposredni krivec je torej gospod finančni minister v svoji nemški - nacionalni mržnji proti vsemu, kar je slovensko, sam. Da pa se je upal nastopiti tako, je zasloga onih nemških poslancev iz alpskih dežel, ki fungirajo na Dunaju kot zvesti mandatarji naših domačih Volksratov. Finančni minister je vedel, da njegovemu brezprimernemu dejanju ne bo sledil politični odpor. Napredna javnost in ž njo interesi celega naroda, je danes v parlamentu zastopana premaloštevilno, da bi onemogočala s primernim parlamentarnim pritiskom podobne udarce. Naši klerikaleci so si pač dali že v juniju imenovati sina dvor. svetnika Šuklje-ta za profesorja nove obrtne šole, ter mu preskrbeli s tem sinekuro prve vrste, niso pa storili ničesar v pro-speh zavoda samega. Molče so trpeli, da se je v vladi pripravil novi atentat na napredek slovenskega ljudstva ter so si na ta način sami utisnili pečat tihih zaveznikov v komplotu katerega zahrbtnost in sovražnost v celi slovenski javnosti ne sme ostati brez odpora.

Deželni odbor in „Gospodarska Zveza“.

Deželni zbor kranjski je dne 18. februarja t. l. storil te-le sklepe:

1. »Deželni zbor vidi v združništvu najvažnejši faktor narodnega

gospodarstva v deželi in spoznava kot nujno dolžnost dežele, zastaviti vse moči za prosep združne organizacije na Kranjskem.

2. Ustanovi se deželni, združni urad, ki ima poslovati v vseh združnih zadevah kot strokovni organ deželnega odbora.

V ta namen se dovoli za leto 1911 poseben kredit v znesku 10.000 kron. 3. Kot od deželnega uprave odobrena združna organizacija v deželi Kranjski ima veljati »Združna zveza« v Ljubljani pod pogojem, da se podvrže redni reviziji deželnega združnega urada...

4. Vseučiliški sklad v znesku 750.000 se odstopi »Združni zvezi« kot brezobrestno posojilo na nedoločen čas proti celoletni odpovedi in se ti dovoli letna deželna podpora 12.000 kron, če izpolni pod III. v prvem odstavku navedeni pogoj in razen tega še sledeče pogoje:

d) Se zaveže, vsako sebi včlanjeno Zadrugo revidirati na željo deželnega odbora in v slučaju, da je zadruga sprejela od dežele kakor podpora, dati deželnemu odboru prepis revizijskega poročila na razpolago, brezkvarno neposredni revizijski pravici deželnega odbora, če si jo je pridržal ob podelitvi deželne podpore, ali pa če zadruga sama zahteva deželno revizijo

e) Se zaveže, pripraviti in podati o vsaki osebi včlanjeni zadrugi deželnemu odboru na zahtevo potrebni material za presojo, je-li dotična zadruga vredna in potrebna deželne podpore.

Iz tega deželnozbornskega sklepa je razvidno, da daje dežela dejansko klerikalni združni organizaciji letne podpore okroglih 60.000 kron in sicer za združni urad 10.000 kron in »Združni zvezi« redno letna podpora 12.000 kron, nadalje podarjene obresti od »Vseučiliškega sklada«, ki znašajo, računane po 5%, na leto 37.500 kron, kar da skupaj 59.500 K.

Ker je »Gospodarska zveza« ena najglavnejših in največjih članic »Združne zveze«, je povsem jasno, da prihaja deželna podpora v znesku 60.000 kron v prvi vrsti na dobro »Gospodarski zvezi«, ki še poleg tega dobiva izreden prispevek od deželnega odbora.

Sedaj pa vprašamo, ali je »Gospodarska zveza« vredna te ogromne deželne podpore?

Nočemo izrekat nobene sodbe, omejujemo se samo na te-le suhe, konstatacije:

najvažnejših večjih nemških, slovenskih, latinskih, grških in indijskih literarnih zgodovinah, sem sklenil drugo polovico svojih 30letnih službenih let porabiti za sestavljanje temelj polagajoče slovenske literarne zgodovine in pred vsem sem se oziral na to, da izdelam kombinacijo Goedekeja (Grundriss der deutschen Dichtung, kjer navaja naslove vseh pesniških del nemških, Gervinusa (Geschichte der deutschen Dichtung), Kobersteina, ki razpravlja pesništvo in prozo, Heinrich Kurza, ki pa je podal pravzaprav antologijo iz nemškega pesništva s kratkimi življenjepisnimi podatki. Posebno sem se tudi oziral na Schroederjevo knjigo: Indiens Literatur und Kultur. Čeh Karasek, ki je v Goeschenovi zbirki opisal slovansko literarno zgodovino, se je izrekel o moji knjigi, da ni samo vestna literarna zgodovina, nego se ozira tudi na kulturno stran.

Če se k ugodnim mojim uspehom v nemškem jeziku pridene še dejstvo, da sem jaz kakor dijak bil vselej odličnjak in dokler so bile vspešne tiste razrede, v katerem sem bil učenec, tudi prvak, je popolnoma izključeno in nenaravno, da bi se mi bila ponesrečila moja »Zgodovina slovenskega slovstva«.

Ker se je Grafenauer omejil na novejšo slovstvo je naravno, da se je bolj poglobil nego jaz in krivo je

LISTEK.

Grafenauerjeva in moja zgodovina slovenskega slovstva.

Spisal dr. K. Glaser.

Ko je 1901. l. izšel zadnji zvezek moje »Zgodovine slovenskega slovstva« sem pisal g. dr. Tomišku v Ljubljani, naj bi zdaj eden izmed slovenskih profesorjev spisal šolsko knjigo za ta predmet, kar bi bilo jako koristno in potrebno, da bi slovenski dijaki dobili pravi vpogled v razvitek našega slovstva. Tako šolska knjiga bi bila lahko uravnavna tako, kakor sta uredila dotične knjige Kummer-Stejskal in Hermann Kluge, čigar knjiga je izdana že nad 30krat.

Na mestu take šolske knjige je izpod peresa Grafenauerjevega začela izhajati »Zgodovina novejšega slovenskega slovstva«, od katere je izšel letos drugi zvezek. Jaz nobene-ga ne zavidam na lepih uspehih in se veselim, če delo s peresom komu dobro uspeva in sem izrekel že takrat mnenje, da bi se mladi, vneti

raziskovaci našega slovstva svoj posel lahko razdelili tako, da bi se eden posebej zanimal za protestantovsko, drugi za katoliško in zopet drugi za najnovejše slovstvo.

Kar se tiče ocene prvega zvezka Grafenauerjeve knjige moram uredništvu »Slov. Naroda« izreči hvalo, da je dotični ocenjevalci omenil pri tem, da se je meni glede mojega dela storila krivica s krivično oceno. Kadarkoli pa je kak konservativen pisatelj omenil Grafenauerjevo knjigo, se je vsakokrat zaletel nedobrohotno v moje delo, ko dokazuje že vendar naslov sam, da je Grafenauer zasledoval druge svrhe, nego jaz, ki sem hotel pisati temelj polagajočo knjigo za vse slovstvo, od najstarejše do najnovejše dobe. Čital sem mnogo ocen, slovstvenih ocen o raznih slovstvih, da bi se pa kritiki bili petnajst let zaletavali v kako knjigo, kakor v mojo, tega nisem našel nikjer. Zato sem bil pred dvema letoma objavil v »Straži« podlistek z naslovom »Osnovne misli glede bodoče zgodovine slovenskega slovstva«, kjer sem opisal 1. kaj sem nameraval doseči s svojim delom; 2. po katerih vzorcih sem se ravnal; 3. kako sodijo o knjigi nepristranski Srbi in Čehi; 4. kako ocenjujejo večja dela nemških učenjaki evropskega glasu. Pri pobožnih ocenjevalcih nisem s tistim pojasnilom dosegel nič. Da bi se mi

ne očitala samohvala, nisem takrat omenil vsega, kar je spadalo tje. Zaradi tega prosim slav. uredništvo »Slov. Naroda« za skromen kotichek v podlistku, saj mi je bivši urednik Josip Jurčič 1868. l. v Mariboru dal povod, da sem začel pisateljati in sicer za podlistek »Slovenskega Naroda«. Tudi se v Slovincih ni proniklo koristno načelo, da bi omenil ta ali drugi pisatelj, kako je prišel do te ali druge stvarine.

Ko sem 1863. l. kakor gimnazijski dijak šestega razreda dobil skromno štipendijo, ki je veljala tudi za vseučilišne študije, sem sklenil pod vplivom Trstenjakovih spisov posvetiti se širšemu jezikoznanstvu, ki sega čez meje slovenske in grško-latinske. Zaradi tega sem se 1876. l. v Kranju začel učiti staroindijske in ko sem po petletnem moledovanju za dopust na lastne stroške vendar dospel in dva semestra na Dunaju se udeleževal kakor izvanreden slušatelj slavnega indologa Buhlerja razlaganja staroindijskih tekstov, mi je 1882. l. dal nalogo za doktorsko disertacijo: »Kako je pesnik Bana v 6. stoletju indijsko epično pesem Kumarasambhava (bog boja) predelal v gledališko igro »Parvatina mojitve«. Razpravo je natisnila dunajska akademija znanosti 1883. in tistega leta sem promoviral. Drugo leto sem prevel omenjeno gledališko

igro na nemški jezik in objavil v izvestju tržaške gimnazije 1886. Življenjepis odličnega češkega orijentalista Vanička sem izdal 1885. na lastne stroške v posebni knjigi. 1886. leta je sprejelo uredništvo časnika »Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft« moj spis: »Der indische Student« auf Grundlage der Rechtsliteratur und der Literatur über die häuslichen Gebräuche. Dotični urednik pa je rekel, da bi ta spis kakor uvod k razpravam: »Der indische Hausherr«, »Der indische Mönch« in »Der indische Bettler« sodil bolj v spise kake akademije, in ker je take reči težko izdelavati v mestu, kjer ni vseučilišča, sem ga vzel nazaj in precej skrajšan izide prihodnje leto v istem časniku.

V istih letih sem se kakor profesor na tržaški gimnaziji trudil za to, da se slovenski poduk razširi od 3. tečajev do 8. razredov, kakor je to na vseh drugih gimnazijah na Slovenskem. To sem dosegel 1886. l. Nastopnega leta so se 3. tečaj razširili v 4. in eno leto pozneje v 8. razredov. Ker sem že blizu 20 let pisatelj sam in slovensčino učil na celjski gimnaziji in v Kranju in ker je bilo videti, da bom do konca svojega službovanja slovensčino poučeval v vseh razredih, in ker sem z vsemi svojimi nemškimi spisi imel izredno lepe uspehe in ker sem poznal uravnavo vseh

1. »Gospodarska zveza« hoče v času, ko grozi v deželi silno pomanjkanje krme in živil (glej uvodnik v št. 209. »Slovenec« z dne 13. septembra t. l.): »Pomožna akcija vsled suše«, dobaviti 1000 vagonov sene in ga odpelati na tuje. S tem hoče na skrajno brezvesten in naravnost nečuden način oškodovati interese kranjskega prebivalstva, zlasti pa kmetijskega ljudstva.

2. »Gospodarska zveza« je izvedla gospodarske pomožne akcije, ki jih ji je doslej poverila vlada, docela zanikrno in naravnost na škodo trpečega, uboega kmetijskega prebivalstva.

In da je to res, dokazujejo govori klerikalnih poslancev na sestanku glede »pomožne akcije vsled suše« v torek, dne 12. t. m., na katerem so sicer sramežljivo, a vendar dovolj jasno obsodili delovanje »Gospodarske zveze«.

Ako pa je stvar glede »Gospodarske zveze« taka, smo primorani postaviti na deželni odbor ta-le vprašanja:

1. Ali je deželni odbor zahteval v smislu deželnozborskega sklepa z dne 18. februarja 1911 od »Združne zveze« revizijo? »Gospodarske zveze«?

2. Ali je dala »Združna zveza« v smislu gori navedenega sklepa deželnemu odboru na razpolago prepis revizijskega poročila?

3. Ali je deželni odbor zahteval in dobil v smislu citiranega deželnozborskega sklepa od »Združne zveze« potrebni material za presojo, je li »Gospodarska zveza« vredna in potrebna deželne podpore?

Zahtevamo v javnem interesu točen in jasen odgovor!

Pismo Karlu Rosmanu v Novem mestu.

»Zum Rhein, zum deutschen, deutschen Rhein!«

V »Dolenjskih Novicah« se spušča v mene; pisali ste že dva dopisa in eno odprto pismo. Polemizirati hočete z mano, pa gonite zgolj le osebnosti in samohvalo. Ignoriral bi lahko vaše pisarjenje. Ali volitve občinskega odbora se bližajo in to priliki hočem porabiti, da vam in drugim volilcem še kaj povem. Nikjer ni zapisano, da se mora vsak Novomešan, ki se hoče udeležiti agitacije pri volitvah prej zglasiti pri vas in prositi dovoljenja. Tudi ni treba vas sprašati, v kateri politični smeri hoče kdo delati. Meni nalaga davčna oblast precej davkov in kakor veste, moram razmeroma plačevati tudi občinski doklade. Ne plačujem rad davkov, ali občinske doklade mi niso zoprne, ako se rabijo pri občini produktivno in ako se trosijo za častu primerne stvaritve. Imam tedaj pravico, stopiti v kako agitacijo in tudi pisati za časopis. To vam bo menda šlo v glavo. Zakaj torej se tako hudujete v »Dolenjskih Novicah« nad mano? Vi trdite, da ste član napredne stranke. Jaz hočem delati v korist iste in pišem v korist vsake napredne stranke. Ako je dobro, kar pišem, o tem ne pristaja sodba meni. Vi ste se v »Dolenjskih Novicah« zatekli proti meni, tedaj mora še nekaj dobrega biti v mojem nastopanju. — Razven spisov naših ekonomov, so »Dolenjske Novice« strogo urejane za zastopstvo klerikalne smeri. Jaz vrnem, če mene kdo udari. Jaz sem v »Slovenskem Narodu« započel boj v prid volitve novega občinskega odbora s političnega stališča, ki je bil tudi vaš. Proti klerikalizmu ste, kakor zatrjujete, še zdaj tudi vi. Jaz sem videl, da

je novomeški proš dr. Elbert izdatno pridobil v našem mestu pripadnikov klerikalni stranki. Jaz priščem, da je dr. Elbert tako malo liberalen, kakor sem jaz klerikalen. Proti temu dr. Elbertu in njegovi stranki sem začel boj v časopisu. Vzel sem v preučišljanje pred vsem to, kako hoče dr. Elbert nunske šole vtihotapiti v občinsko okrobo. — Cimbas je zapustil 1888. l. 3918 gld. za šolsko ustanovo; nune imajo voditi dotično šolo, ki se naj ustanovi v Novem mestu. Če se to ne zgodi, dobijo ustanovo usmiljeni bratje v Kandiji. Leta 1909 je bilo te ustanove 16—18.000 K. Dr. Elbert je sestavil neki kuratorij, obstoječ iz 6—8 mož, zaprosil za dovolitev ustanove nadaljevanje dekliške šole, jo dobil, vzel je pred več leti v najem Fajdigoovo hišo, kupil od Rometovke hišo in vrt za 22.000 K in ko je pri tem ustanovitvenju že potrošil dobro polovico Cimbasove in Deklevove ustanove, predno je še bilo kaj pouka, je poslal vas v boj za to, da prevzame občina ostalih Cimbasovih Deklevovih 9488 K ter Rometovo hišo z dolgom 16.000 K in okrobo nunske šole, internata itd. Vi ste dne 22. julija 1910 zmagali v občinskem svetu s predlogom, ki bi nalagal naši občini velika bremena, ako bi ga nune bile sprejele. Na srečo so hotele še več. Jaz sem to v št. 186 »Slovenskega Naroda« prav objektivno razpravljaj, nedotikajoč se druge osebe, kakor dr. Elberta. Pisal sem resnico. Ta je pa vas zbudila in ne da bi na to mirno razodeli v »Slovenskem Narodu«, kaj je po vašem resnica v tem vprašanju, ste se zatekli k »Dolenjskim Novicam« in spisali v družbi z dr. Elbertom dopis, v katerem z mano ravnote, kakor bi bil vaš hlapec, pa še grše, nastopali ste z osebnostmi, sirovo, brez stvarnih argumentov. Zdeli ste se mi pri tem delovanju prav smešni. Ne morem za to, da ste se tako razkoračevali, kot da bi bili modrosti vsega sveta pojedli z veliko žlico in odgovoril sem vam na to. Pisal sem vse prav mirno, vesel sem pa bil, da ste mi prišli tako pred puško. Spominjati sem vas pa zraven moral, da se nemara nahajate v klerikalnem taboru in pri tej priliki sem vam kazal prostor v klerikalnih nebesih, na katerega boste lahko sedli. Zaradi mojega naziranja o nunske šole vam kot liberalcu ni bilo treba iti nad mene z loparjem in mi očitati take grehe, katerih nikdar nisem pregrešil. Kaj se je bilo treba tako razburiti! Če sem vas v odgovoru zadel, je bilo to opravičeno; menda si vendar ne domišljujete, da bi vas moral prej vprašati, če smem to storiti! Na ulico ste stopili in me klicali na boj, rentacili ste na ulici, kakor vrabec v žlebovju. To bi me ne motilo, ali prepričan sem bil že dolgo, da stojite v službi dr. Elberta in da vas zdaj ta pošilja v boj proti meni. Vi dobro znate, da sem vas povabil, da pridete k meni, da se zmeniva zaradi volitve; vi ste povabilo osorno odklonili. Tedaj sem moral misliti, da proti dr. Elbertu ne morete iti v boj, jaz pa sem spoznal, da se mora ta boj bojevati, ako se želi dobro občini. Kaj torej vam ni prav, da ste se zopet razkoračili v zadnjih »Dolenjskih Novicah« nad mano? V »Slovenskem Narodu« ste hoteli tako nastopati proti meni, kakor nastopate sedaj v »Dolenjskih Novicah«. Jaz sem to izvedel in prosil uredništvo, naj mi pošlje vaš spis in jaz potem v »Slovenskem Narodu« takoj, ko se vaš dopis tiska, odgovorim. Uredništvo tega ni hotelo storiti. Povedal bi vam v tistem odgovoru, da sta hotela vi in dr. Elbert uredništvo »Slovenskega Naroda« na led speljati, da bi tudi »Slovenski Narod« vstopal za

dr. Elberta, povedal bi vama, da je taka nujnost agitacije prav prozorna škoda, da ni prišlo do tega.

Med nama je sporno le to, ako je naša občina velika bremena hotela prevzeti za nunske nadaljevalne šole. Tega bi se imeli držati. Vi ste v prvem dopisu trdili, da ne, da je občina ponudila le malo in ste citirali zapisnik o občinski seji z dne 5. septembra 1910. Jaz sem nato trdil in dokazal, da je občinski odbor sklenil v seji dne 22. julija 1910, da prevzame velika bremena za nunske šole, da so si nune izposile nekaj časa za premisele o sprejetju storjenega predloga in se ponudile provizorično začeti s podukom in da je odbor dne 5. septembra nekaj malega za ta provizorij ponudil. Tedaj je vaša naloga, da meni dokažete, da se sklep z dne 22. julija 1910 nikdar ni storil, nikdar ni bil veljaven ali kaj enakega. Vi tega niste dokazali. Vi se izogibljate tega spornega vprašanja in zopet je: wieder schimpft er und wieder ist's ein Nachpöffer und kein lehrer. Pa velja tudi zdaj: »Du hast Unrecht, denn du wirst grob.« Vi insultirate mene z osebnostmi, insultirate tudi mojo soprogo in hčer. Meni velja vestfalski odgovor: »Gegen ein Fuder Mist kann man nicht antinken«, ali zaslužili bi, da bi vas prav pošteno zaradi teh insultov zlal. Pa če bi še kaj duha bilo v tej vaši repliki, bi se še z njenimi osebnostmi bavil! Kaj tako neumnega pa še ni bilo brati. In kaj imata n. pr. soproga in hčer opraviti v vprašanju, koliko je naš občinski zastopnik nuna, ali to, koliko sem si pridobil premoženja, koliko ga ima soproga, koliko od tega dajeva v dobre namene. Menda ste si tudi že dali poročati po kaki kuharici, kaj se nahaja v naših loncih, kaj se pri nas kuha! Na najnižje instinkte človeka ste spekulirali, ker sami tako čustvujete in vam je farovž tudi svetoval, da me poskusite ogrditi v mojem zasebnem življenju. Kdo v Novem mestu pa porajta, kaj vi mislite o njegovem familijarnem življenju! Kdo vas je še vprašal, kako naj vzgaja svoje otroke! — Dalje vam ni prav, da se držim svojega dela in kaj pridobivam. Kje ste pa še slišali, da je delo sramota in da je varčevanje kak greh! — Zavidni ste mi tudi, da se mi dobro godi, želite, da bi se mi slabo godilo. To je razumljivo. Pa bi vi tudi delali in pridobivali, saj vam tega nobeden ne brani! — Vi zahtevate od mene, da vse, kar pridobim, dam v dobre namene. Gosp. Rosman, ta zahteva je naravnost bedasta. Pa je še težko te zahteve izvršiti, ker ste vi vzeli vso dobrobrčnost v Novem mestu v generalni zakup. Ali nekaj bi si le lahko pridobili navadne omike tekom tolikega časa vašega življenja, one prav navadne, da v političnem boju ženske tistih, katerih ne marate, ter pri vatno življenje puščate iz debate. Naše zasebno življenje smemo odkriti vsemu svetu, ali lepo ni, se dotikati, bodisi kateregakoli zasebnega življenja. Saj ni res, da so naši someščanje tako nizkotni, da bi jim bila take brezobraznost všeč, kakor jo vi udejstvujete, taka se čista le v farovžu na Slovenskem. — Tedaj na take argumente vam imam odgovorjati! — Zgolj neumne osebnosti in samohvala! — »Eigenlob stinkt.« naj vam pove pristni Nemeec dr. Elbert. Bravo, da ste že kaj storili za občino, kakor se hvalite. Družina, občina, država, te tri institucije so zdaj okvir, v katerem se odpleta človeško življenje. Posebno je občina važna, ta država v manjšem okviru, saj ste imeli kaj pametnega dela zraven. Pa nemara mi boste priznali, če se morete o čem trezno premišljevat, da sem po sko-

raj 30letnem bivanju v tej občini zadobil nekaj poznanja njenega življenja. No, in glejte, ravno ta občina me je spomnila, da imam dolžnost, da javno povem, da se ji hoče vreči vrv okolo vratu. Klerikalizem je po mojem prepričanju škodljiv občinam. Videl sem, da stremi dr. Elbert po vladi v ti občini. Vsak katoliški duhovnik se v zdajšnji Avstriji misli sovladarja. Prepričan sem, da dr. Elbert ne bo mogel sam vzdržavati nunske nadaljevalne dekliške šole v Novem mestu. Z ostalimi 9488 K od Cimbasove, Deklevove ustanove ne bo dolgo izhajal. Plačilo 16.000 K Neški, plačilo 800 K najemnine za Fajdigoovo hišo, plačila nuna, to je veliko. »Kranjska hranilnica« ima nemara sicer v dr. Elbertu svojega zaupnika tukaj v Novem mestu, ker je pravi Nemeec, kandidiral je tudi že proti Slovincem kot kandidat nemških Kočevarjev, ali v tresorje te hranilnice ga ne puščajo. — Šolnina zamore komaj plačati kurjavo in sražanje; postrežbo nuna. Ze zapušča jo nekateri člani kuratorija dr. Elberta; vi še ostajate, vi ste navdušen patrijot in najboljši prijatelj dr. Elberta. Vprašajte dr. Poznika, kako sva delala tukaj v Novem mestu, da v njem zavlada slovenski življenj; vprašajte ga, koliko je to delovanje stalo tudi gmotnih žrtev! Novo mesto je bilo celo nemško še pred 30. leti. Dr. Elbert je Nemeec iz rajha. On nemara z veseljem srem poslušam mogočni koral: du Rhein bist deutsch wie meine Brust. Ta dr. Elbert je kandidiral enkrat, ko je bil tukaj v Novem mestu, kamor ga je nastanila nemška avstrijska vlada, kot kandidat najstrašnejših Nemcev na Slovenskem proti kandidatu Slovincem za državni zbor. Vi, gosp. Rosman, hočete tega dr. Elberta spraviti v bodoči naš občinski odbor, to je edini razlog vašega odceljenja od strankarjev, s katerimi ste prej hodili v volilne boje! Temu Nemeecu hočete izročiti po novih volitvah vlado naše občine! — Kaj ne, dr. Elbertov brat je prišel v Ljubljani v mestni zastop, zakaj bi proš ne v našega! Časih so vladali Nemci na ljubljanskem rotovžu in na novomeškem, kaj pa je, vi slovenski patrijot vseh patrijotov, proti kateremu sem jaz mravljinec, če zopet zavladajo! — Poslušajte: Bila je ena najhujših borb, kar smo jih imeli kranjski Slovinci proti Nemcem, tedaj, ko so kandidirali ti Nemci dr. Elberta v dolenjskih mestih za kandidata v državni zbor. Izročili so mi Slovinci vodstvo v boju proti tej kandidaturi, vi ste se tedaj najozje družili z mano. Ali še veste, koliko sva tedaj delala, koliko so tedaj trpeli naši živi? Kočevarji niso vedno doma, krošnjarijo in število teh volilcev nama je bilo negotovo. Gotovo dobri patrijot, stari dr. Vojska je prišel stokrat vprašati, kako stojimo, gledal mi je v obraz, da iz njega razbere, kako. Delal sem se korajžnega, ali v srečo mi je bilo tesno. Staro nemško srce nekaterih starejših Novomeščanov je tedaj zopet oživilo in klerikalizem je že omadeževal slovensko domoljubje. Izvojevali smo tisto vojno s 60 glasovi večine. In še veste, kako veliko veselje je bilo v naših dolenjskih mestih nad to zmago Slovenstva proti Nemstvu in njegovemu zastopniku dr. Elbertu? — Jaz sem se spomnil te vojne, ko sem videl, da se kak prijatelj dr. Elberta iz prejšnje dobe nastopa zdaj zanj, ga sili med kandidata za občinski odbor. Vi seveda morate ta moment zgodovine naših političnih bojev zakrivati, vi ste slovenski domoljub in ste enkrat z vso vne-mo pobijali tega Nemece. Jaz sem vas že in vas še bom učil slovenskega pa-

trijotizma in zdaj je zopet prilika, da vas učim. Dr. Elbert je od časa, ko je bil kandidat kranjskih Nemcev in izšel pobit iz tiste vojne, si uredil svoje delovanje tako, da je lazil okolo Novomeščanov, se delal najboljšega someščana, ponujal se za delo za občinske stvari, pravil, kaj velja višji duhovnik pri naši dinastiji in tudi pri naših vladah, občeval je z meščani v krčmah, in tako pridobil nekaj novih prijateljev, med temi tudi vas. Pozabili so njegovi zdajšnji prijatelji izmed Slovincem, kaj je bil dr. Elbert kot kandidat za državni zbor proti njim in niso mislili, kar pravi ljudski pregovor: »Die Katze lässt das Mausen nicht.« pozabili, da dr. Elbert ni stran vrgel svojega nemškega nasprotstva proti Slovincem, ga ni mogel stran vreči, ker mu je, kakor vsakemu Nemeecu v naših in drugih avstrijskih deželah prirojeno. — Jaz pa nisem tega nikoli prezrl in sem tekom časa le obžaloval, da so drugi pozabili, kako je nastopal dr. Elbert v državnozborski volitvi proti nam Slovincem — in tudi zaradi tega sem se postavil proti dr. Elbertu, da ne bi Novo mesto imelo te sramote, da je brez zoperstavljanja bivšemu kandidatu najzagrnjenjših kranjskih Nemcev izročilo občinski odbor.

Vi ste gotovi, da zmagate z dr. Elbertom. Bravo! Z njim pride tudi njegovo drugo spremstvo, zavedni klerikalci v odbor. Vdal bo potem dr. Elbert občinski odbor. Ako bo to, potem dajte povelje, da pred našim rotovžem nastopi naša garda na dan zmage z želodom na čakah in godba naj zasrva pesem: »Die Wacht am Rhein«, garda pa naj prezentira in odda nekaj salv v proslavo vašega najnovejšega domoljubja in zmage nemstva v Novem mestu. — »Lieb Vaterland magst ruhig sein, — du Rhein bist deutsch wie meine Brust.«

Solze vesolja vam bodo tekale raz obraz, vaše domoljubno srce bo vris-kalo veselja. Na balkon našega rotovža stopita pri tem vi in dr. Elbert in objemita se!

V večini Slovincem je podedovan klerikalizem in respekt pred Nemeccem. Katoliški duhovnik in Nemeec sta pokopala že dosti Slovenstva, stala bosta ta dva tudi, ko pokopljejo ostaline Slovenstva na velikem grobišču, kjer spijo umrli narodi, katoliški duhovnik bo s pijanim glasom moljal svoj requiescat in pace in Nemeec mu bo pomolil asperges. Le veselo in korajžno v boj za dr. Elberta, gosp. Karl Rosman, pred Nemeccem imej Slovenec respekt!

Kakor hitro pride dr. Elbert v novi občinski odbor in zraven drugi, večinoma klerikalni odborniki, postane te vi, ali kak drugi iskren prijatelj dr. Elberta sicer župan, a potem bo ob prvi priložnosti dr. Elbert delal na to, da občina prevzame Rometovo hišo in nunske šole pod pogoj, kakor je zahtevalo nune ter teči kuratorij dolgov. Vi ste član tega kuratorija. Tedaj že ne bo nič več tistih ostalih 9488 K Cimbasove, Deklevove ustanove pri življenju, katere je nazaj dobil od občine dr. Elbert, kateri tisočaki so vam lani tako zmedli možgane, kakor bi jih bilo za devetdesettisoč kron. — To bo dr. Elbert moral storiti, da sebe in še pri njem ostale člane kuratorija reši plačila dolgov, katerih je že precej in katerih bo še sčasom veliko. Ze iani je tako lepo hotel poskrbeti, da bi občina prevzela v plačilo Neški in 16.000 kron. In zaradi tega, ljubeznjivi gospod someščan, sem v »Slovenskem Narodu« tudi to vprašanje nunske šole narezal. To je bilo za someščane važno vprašanje in je še. Tako se tu-

kar se piše v »Straži« št. 105, da je njegovo delo velik napredek proti mojemu delu. Tudi moja knjiga podaja vsebino vseh večjih del v vezani in nevezani besedi, ker mnogo teh del ni več na razpolaganje. Po tem načelu se ravna tudi zgoraj omenjena Klugejeva šolska knjiga in Baumgartnerjeva Zgodovina svetovnega slovstva, ki pripoveduje vsebino perzijskega eposa Šahname na 90 straneh. V mojem delu imajo bogoslovci, pravoslavci in vzgojevalci po strokovnjakih obdelane svoje stroke, česar nima nobena še tako obširna slovstvena zgodovina nobenega naroda. P. dr. Lenard se je izrazil, da take knjige, kakor je moja, Slov. Matica ne bi bila smela izdati. To bedasto sodbo zavračam z ogorčenostjo in ne morem razumeti, zakaj je ravno duhovnik tak krivičnik, ko vendar vsak dan moli: »Pax tecum«.

Ko sem bil cele počitnice leta 1878. v Berlinu in se tam seznanil z odličnimi učenjaki, se je pri neki priliki slavni germanist Müllenhof izrazil v tem smislu, da je bil Miklošič največji jezikoslovec devetnajstega stoletja. Ko sem se bil skozi 15 let pečal s svojim delom, mi je pred očmi žarela misel, da bi Slovinci s prvo temeljito polagajočo literarno zgodovino dobili delo za svoje skromne razmere, kakršnega ni dobil nobeden drug narod upravičeno s prvim delom te stroke.

Da nobeno delo ni dovršeno v vseh točkah, je jasno, ker je vprav človeško delo. Par let po dovršenju sem v »Slovenec« objavil prošnjo, naj mi živijo pisatelji, ki so opisani, navedejo pomote, ki se tičejo njihovega delovanja. Na to prošnjo se ni oglasil nihče. Pa vendar bi bil rad izdal vsaj za starejše dobe popravke in dodatke. »Matica« ni hotela izdati popravkov.

Krivična ocena mojega dela od strani konservativnih pisateljev je samo nadaljevanje tiste usodepolno krivične ocene, ki sem jo doživel od strani duhovnika in nadzornika Šolarja v Kranju 1875—77 in od strani konservativnega slovenskega deželnega školskega nadzornika na Primorskem 1886—91.

Dasi se je celo »Tagespost« 1875 o Končniku in meni povoljno izrazila, sem vendar po konferenci 1876 dobil od Šolarja »Extrastundes«, in pol leta pozneje se mu je ob preselitvi iz Kranja v Weidenau v Šlezijo v naučnem ministr. reklo: Die Gediegenheit des Unterrichts leidet darunter, wenn man national über-spannt ist. Jako lepo slovo v »Jägerndorfer Zeitung« 1880 ob preselitvi v Trst kaže, da je Gediegenheit zopet prišla. Pod slovenskim nadzornikom v Trstu 1886—1891 sem dobil svarilo in ukor. »Gediegenheit« je zopet zbežala. V desetletju 1901—11 sem imel izvan domovine na razpolaganje pro-

fesuro v Graecu, tri ravnateljska mesta na zasebnih šolah in nadzorniško službo na nekem zavodu na Dunaju. »Gediegenheit« je zopet prišla. Naj se mi oprost, da pri tej priliki omenim te moje čudne dogodke. SL. uredništvo »Slov. Naroda« ima na razpolaganje prepis dopisa v »Jägerndorfer Zeitung«.

Največje nasprotstvo proti moji knjigi se je izkazalo iz slov. seminarja na Dunaju. Dr. Vidie, ki je v treh listih vsako leto pisal proti meni, že skozi deset let ni objavil nobenega večjega dela na polju slovenskega slovstva.

Jako poučen vzgled ocenjevanja znanstvenih del podajam iz nemškega slovstva. Profesor Paul Horn v Strassburgu je bil priznan delavec na polju perzijske filologije z ozirom na literarno in kulturno stran. Izdal je 1893. l. »Grundriss der neupersischen Etymologie« 385 str. Ostro sta ga prijela Sulemann v Petrogradu in Fried. Müller na Dunaju, ker v glas-slovju ni bil dobro podkovan, kar je tudi težko za literarnega zgodovinarja. Dve leti pozneje je profesor Hübschmann izdal »Persische Studien«, kjer na 120 straneh popravlja Hornove podatke, na strani 121 do 282 podaja »Persische Lautlehre«, pozneje podaja zaznamke 660 besed, o katerih pravi, da jih je Horn drugače (krivo) razložil.

In, dragi Slovinci, Paul Horn med Nemci ni zgubil ugleda, nego je bil naprošen, da je za »Grundriss der iranischen Philologie« 1901 na 194 strani napisal: »Neupersische Schriftsprache«, torej za tisto stroko, v kateri pred 7. leti ni bil dosti podkovan.

Paul Horn je umrl pred dvema letoma, Bartholomae, profesor v Heidelbergu je 1904 l. izdal »Altiranisches Wörterbuch«, Strassburg 998 strani in dva leti pozneje: »Zum Altiranischen Wörterbuch. Nacharbeiten und Vordararbeiten« 186 str., kjer objavlja dodatke in popravke.

Če se torej take razmere v nemškem učenem slovstvu primerjajo s postopanjem ocenjevalcev moje knjige, se človek ne more načuditi velikanski razliki, ki obstoji med nemško in slovensko kritiko. — In slavi-sti v Avstriji!

Bivši slušatelj profesorja Strekelja mi je rekel pred leti, da je Strekelj v predavanjih tako rjeval proti moji »Zgodovini«, da so dijaki hoteli trikrat protestirati proti temu načinu, pa so to opustili v lastnem interesu.

Dr. Murko je v svoji knjigi o jugoslovanskem slovstvu imenoval mojo knjigo »eine ziemlich unverlässliche Materialsammlung«. »Bošnjak« Jagic se je dunajskemu indologu Schroederju nasproti nepovolj-

no izrazil o meni, kar mi jako škoduje. Nemško društvo: »Weidenauer Lesekasino« je l. 1880 mene — Slovenca — izvolilo za častnega člana, jugoslovanski vseučilišni profesor pa slovenskega gimnazijskega profesorja duši, ker je 1883 pri Bühlerju na Dunaju došel 1880 iz Indije — prvi Avstrijec promoviral iz sanskrita — in ki ga je modroslovska fakulteta zagrebškega vseučilišča predlagala za izvanrednega profesorja 1886.

Jaz dvomim, da bi zdaj v Slovincih zanimanje za katero stroko bilo tako živahno, kakor za literarno zgodovino — morda za socialno vedo tudi — in to je tudi zasluga moje knjige, ki je naletela na tak odpor.

V takih razmerah mi naj nihče ne zameri, da se obračam do vseh poštenih literarnih krogov, naj se dela na to, da se meni nasproti izpremeni razmerje odločilnih krogov.

Kdor je od 30 službenih let 24 let neprostovoljno služil na avstrijskih mejah, in 20letnico takega službovanja praznoval v bolnišnici, kakor jaz, ki sem kakor vseučilišni dijak na Dunaju meseca decembra 1866 in 1872. l. na Ptuj prestal dve smrtni bolezni, ta gotovo zasluži, da vsaj kakor vpočen profesor tandem ali quando enkrat doživi pravico in človečnost med svojimi rojaki.

ki kaj dela v korist občine. — S tem sem pa vas in še koga drugega spravil v nered, ker zdaj pred volitvami sami nečete nič vedeti o velikih stroških nunske šole in ni vam prav, da se o teh nunnah govori in piše. V tem neredu sta pa vi in dr. Elbert razkrila vaju neupravičeno agitacijo za nove odbornike, razkrila vaju taktiko: Kantonik Zlogar in dr. Ažman, gimnazijski katehete vodijo k volitvi prave klerikalce; dr. Elbert in vi, Karl Rosman, kot »zmerni liberalci« vodita liberalce, ki se zaupa jo dr. Elbertu. V sili zna dr. Elbert tudi biti liberalen. — Teda: ločeno marširati, skupno udariti in zbiti nasprotnike klerikalizma! — Cenjeni gospod, le jecajte, kakor vam drago naprej v »Dolenjskih Novicah«, druga ne morete v farovski službi, vzeta vam je svoboda misli in govora! — »Qui mange du Pape en meurt.« Tako stoji zdaj stvari. Vi sebe premalo poznate, vi si preveč domišljujete. Ne odrekam vam nekega bivšega talenta in obznanjem, da ste pustili študije, ko tega ni bilo treba. Ali tako za malo ne smete šteti drugih, ki niso zaljubljeni v dr. Elbertove oči. Vi si domišljujete, da vse, kar vi pišete, velja kakor evangelij. Ako ste se liberalci, potem je neumnost, da hočete zrgo delati. Pa na to ni mišljiti. Vi stojite v dr. Elbertovi službi. In s tem služabnikom govorim jaz, svobodni človek, ki vam je dokazal, da ste v vašem prvem dopisu v »Dolenjskih Novicah« prodajali someščanom neresnico za resnico. Vi ste dobro vedeli, da je sklenil občinski odbor dne 22. julija 1910, da prevzame Rometino hišo z dolgom 16.000 kron, da plačuje nunam do 3000 K na leto, da skrbi za pripravo hiše za internat, zida šolo in ste meni nasproti trdili v prvem dopisu v »Dolenjskih Novicah«, da to ni res, da je občinski odbor hotel prevzeti le nekaj malih bremen. Vedli pa ste tudi, da so nune stavile še večje zahteve, kakor jih je ponujal občinski odbor. Vi ste someščanom resnično zatajili in zaraditega sem vam v »Slovenskem Narodu« št. 1860govoril, kakor sem, zaslužili ste pa zaradi navedenega prikrivanja resnice ostreje batine. Vi sami ste zadobili že lani prepričanje, da bi stala občina nadaljevalna nunska deliška šola preveč in vendar ste zatrdjevali someščanom v dopisu v »Dolenjskih Novicah«, da občina ni ponudila dosti, da ni hotela prevzeti dosti bremen in vendar ste name pali, ko sem zvesto poročal, kaj bi ta šola bila povzročila plačil in bi se zraven vse drage stavbe postale lastnina nune. Vedli ste tudi, da so občinski odborniki srečni, da njih sklep zaradi nunske šole ne velja več. Vedeli ste tudi, da je nunska šola kuratorji že v ustanovljenju stala čez 9000 K. Vi ste član kuratorija in desna roka dr. Elberta in njem. In tedaj ste vedeli, da se nunske šole ne ustanavljajo s 9488 K in zadolženo razdrto hišo in vendar ste name padli, ker sem trdil, da ni bilo dobro, kar je nameraval dr. Elbert zastran te šole z našo ubožno občino. Pravili ste nekaterim someščanom pred vašim prvim dopisom v »Dolenjskih Novicah«, kako me boste v tla stolkli, kakor ste tudi z vašim zdajšnjim dopisom v »Dolenjskih Novicah« prorokovali tako moč, da me prisilijo, da pobermem šila in kopita in ponoči izginem iz mesta. Pa ste napisali toliko bedastosti in pokazali, da stoji vaša omika globoko pod prav navadno, ko ste se lotili moje soproge in hčere! Gosp. dr. Elbert, Goethe pravi: »Die Kirche schwächt alles, was sie ändert!« — Tu imate vaš stvar! — Študiram sem tekom več let dr. Elberta in njegovo praktiko pri lovu privrženecv za njegovo cerkveno stranko. Moč je imel dober lov. Vas, gospod, je pa presneto lahko vlovil in tako zamrežil, da ne morete več ven iz mreže. Laskalo se vam je, da ste velika duševna kapaciteta, katera ne sme svoje luči postavljati pod mernik itd.! In vi, liberalen naprednjak — jaz sem bil tako prost, da sem se postavil na pot temu dr. Elbertu ultramontanec in Nemcu ob novih volitvah občinskega zastopa in delam na to, da se mu izpodbijejo noge na potu v novi občinski odbor. Vi tega ne morete storiti. — Pa bi lahko, tudi če bi bili že dober klerikalec. Vi veste, da je naša občina morala dobiti kako večjo Hočvarjevo njivo v last za pripravo novega pokopališča. Mislili so odborniki na marof. Dr. Elbert je vedel, da ga bo občina licitirala. On je pa hotel preprečiti, da kupi občina marof. Dogovoril se je z nekim meščanom, kateremu ni bilo znano, da hoče kupiti občina marof, da licitira do neke visoke svote in mu odstopi njive, katere on rabi. Ta meščan je pri licitaciji izvedel, da hoče občina licitirati marof. Ni mogel odstopiti, pogodbu z dr. Elbertom ga je vezala, licitiral je in gnal kupnino visoko. Občina je kupila marof. Kaj pa je par tisoč goldinarjev, saj občina lahko plača; hotel ji je veliko več s prevzetjem nunske šole natrpiti plačil, kaj ta malenkost! Gosp. Rosman, objemite dr. Elberta!

Narical sem v prvem dopisu, kaj je dr. Elbert. Ko sem bil to storil, je nekdo našel v »Dolenjskih Novicah« velike »zaslug« dr. Elberta za našo občino in pisal prav resnobno, da Novo mesto brez dr. Elberta ne obstaja ne more. To ste približno povedali hoteli tudi vi v vašem odprtem pismu na me. Veste, da se zunaj na deželi že iz Novomeščanov norca delajo, da vsi nič sami ne premorejo, da pravijo, da dela v občini le dr. Elbert, ki tudi sam svoje zasluge opetva in razširja, si s to samohvalo pri ljudeh, ki ne vedo, v čem obstojijo te zasluge, postavlja prukico, da je večji videti in zahteva moč za to samohvalo plačo, obstoječo v tem, da se mu podvrže meščanstvo. Ne zamerite mi, razjarjeni gospod, pa gotovo sem spoznaval v življenju več duševnih kapacitet in jih našel v knjigah, kakor vi, pa duševna mera dr. Elberta res ne opravičuje, da ga vi in par drugih Novomeščanov postavljate na višje stajalo in zasluge tega duhovnika za našo občino se razpršijo v nič, ako jih denete pod dobro steklo. Jaz poznam te zasluge in poznam tudi njega predobro in ravno zaradi tega sem moral pozvati someščane, naj odpro oči, da pogledajo in vidiijo, da to, kar ta duhovnik stori, ni za nas nič vredno, kazati sem smel someščanom škodljivosti vmešavanja tega duhovnika v naše občinske zadeve in vzpodbujati sem jih smel, da imajo nekaj ponosa, da sami skrbijo za blagore naše občine, ker z upravo občine je v ozki zvezi tudi gospodarsko uspevanje meščanov-obrtnikov, ki pa ni istovetno z blagari katoliškega duhovenstva. Kar vas zadeva, pa vas nisem žalil v svojih dopisih; dokler niste nastopili proti meni v »Dolenjskih Novicah«, vas še imenoval nisem, ne kazal kako na vas. Vi ste sami sprevidele, da nunske šole občini ne more prevzeti, ker bi ji prišla predraga in vendar ste tako grobijansko pisarili v prvem vašem dopisu v »Dolenjskih Novicah«. Dobro je, da prihajajo občinska vprašanja v najširšo javnost. Torej tudi vas ni moglo žaliti, da sem to vprašanje spravil v debato. Hoteli ste se tedaj le zavzeti za dr. Elberta, da bi mene odpravili, mi zagrenili delo, ki se javljam v javnosti proti njemu! Ste se zmotili! Ni ravno veselje, s takimi nasprotniki opraviti imeti, ki se umičejo pravemu predmetu spora in napadajo osebe, ki nimajo nič opraviti v sporu, ki podajajo osebnosti mesto stvarnih argumentov. Dr. Elbert pošilja vas v boj, ker drugega nima, vi pa mislite, da je Novomeščane pridobiti s surovostmi. In tako moram, da povem, kar je someščanom povedati, tudi odgovoriti takim dr. Elbertovim pomagačem, kakor ste vi.

Vi naštevate, kaj sta vi in dr. Elbert vse storila za občino. Pri tem mi prihaja v spomin dr. Defrance-schi. Ta je bil v vsem, kar se je storilo dobrega, zadnja leta vodilna glava. On je prvi vladal opozoril, da je naše gimnazijsko poslopje za nič; pl. Šuklje je ne bi mogel spraviti v Kandijo, ker je za Novo mesto od Marije Terezije bilo ustanovljeno; v tem oziru ni bilo nič treba dela. Bolnišnica za ženske je delo dr. Defrance-schija. Veliko dela je storil ta mož za njo.

Vi, g. Rosman, niste več svobodni človek, in ko zdaj nastopate za kake kandidate za občinski odbor, storite to v službi farovža. Vi plešete v verigah farovža ples, katerega ste se v njem naučili.

Poslavljam se od vas; predno pa rečem adio, vas najpohlevnejše prosim, da me še pustite par let živeti v Novem mestu, da me še ne spodite iz njega, kakor mi namigavate; rad bi še čolnaril po Krki in rad bi še od blizu gledal, kako boste vi krotili klerikalnega znaja. Želim vam vse smolo z dr. Elbertom in njegovimi prijatelji pri prihodnjih volitvah občinskega odbora.

Novo mesto, 10. septembra 1911.
»Stari agitator.«

Politična kronika.

V ogrskem finančnem ministru-stvu se bavijo z zakonsko predlogo o uvedbi monopola na užgalice. Izgotovljena sta dva načrta. Po prvem načrtu bi država kupila vse tvornice za izdelovanje užgalic, po drugem bi dala država v najem fabrikacijski kontingent. Z obema načrtoma se bo bavila posebna enketa, na kar bo finančno ministrstvo odločevalo.

Ogrski grško-katoliški škof Val-ly je zelo podoben našemu ljubljanskemu škofu. Ta škof je namreč uvedel zoper več ljudskošolskih učiteljev disciplinarno preiskavo in jih nato suspendiral. Ta disciplinarna kazen označuje duševni nivo tega škofa in njegovih duhovnikov. Če namreč kmetom zbolji živina, tedaj imajo navado, prositi župnika, da jim jo ozdravi z molitvami. Župniki so za to pobirali posebno štolnino. Nekateri učitelji so to počenjejane

osmažili v šoli kot praznoverstvo. Otroci so to povedali svojim staršem, od katerih so izvedeli duhovniki. Ti so poročali škofu, ki je nato kaznoval učitelje. Učitelji so šli na to k škofu. Toda ta jih ni sprejel, češ da ne sprejema bogotajcev. Smo pač še v srednjem veku!

Francoski poslanik Cambon je včeraj popoldne izročil nemškemu državnemu tajniku Kiderlen-Wächterju spomenico francoske vlade. Državni tajnik bo najprej konstatiral, v koliko se razlikuje francoska spomenica od nemške, ki jo je dala nemška vlada na prvo francosko noto. Pogajanj nočejo prekiniti z dolgiimi odmorji. Splošno prevladuje mnenje, da ta spomenica ne pomenja še zadnje besede, temveč da bo Nemčija vložila stvarni ugovor proti večim točkam francoske spomenice. Upajo pa, da bodo nasprotja, ki bi morala nastala, s skupno formulo popolnoma izravnali; vendar se mora s tem računati, da bo še dolgo trajalo, da bo sporazum perfekten.

Upravni odbor francoske socijalistične stranke je imel v četrtek ob navzočnosti zastopnikov mednarodnega biroja konferenco, na kateri je zahteval, naj se takoj skliče mednarodni socijalistični biro. Nadalje se je sklenilo objaviti okle proti vojni in sklicati na dan 28. in 24. t. m. shode, na katerih se bo zahtevalo takojšno sklicanje parlamenta. V oklicu izjavljajo, da noče nihče na Francoskem evropske vojne. Nemogoče je, da se izvrši to hudo delstvo.

Belgijski ministrski svet je imel včeraj pod predsedstvom kralja sejo, na kateri se je sklenilo, sklicati milico letnikov 1906, 1907 in 1908, skupaj 40.000 moč. Efektivno stanje armade bi se v tem pomnožilo na 80.000 moč, k temu bi prišlo 1. oktobra še 18.000 rekrutov. Nadalje se je sklenilo, da dobe vsi polki mitraljeze. Vse utrdbe in vsa armada dobi potrebno municijo. V prihodnji spomladi nameravajo mobilizirati vse letnike milice. Na nemško-belgijski meji je vlada uvedla specialno stražo.

Na Španskem se baje pripravljala splošna revolucija. Delavske zveze so z 97 proti 64 glasovom sklenile, da so včeraj v znak simpatij s štrajkajočimi v Bilbao tudi štrajkali. V Bilbao so štrajkajoči na več krajih razrušili železniške proge, kamenjali delavce ter zaprli one delavce, ki so bili poslani, da popravijo železniško progo. Porezali so tudi telefonske in telegrafne žice. Žita primanjkuje. Poroča se o spopadih med uporniki in orožništvom, oziroma vojaštvom. Londonski časopis »News« poroča iz Madrida: V Barceloni je revolucionarno središče, ki je povzročilo zadnje nemire in tudi zadnje upore mornarjev. Vlada je principijalno sklenila, proklamirati v Barceloni obsedno stanje. General Wyler ima jako dalekoosežno polnomočje. Modernistično šolo v Barceloni, kakor tudi delavski sindikat so oblastveno zaprli. V barcelonskih tvornicah so aretirali veliko število anarhističnih delavcev. »News« označuje položaj na Španskem kot predrevolucijo. Ministrski svet je imel v četrtek sejo, v kateri se je bavil s položajem. Min. svet je avtoriziral oblasti, naj nastopajo z najostrejšimi sredstvi.

Komite Mladoegipčanov je imel v Genfu svoje letno zborovanje, s katerega so poslali kedivu brzojavko, v kateri ga prosijo, naj pomore Mladoegipčanom, da dosežejo svoje konstitucionalne pravice. Drugo brzojavko so poslali angleškemu ministru Asquithu. V tej brzojavki spominjajo Mladoegipčani Angleže na njihovo slavnostno obljubo, naj zapuste Egipt. To bi odgovarjalo časti in ugledu velikega naroda in bi pridobilo angleškemu narodu simpatije vseh Egiptčanov. Predsednika komiteja so določili kot delegata za mirovni kongres v Haagu.

Med Perzijo in Rusijo so bile v zadnjem času brzojavne zveze opetovano pretrgane. Iz Tebrisa proti Teheranu tudi pošta ne more več voziti. Eks-šahova armada se baje nahaja 40 km pred Teheranom. Glavno mesto je na severni in vzhodni strani obkoljeno. Odločilna bitka se bo vršila v najkrajšem času.

Štajersko.

Naši klerikalci in štajerski deželni zbor. Slovenski klerikalni poslanci so imeli te dni posvetovanje v Mariboru, čegar sklepov niso objavili. Pač pa so potom deželnozbornske zborniške korespondence poslali v svet oficijozno vest, da klerikalci

ne smatrajo sedanjega trenutka za ugodnega končati obstrukcijo. Zato žele, da se pogajanja nadaljujejo in sicer da posreduje med njimi in nemškimi nacionalci veleposelstvo. Pomnimo za danes, da je veleposelstvo član nemškonalacionalne večine v štajerskem deželnem zboru in da stoji na stališču, da se slovenska obstrukcija ne sme odkupiti. Klerikalno izjavo, da sedanj trenutek ni ugoden za spravo v Gradcu je tolmačiti tako, da klerikalci čakajo na razvoj parlamentarnih razmer na Dunaju. Upajo namreč vsaj na Dunaju na kako odkupnino za opustitev obstrukcije v Gradcu.

Kuga svinavka in grintavka v celjskem pol. okraju? Iz Šmarja nam poročajo: V sosednjem rogaškem okraju se je pojavil eden slučaj kuge na gobcu in parkljih. Neki kmet je kupil dva vola na Hrvaškem in ju prignal brez potnega lista čez mejo. Mož pravi, da je kupil vola pri Sv. Štefanu in potni list izgubil. Sedaj se vrši tozadevna preiskava.

Iz Šoštanja — okolice nam pišejo: Žalostno plapolaje je naznanjala raz občinsko hišo črna zastava, da je naš župan Josip Košan v svojih najlepših letih umrl. Občina je zgubila z njim odličnega narodnega župana, občani svojega voditelja in svetovalca. Rajnik je bil rojen l. 1865. v St. Ilju pri Velenju. Za stricem je prevzel posestvo v Družmirju in se poročil s hčerko tedanjega župana, odličnega narodnjaka Mihaela Tajnika. S pridnim in umnim gospodarstvom si je uredil in pripravil lepo domačijo. Ponosno se beli sedaj iz zelenelega drevja njegova enonadstropna kmečka hiša, kras cele vasi. Mož je bil sila nadarjen; čital je veliko in bil v gospodarskih, kmetijsko-pravnih in sploh v vseh javnih zadevah tako poučen, da so ljudje daleč naokoli hodili k njemu po svet. Ni ga bilo dneva, da bi ne prišel kak kmečki človek k njemu in najsi je imel še toliko dela, bil je vendar vsakomur takoj z veseljem na razpolago. Podnevi je delal na njivah in travnikih, zvečer je pa sedel do polnoči in delj pri knjigah in županskih poslih. Kot župan je bil tako vesten in natančen, da ga niso spoštovali samo pri oblastvih, temveč tudi njegovi politični nasprotniki. Županova val je od l. 1903. Narodni stranki se je priklonil že od prvega začetka; po smrti Ježovnikov so si premnogi želeli, da bi postal njegov naslednik, a mož zaradi svoje bolehnosti in deloma tudi zaradi velike tankovestnosti ni hotel prevzeti kandidature. Duhovščina mu je mnogo nasprotovala — ali slabotni mož je vedel s svojo požitvalno delavnostjo premagati vsa prizadevanja klerikalcev in ohraniti svoji občini narodno-napredno lice. Njegova smrt je za nas huda udarec — a njegov vzgled nas naj vna, da s pridnim delom zamašimo zevajočo vrzel. Počivaj v miru, dragi prijatelj Košan!

Iz Šoštanja nam poročajo: Včeraj, v četrtek, se je vršil pogreb umrlega okoliškega župana Jos. Košana ob naravnost ogromni udeležbi. Poleg občanov se je udeležil pogreba občinski odbor okolice Šoštanj polnoštevilno, dalje požarni brambci iz Družmirja in Gorenjega, zastopniki uradov v Šoštanju, šoštanski župan Woschnagg z nekaterimi meščani, mnogo zastopnikov šoštanskih in velenjskih Slovencev, domače učiteljstvo in dr. Od odprtem grobu je vzel od pokojnika slovo zastopnik izvršev. odbora Narodne stranke, urednik Lešničar slaveč Josipa Košana kot vzornega rodbinskega očeta, vestnega slovenskega župana in zvestega somišljenika.

Družmirje pri Šoštanju. Jesen prihaja na polja, v domove — Pala je slanica, zvenel je naše gore list. 12. t. m. je zatislil oči naš župan g. Košan. Zaplakalo so srca po vzor-možu... Po ljubečem, preskrbnem očetu so zaihtela srca sorodnikov, ženske in otroci — zlate nade pokojnikov. »Umetri, bratje, težko ni, pustiti nade, to boli!« Po vrlem županu žalujejo Družmirčani; blagopokojni g. Košan bil je vedno mož na svojem mestu, delaven, požrtvovalen. Sam kmet je živel le za kmeta. Za dobrotnikom žalujejo narodna društva. Žalost je segla v srca posebno pristaveh Narodne stranke. Saj je v teh žalostnih dneh le redek mož, ki bi tako gorel navdušenja, ki bi bil v protislovju s tipično sirovostjo in umazanostjo v političnem beju tako odkrit in pošten, ki bi bil v svojem naziranju tako trdno prepričan, kakor blagi pokojnik. Bil je značaj, to je tudi priznanje iz vrst političnih nasprotnikov in to priznanje je dragoceno. In ker je bil prepošten in prečist v pol. boju, je tudi tako mnogokrat padla kepa blata nanj; pa vse napade je odbil neomadeževani ščit njegove značajnosti in poštenosti! In vsak boj ga je pomladil, osvežil za daljno delo za napredek in dobrobit rojakov. Ni treba naglašati, da je bil navdušen Slovenec, ne pri napitnicah, ampak pri

delu, tako često pozno v noč... Za bolan, še ni miroval: kakor junak, ki v svetem boju za domovino ne čuti krvave rane, ampak ostane v bojnem metežu, dokler popolnoma ne obnemore... Ljubezen zahteva žrtve... Kot žrtve ljubezni lega v grob tudi pokojni g. Košan, ljubezni do rodbine, do rodne grude... Zemlja mu bodi peresce!

Od Sv. Tomaža pri Ormožu. Umrl je S. t. m. Franc Loparnik, brat učit. Petra Loparnika v Polzeli. (Smo že javili. Op. ur.) Pokojnik je bil vrl narodnjak in nevpočljiv značaj. Za ustanovitev in napredek tukajšnje Posojilnice, katere tajnik je bil, mu gre največ zaslug. Obnem s tem pa je tudi pripomogel k razširjenju tukajšnje šole v šestrazrednico, kajti v posojilničnem posloppju je nastanjen začasno en razred, za katerega celih 7 let ni bilo dobiti prostora. Od gotove strani se je delalo, seveda na katoliški podlagi, proti njemu in posojilnici, a brez namernega uspeha — pač vendar, saj se je pokojni vsled tega veliko razburjal in imel nepotrebnih skrbi, kar je gotovo slabilo njegove telesne moči in pospešilo sušico, kateri se je pridružilo še vnetje pljuč in rebrne mreže. Zapustil je ženo s petimi nedoraslimi otroki. Kako je bil poznan in priljubljen, priča njegov pogreb, katerega se je udeležilo toliko ljudstva, da niti stari ljudje ne pomnijo takega pogreba, da, niti na dan Vseh svetnikov ne vidi naše pokopališče toliko ljudi. Blag mu spomin!

Ponesrečil se je 12. t. m. pri trebljenju in poglabljanju studenca delavce vulgo Jakopin pri posestniku Alojziju Majcen na Koračkem vrhu. Hotel se je po opoldanskem odmoru prvi peljati v studenec. Komaj je vstopil v pripravljeno posodo in so ga hoteli spustiti počasi v studenec, ko se nenadoma pretrga voze in mož je padel v nad 20 m globoki studenec. Privlekli so ga iz studenca še živega in toliko pri zavesti, da je napravil oporoko ter se še dal prevideti s sv. zakramenti. Nato je kmalu umrl. Polomil si je vse ude in rebra.

Svoboda učiteljstva na Srednjem Štajerskem. V Vel. St. Florijanu je prestopila neka učiteljica k protestantizmu. Tega ji tamošnji klerikalci niso mogli odpustiti in so napravili proti njej ovadbo na okrajni šolski svet v Loncu (D. Landsberg), češ, da ni sposobna za poučevanje na ljudski šoli, ker je odpadla od katoliške vere. Da bi svojo ovadbo podprli, so inscenirali šolsko stavko. Od 60 otrok v učiteljskem razredu, jih je došlo dne 4. septembra (na šoli so bile od konca julija zaradi škrlatice med otroci počitnice) k pouku komaj 15 otrok. Drugi dan jih je pa došlo že 35 in sedaj je obisk normalen. Radovedni smo, kaj poreče k temu napredni štajerski deželni šolski svet!

Vendar enkrat! Na ponovna očitavanja bivšega »Narodnega Dnevnika« in sedaj »Slovenskega Naroda«, da vodijo naši klerikalci v Gradcu boj brez prave znanstvene in stvarno dobro utemeljene podlage, se je vendar odločil eden izmed klerikalnih deželnih poslancev, dr. Benkovič, natančno preiskati deželni proračun in na podlagi števil dokazovati, ali smo Slovenci v gospodarskem oziru na Štajerskem zapostavljeni, ali ne. Da smo zapostavljeni v narodnem in kulturnem oziru, o tem ni nobenega dvoma. Kakor čitamo namreč v mariborskih listih, misli dr. Benkovič objaviti iz analize deželnega proračuna dobljene podatke v posebni knjigi, ki bo izšla tekom te jeseni. Poudarjati pa moramo, da je pri takih rečeh bolje, ako se držimo stroge resnice — saj bo ta koncem koncev govorila še vedno v naš prid.

Iz Celja. Mleko se je v našem mestnem podražilo za 4 vinarje. Stane sedaj 24 vinarjev liter. Ker je v najbližji okolici letos letina popolnoma odrekla, se nam obeta že sedaj silna draginja živil, ki bo zlasti hudo zadela revnejše sloje.

O letošnji vinski letini in vinskih cenah piše Franc Girstmayr v »Tagespost« sledeče: »O letošnji vinski letini čitamo v različnih listih poročila, ki ne odgovarjajo dejstvu in ki lahko napravijo pridelovalcem in konzumentom veliko škodo. Ako se vzdrži sedanje ugodno vreme, imamo pričakovati na Štajerskem srednje ugodno vinsko letino; kar se pa tiče kakovosti vina, bo prve vrste. Le v slučaju dolgotrajnega dežja bi morali poprej brati in bi seveda dobrota vina znatno trpela. Po nekaterih krajih je toča uničila ves pridelek. Vendar pa so ti kraji, hvala bogu, precej redki, tako da ne pridejo pri kupčiji v poštev. Cene za vinski mošt bodo zelo dobre, posebno ker so kleti vinskih trgovcev prazne. Starejši letniki ne pridejo toliko na trg, ker se je okus pivcev precej predugačil. Vse hoče imeti mlada, pitna vina. Vendar pa ne bodo oni vino-rejci, ki bodo zahtevali previsoke cene, dober vozili, ker je pričakovati po nekaterih krajih naše države izvanredno bogato trgatve. Tako so

nam ponuja ponekod iz Ogrske vinska drozga po 20—24 K hl; ta cena odgovarja ceni 27—30 K za hl mošta. Pri nas tedne biti cena za navadni vinski mošt 32—48 K (to velja za Slovenske gorice); sortna vina in vina iz najboljših vrhov utegnejo pa biti še dražja. Tak je danes položaj.

Iz Celja. Nemško časopisje je prineslo te dni neresnično vest, da so hoteli celjski Sokoli minulo nedeljo zvečer na našem kolodvoru napasti klerikalne telovadce, ki so se vračali s petrovške slavnosti domu. To je seveda docela izmišljeno. Kaj hočejo s to »novico« Nemci doseči, je vsakomur jasno. V Celju se Slovenci med seboj ne bomo pretepali, da bi imeli Nemci veselje in da bi se odvrnila pozornost od žalostnih policijskih razmer, ki nas silijo, da si moramo prekrbeti v varstvo orožnike. To si naj Jabornegg in Ambrožič zapomnita za vedno! — Kakor čujemo, je predstavljen nemški pridigar dr. Matija Slavič v Maribor, kjer bo prefekt v malem semenišču in suplent v bogoslovju.

Kaj bo jutri v Velenju? V »Strazi« čitamo, da skliče posl. Verstovšek shod k Skazi - Špenku po § 2, katerega se udeležijo tudi dr. Benkovič. Nemška pevka slavnosti se bo nemoteno vršila. Tako daleč smo že padli, da ne moremo zabraniti izzivalne nemškutarske slavnosti v slovenskem trgu z ogromno slovensko večino in da se moramo skrivati po zakotnih oštarijah, da proti takim dogodkom protestiramo! Ali nista v tej zadevi državni poslanec Verstovšek in župan Skaza - Špenk res ničesar storila? Sramota!

Drobne novice. Obesil se je v Loki na Dr. p. osebenkar Lambrecht. Mož je veliko pil in malo delal, vsled česar je ostal svojemu gospodarju najemu dolžan. Vsled tega se mu je odpovedalo stanovanje. Mož je na to pretepel svojo ženo in se obesil. — Službo je menjal davčni oficijal g. Ivan Stanič pri davčnem referatu v Weizu z davčnim asistentom v Brežicah Karl Gabronom. — Gnili ovčje meso je kupil od nekega Kuneja v Bučah posestnik Vajdič v Sedlarjevem. Ko so se pa Vajdič in rodbina tega mesa najedli, so vsi zboleli; hčer Franeka bo celo najbrže umrla. — Za predsednika deželnega sodišča v Gradcu je imenovan predsednik okrožne sodnije v Ljubljani dvorni svetnik dr. Maks pl. Ivčih. Dosedanji predsednik graškega dež. sodišča Anton Kless je šel po 41letnem službovanju v pokoj. Graška »Tagesp.« pravi, da bo povzdignjen v plemiški stan. — Ušla je iz zapore pri okr. sodišču v Kozjem neka Julijana Gradišnik. Bila je zaprta zaradi tatvine. Zbežala je najbrže na Hrvaško. — Iz Vranskega. Kmečko dekle Marija Prijatelj je te dni porodila na Polzeli zdravega dekca. Prijatelj trdi, da je dečko prihodnji dan umrl in da ga je kar sama na nekem mestu pokopala. Začela se je preiskava.

Koroško.

Poštno ravateljstvo v Celovcu. Pred kratkim so prinesli listi vest, da je popolnoma gotovo, da ustanove v Celovcu poštno ravateljstvo. Glavni teh poročil bi se imelo odcipeti Solnograško od poštnega ravateljstva v Linču in priklopiti Celovcu. Solnograška trgovska in obrtna zbornica se je zaradi tega informirala na višjem mestu, kjer se ji je pa zagotovilo, da je ta vest neresnična.

Nasilen muzikant. V Celovcu so aretirali večeraj muzikanta S. Madritsch, ker je posilil neko 15letno deklico in ukradel posestnik Martišniku v celovški okolici 15 K. Madritsch je znan nasilnež in je še-le pred kratkim prestal 15mesečno ječo.

Streliška udarila minulo nedeljo v skedenj posestnika Primoža Slifnika v Mali vasi in ga užgala. Skedenj poln žita in drugih pridelkov je popolnoma pogorel. Škoda za veliko presega zavarovalnino.

Obesil se je v Gori nad Kobreci dninar Kajetan Škof na neko drevo na polju svojega delodajalca posestnika B. Tratnika v Kobreci.

Primorsko.

Iz politične službe. Okrajni tajnik Viktor Bacher je premeščen od namestništva v Trstu k okrajnemu glavarstvu v Pulju.

Umrli so v Bazovici vrla Slovenka Marija Metlika roj. Skrijančeva, sestra znanih rodoljubov Skrijancev. N. v m. p.!

Sentjabska čitalnica v Trstu slavi v nedeljo, dne 17. septembra svojo desetletnico obstanka in razvije ta dan slovesno društveno zastavo. Slavnost se bo vršila na prostornem zemljišču posestnika Preloga za sentjabsko cerkvijo. Do sedaj se je oglasilo za udeležbo že 24 društev s 16 prapori. Slavlja se udeležijo tudi tržaški »Sokol«.

Revizija ljudskega štetja v Trstu. Revizija ljudskega štetja, ki so jo povzročili Slovenci valed goljufnega postopanja laških uradnikov na škodo Slovencev, bo bržkone zaključena dne 18. septembra. Slovenci pridno hodijo gledat ljudskoštevne pole, ki so razstavljene na vpogled pri revizijski komisiji. Kdor še ni bil, naj gre nemudoma pogledat, če ga niso napravili za Italijana, kajti laški uradniki so to v taki meri in na tak način prakticirali, da se ne sme nikdo zanesti, dasi je tudi sam pokolnoma pravilno izpolnil števno polo. V svrhu te javne kontrole je razdeljeno mesto v dva okrožja. Ena revizijska komisija dela v državni ljudski šoli na Lipskem trgu, druga pa v ulici Fontana. Samo pri eni komisiji so našli dosedaj že čez 6000 slučajev nepravilnega vključanja. Pri drugi komisiji je pa še slabše. Zmotili so se za enkrat laški ljudskoštevni uradniki prav pošteno. Če mislijo, da bodo Slovence na ta način spravili iz Trsta ali celo iz sveta, se grozno motijo. Strah jih je, toda nič jim ne pomaga, tu smo, delamo, se razvijamo in zahtevamo tudi svoje pravice. Tudi tržaški Nemci so na Italijane hudi in pozivljajo svojce, da se prepričajo o pravilnosti štetja. Tudi Herrenvoik so hoteli namreč laški uradniki potlačiti v svoj laški koš. O končnem izidu revizije bomo svojačasno poročali.

Viharno protestno zborovanje železničarjev v Trstu. Snuči se je vršilo v Trstu v »Delavskem domu« protestno zborovanje uslužbencev državne železnice. Zborovanja se je udeležilo nad 1000 železničarjev. Bili so železničarji iz Trsta, poslala pa je zastopnike tudi proga. Tudi južna železnica je imela svoje zastopnike. — Predsedoval je železničar Skobelj, glavna govornika pa sta bila Falk in Kopač. V resoluciji, ki je bila sprejeta s silnim navdušenjem, zahtevajo železničarji 25% zvišanje stanovanjske doklade, 20% zvišanje plače, prost uvoz argentinskega mesa in uvoz živil popolnoma proste meje. Zborovalci so bili jako navdušeni in so z mogočnimi ovacijami pozdravljali izvajanja govornikov. Med govorom Kopačevim, ki je bil precej oster, pa je nastal tak hrup in vihar po dvorani, da je vladni zastopnik dr. Senekovič zaključil zborovanje. Zborovalci so se nato mirno razšli.

Nezgođe. V ladjedelnici Sv. Marka je padel raz 7 m visoko streho 23letni delavec Izrael Horowitz. Pri padcu si je razbil črepinjo in zlomil tilnik. Obležal je na mestu mrtev. — V malem čolnu se je peljal večeraj 24letni mornar pri Lloyd Nikolaj Nikoljić od obrežja Carciotti proti Josipovem pomolu. Bil je malo vinjen. Med vožnjo se je prekenul čoln. Nikoljić je padel v vodo in utonil.

Ubegli vojak. K večerajšnji notici o begu računskega podčastnika 7. lovskega bataljona v Kanalu Lobode, se poročajo, da se je Loboda zgledal pri laški finančni straži v Podrečki. Tam so ga razorožili in aretirali. Proti večeru je šel proti laški meji postajevalja Pahor in zagledal begunca, ko se je razgovarjal z laškimi finančnimi stražniki. Med pogovorom se je begunec približal nehoti meji in jo prekoratil. V tem trenutku ga je Pahor aretirati in odvedel v Kanalo. Italijanski finančni stražniki so pri aretaciji pomagali beguncu in Pahor jih je moral prisiliti z orožjem, da so mu pustili odpeljati begunca.

Stavka pristaniških delavcev v Trstu. Leta 1907 so napravili nestalno nameščenimi pristaniški delavci v Trstu s svojimi delodajalci tarifno pogodbo, ki je še danes v veljavi. Sedaj pa je ravateljstvo pristaniških skladišč nenadoma izpremenilo delavni red. Povodot te izpremembe, s katero so oškodovani delavci, pa se ravateljstvo ni oziralo na zahteve delavstva, ki ima svoje pravice pogodbeno zajamčene, marveč je ukrenilo to izpremembo popolnoma samovoljno. V ožgled temu ravnanju so sklenili delavci stavko, katero bodo držali toliko časa, dokler ne uvede ravateljstvo zopet prejšnjega delavnega reda, ali jih oškoduje na kak drug način. Stavkujočih delavcev je čez 300. Stavtiki so začeli večeraj opoldne.

Irredentistične demonstracije na Reki. Povodom zadnje irredentistične demonstracije reških Lahov, ki so se peljali v Italijo, se vrše v Reki stroge preiskave. Največ udeležencev te demonstracije pripada reški laški zvezi »Giovane Fiume«. Do snuči so zaslili že 24 prič. Vsa obravnava se vrši strogo tajno. Po mestu se širi govorica, da je kompromitiranih več oseb boljših krogov. Dokazano je baže, da so demonstrantje naravnost izživali in sramotili avstro - ogrsko vlado.

Letošnji karneval na Reki. Mesto Benetke je sporočilo mestu Reki, da se Benetke udeležijo letošnjega karnevala na Reki s posebno deputacijo. Prišel bo iz Benetk na Reko poseben parnik, ki bo pripeljal na karneval maskirane zastopnike Benetčanov. —

Radovedni smo, kaj bo k tej predstavi komediji rekel guverner.

Atentat na ruskega ministrskega predsednika.

V dopolnilo naših snučnih poročil o atentatu na ruskega ministrskega predsednika Stolypina, prinašamo še sledeče: Ko sta padla oba strela in se je zgrudil Stolypin v svoji loži, se je občinstva lotila taka panika, da ljudje niti mislili niso na to, da bi atentatorja prijeli. Vseled tega se mu je posrečilo zbežati v neki stranski hodnik. Tam pa ga je dohitel neki častnik, ki ga je hotel zadržati. Atentator pa je ustrelil tudi proti njemu in ga ranil na roki. — Kljub temu so ga prijeli in pobili na tla. O vzrokih, iz katerih je Bagrov izvršil atentat, ni znano nič natančnega, policija pa sumi, da je bil član terorističnega komiteja in odločen, da izvrši atentat. O Stolypinovem zdravstvenem stanju poročajo, da ne bo treba operacije in da je mnogo upanja, da v kratkem okreva. Sicer je predrt prsna mrena, vendar pa niso niti jetra, niti pljuča ranjena. Krogla je namreč zdrsnila ob rebrih in občila v hrbtu. Večera opoldne je bila žila 92krat, toplota je znašala 37°, ob 3/4. zvečer je imela žila 84 utripov in toplota je bila neizpremenjena. Se ponoči so zaslišali napadalec, ki je imel na ime se glasečo vstopnico v 4. vrsti v parketu. Med odmorom je stopil k Stolypinu in se mu predstavil. Ministrski predsednik mu je podal roko in govoril z njim par besed. Takoj nato je Bagrov ustrelil. Da je izvršil Bagrov atentat iz političnih nagibov, o tem ni dvoma. — Car je poveril za čas Stolypinove bolezni agende ministrskega predsedstva finančnemu ministru Kokovčevu, ki je bil tudi med atentatom v neposredni bližini Stolypina.

Peter Arkadijevič Stolypin je sin junaka izpred Sebastopola, Arkadija Stolypina in je bil rojen leta 1863. Posvetil se je praviški študijam ter vstopil leta 1884 kot uradnik v ministrstvo. Po preteku malo časa je bil dodeljen notranjemu ministrstvu. Leta 1888 se je preselil v gubernijo Kovno, kjer ima njegova rodbina velika posestva in je bil kmalu imenovan za okrožnega plemiškega maršala v guberniji Kovno. Leta 1902 je bil imenovan za guvernerja v Grodnem, ter si je kot tak položil temelj za svojo poznejšo priljubljenost med ljudstvom. Bil je vedno človek liberalnega mišljenja, v kolikor je mogoče govoriti v Rusiji o liberalnosti. Leta 1903 je bil imenovan za guvernerja v Saratovu. Prišli so dnevi revolucije in Stolypin se je pokazal moža železne energije, ki je zatrl revolucijo, če je bilo treba, tudi s krutostjo. To mu je napravilo mnogo sovražnikov, zlasti ker se ni oziral niti na stan, niti na inteligenco ljudi, ki so jih pripeljali pred njega in so bili na sumu kot revolucionarji. Umljivo je, da se je zgodila takrat marsikomo krivica, Stolypin pa se ni oziral na to, ker je imel pred seboj edini cilj, napraviti mir. Tako je v mestecu Bolačovu dal razgnati neko zdravniško zborovanje z vojaštvom in je tekla takrat tudi kri. Kravi dogodki v Bolačovu so prišli pozneje pred dno. Leta 1906 je bil poklican Stolypin kot notranji minister v kabinet Goremykina in je postal po odstopu Goremykina ministrski predsednik. Sedaj je začela krvava doba na Ruskem. Proti teroristom je nastopal z brezprimerno krutostjo in justifikacije, izvršene od takozvanih zemskih sodišč, so bile na dnevnem redu, množili so se pa tudi umori guvernerjev in visokih uradnikov. Bila je to vojna med Stolypinom in teroristi. 25. avgust 1906 je bil odločilen dan. Dva terorista sta si vedela izposlovati, kot orožniška častnika preoblečena, pristop v njegovo palačo ter sta položila tam bombe, ki so provzročile strahovito nesrečo. Stolypin sam ni bil ranjen, njegov sin in njegova hčerka pa sta bila zelo težko ranjena. Sina so zdravili sicer rešili, da ni ostal za vse svoje življenje pohabljenec, hčerki pa so morali odrezati obe nogi.

To je mučno vplivalo na Stolypina in imelo za posledico tudi, da je v svojem političnem stremeljenju napel druge strune. Streti je hotel vsako opozicijo in se je posluževal sredstev, ki jih ne moremo imenovati več liberalna. Prvo, kar je storil, je bilo, da je z vsjo strogostjo nastopal proti opozicijskemu časopisju. Postal pa je tudi oseben in v nekaterih pogledih reakcijskiparen ter je zlasti skušal spraviti v vplivne državne službe ljudi iz svojega sorodstva, kar mu je napravilo mnogo sovražnikov in je bilo povod neprestanim intrigam na dvoru proti njemu. Ponočno so prihajale med svet vesti, da je padel v nemilost pri carju in da je njegovo stališče omajano. Zlasti hudo mu je nasprotoval senat. Hudo omajala je njegovo stališče njegova predloga o zemstvih, ki jo je prinesel le-

točno pomlad. Po vzoru notranje-ruskih gubernij je hotel ustvariti tudi v južnih in zapadnih gubernijah zemstva, to so samoupravne skupine, ki bi se dale primerjati v nekaterih ozirih z našimi deželnimi zbori. Na posebno hud odpor je zadel pri Poljkih. Prej pravičen celo proti židom, je videl sedaj v Poljkih državi nevaren element in je bil mnenja, da izhaja teroristično gibanje s Poljskega. Nasprotovala sta mu zlasti Witte in Durnovo. Njegova predloga je padla v senatu, nakar je poslal Stolypin senat in dno na počitnice z namenom, da oktroira nova zemstva, kar je deloma tudi izvršil letošnje poletje.

Kako je prišlo do umora srbskega kralja Aleksandra in kraljice Drage?

IX.

Pridobitev Rajovića.

Kakor sem že naglašal, smo bili zadovoljni, da smo od liberalcev pritegnili zaroti Avakumovića, dočim se nam načrt glede pridobitve obih radikalnih kril ni posrečil. Končno sem se odločil, da poskusim še z naprednjaki.

Vodja naprednjakov je bil takrat pokojni Rajović. Vedel sem sicer, da je bil Rajović precej nepopularen, ker je bil l. 1893. predsednik prekega sodišča, vedel sem, da je največji prijatelj dinastije Obrenovićev, takisto pa mi je bilo tudi znano, da je ostro obsojal kraljevo ženitev ter se zameril kralju Aleksandru, ker mu je rekel, da Draga Mašin ni zanj.

Toda kralj je vendar njemu kot prijatelju dinastije prizanašal.

Ker sem s pokojnim Rajovićem živel v dobrem prijateljstvu že 30 let in ker sva bila z vinogradni sosed, je prihajal skoro vsak dan k meni in ni imel pred mano nobene tajnosti.

Nekega dne zvečer je prišel k meni pokojni Rajović ter mi izročil neko pismo, da je prečitam. Pismo je bilo te-le vsebine:

»Ako hočete biti izvoljeni v belgradskem okraju, javite mi to po telefonu v ministrstvo, kjer vas po najvišji zapovedi čakam do pol 9. Vse natančneje osebno. I. S. Milovanović.«

Ko sem prečital pismo, me je Rajović vprašal za svet in jaz sem mu svetoval, naj sprejme ponudbo. On je takoj telefonično sporočil svojo odločitev Milovanoviću, pismo pa je ponudil meni rekoč: »Pridrži pismo, morda je boš še kdaj potreboval.«

Dasi sem torej vse to vedel, vendar sem vztrajal pri načrtu, da Rajović razložim stvar in ga pridobim za zaroto, poznavajoč ga kot značajnega moža, ki nas ne bo izdal, ako se tudi ne pridruži zaroti.

In tako sem nekega dne svojo namero sporočil Genčiću. Genčić, ne poznavajoč dobro Rajovića, bi mi bil takrat prav gotovo prilepil za ušesce, ako bi me ne bil izredno spoštoval. Tako pa se je kmalu umiril ter mi rekel:

»Za boga, oče, kako je vam moglo priti kaj takšnega na misel, da bi naše načrte izdali največjemu prijatelju Obrenovićev. Sicer pa bi njega, ako bi se nam tudi pridružil, ne potrebovali, ker je skrajno nepopularen, ker je bil l. 1893. predsednik prekega sodišča.«

»Da, priznam, — pripomnil sem jaz — da je on velik prijatelj Obrenovićev, ali prav za to, ker jim je prijatelj, tu ne more biti po volji, da se je ta poslednji Obrenović tako nespametno oženil. Sicer pa ti jamčim, da je Rajović značajen mož, ki nas ne bo izdal, ako se tudi ne pridruži zaroti.«

Genčić je odgovoril: »E pa dobro, naj bo vse tako, kakor ti praviš, toda vprašam te, kaj nam koristi pri zaroti nepopularen star človek, ki ni nikogar za sabo?«

Zavrnil sem ga tako-le: »Evo, kako nam bo koristil: Stvar, ki jo hočemo izvesti, bo prišla pred javno kritiko, naj izpade že tako ali drugače. Pred to kritiko bomo prišli tudi mi. Sedaj pa vprašam, ali bi ne bilo za nas najizdatnejše opravičilo, ako so z nami v zaroto zapleteni tudi prvi največji prijatelji Obrenovićev? To bi bil za nas najmočnejši dokaz, da je bilo naše podjetje upravičeno.«

Na to je Genčić odnehal in mi dovolil, da na svojo odgovornost pridobim naš načrt Rajoviću.

To sem tudi storil in Rajović se je brez ugovora pridružil zaroti in jo do konca podpiral, kolikor je mogel.

No in jaz nisem pričakoval, niti sem se nadejal kake druge koristi od Rajovića, kakor te, da dokažem, da so bili tudi največji prijatelji Obrenovićev nasprotniki delovanju poslednjega Obrenovića. Ker sem imel Rajovića rad in sem mu bil tudi prvi prijatelj, sem bridko občutil, da je bil predsednik prekega sodišča.

Za to sem računal: ako ga pridobim za zaroto, bo s tem izravnana zadeva glede prekega sodišča.

To sem povedal tudi Rajoviću samemu govoreč mu: »Ti, ki si jmal na račun Obrenovićev, tuje glave misleč, da je delovanje le-teh naperjeno proti domovini, boš s pridružitvijo zaroti dokazal, da soglašati tudi s tem, da se vzame glava tudi enemu izmed Obrenovićev, ako je njegovo delovanje na škodo in sramoto domovini.«

Slovenski starši, vpišite svoje otroke v slovenske šole!

Dnevne vesti.

+ Klerikaleci in Kočevarji. Dokler so Kočevarji samo preganjali in uničevali vse, kar je na Kočevskem slovenskega, dokler so se vojskovali samo za zmago nemštva, so jim bili slovenski klerikaleci zelo naklonjeni. Kar so Kočevarji zahtevali v narodnostnem oziru, vse so jim dali klerikaleci. Dali so jim nemške duhovnike, kolikor so jih imeli, dali so jim nemške pridige in ko je kaplan Kopitar v Kočevju, ki se je med tem izkazal skrajno nevednega moža, poskusil slovenske delavce s slovenskim podukom pridobiti za klerikalno stvar, ga je škof takoj žrtvoval in ga premeštil, samo da so bili zadovoljni podivjani Kočevarji. Ali zdaj, ko so se Kočevarji uprli marijanski kongregaciji na kočevski gimnaziji, ko ne-koje nič slišati o tej mednarodni klerikalni organizaciji in so članom-dijakom ustavili vse podpore, zdaj je pa ogenj v strehi. Že šest tednov tarna »Slovenec«, zdaj pa je še deželni odbor vmes posegel in je podpornemu društvu za kočevsko gimnazijo odrekel nadaljno podporo. Dokler so Kočevarji ubijali in uničevali slovensko narodnost, se klerikaleci ni zdelo vredno, da bi se ganili in ravnodušno so gledali početje Kočevarjev, a čim so Kočevarji pokazali klerikalizmu zobe, so pa klerikaleci pokonci in segajo po najskačnejših sredstvih.

+ Nemške šole v Ljubljani so polne — slovenskih otrok. Marsikdo misli, da svojemu otroku kaj koristi, če ga pošilja v nemško šolo, dasi bi lahko na sto in sto slučajih videl, da slovenski otrok v nemški šoli slabo napreduje. Materinega jezika se ne nauči, nemškega tudi ne in njegovo splošno znanje je dosti manjše, kakor pri otrocih, ki so obiskovali slovensko šolo. Marsikdo pošilja tudi svojega otroka v nemško šolo, ker je pri Nemcu v službi in imajo mnogi Nemci navado, da svoje uslužbence ravno v narodnostnem oziru tirinizirajo. V nemških šolah je pa tudi z Viča v ljubljansko šolo. Nekateri, je prepovedano šolskim vodstvom sprejemati otroke, ki ne stanujejo v Ljubljani, smo se zanimali za to, na kak način pridejo otroci iz Šiške in iz Viča v ljubljansko šolo. Nekateri, ki bi radi v Ljubljani hodili v šolo, napovedo vodstvu napačno stanovanje. Na pr., da stanuje otrok pri kaki teti v mestu. V resnici pa stanuje otrok pri tej teti le nekaj tednov, potem se zopet preseli v Šiško, a vodstvo trpi to, ker se boji, da bi zmanjkalo otrok in bi nemška šola izgubila eksistenčno pravico. Na dekliški šoli je pa tako, da sprejemajo deklice iz Šiške kot eksternistkinje, ki pa dobe koncem leta nekako spričevalo, da so razred izdelale. To vse ni dovoljeno. A to je danes postranska stvar. Glavni namen naš je opozoriti starše, naj vzamejo svoje v nemško šolo vpisane otroke zopet ven in naj jih vpišejo v slovenske šole.

+ Kurzovec v finančni službi. Kranjski finančni ravnatelj dvorni svetnik gospod Kliment je doslej prepričal javnost, da je v narodnem oziru strogo pravičen in da je svojimi uradnikom iskren prijatelj. Prav zategadelj se čudimo, da je bil v finančno službo sprejet mlad mož, ki je slovenskega jezika nezmožen in ki se odlikuje samo po veliki nemški zagrizenosti. Ta mladi mož je dr. Johann ali — kakor on hoče — Hans Stérbenz. Že ime — Stérbenz — priča, da ima ta Hans slovensko kri v žilah. Doma je nekje na Kočevskem in kot Kranjec bi imel vse-kako pravico do javne službe v deželi, če bi bil zmožen slovenskega jezika. Tega pa ne zna, tako malo ga zna, da ga morajo finančni stražniki podučevati v slovensčini. Naučil se je doslej toliko, da lomi slovensčino, kakor kateri tistih kurzovcev na Sp. Stajerskem, ki so justico pripravili že skoro ob vse zaupanje pri ljudstvu. Za ilustracijo, kako umeje dr. Hans Stérbenz slovensčino, naj navdemo en izgled: Slovenski izraz »vzmet od vej« je dr. Hans Stérbenz preložil z »Weinschank nach der Übung«. To pove dovolj. Morde bi bil ta dr. Hans Stérbenz poraben

za posle, ki jih opravljajo kurzo-
na Stajerskem, za finančno službo
na Kranjskem pa ni. Najbrž so bili
merodajni posebni pivilji, da je
dvorni svetnik g. Kliment v tem
slučaju opustil svoje običajno stali-
šče.

— **Katoliško politično društvo za Slovence na Koroskem** je koroska de-
želna vlada z odlokom z dne 8. janu-
varja t. l. razpustila, češ, da je preko-
račilo svoj delokrog, ker je v kon-
trole uradnega ljudskega štetja skle-
nilo izvesti zasebno ljudsko štetje
glede občevalnega jezika in narod-
nosti po svojih zaupnikih. Proti temu
odloku se je društvo pritožilo na mi-
nistristvo. Sedaj je društveno vod-
stvo dobilo od koroske deželne vlade
obvestilo z dne 1. septembra t. l.,
št. 4509, da je ministrstvo za notra-
nje dele odlok glede razpustitve raz-
veljavilo in izreklo društvu samo
»posvarilo za zažuganjem« ostrejših
posledic, ako bi se nepostavno delo-
vanje nadaljevalo.

— **Klerikalno špekulantstvo.**
Kupčije klerikalne »Gospodarske
zveze« s senom so posebno jasno po-
kazale vso brezvestnost klerikalnega
špekulantstva. Pomanjkanje krme
je v deželi in kmetje bodo primorani
živino vsaj deloma pred časom pro-
dati in živinoreja bo nazadovala. To
bo na škodo kmetijskemu stanu in bo
občutno podražilo življenje vsem
konzumentom. Pa ne samo to. Kleri-
kalna »Gospodarska zveza«, ki jo vo-
dijo duhovniki in jo podpirata drža-
va in dežela z javnim denarjem, je
na brezobrazen način škodovala
kmetovalce, ki niso bili podučeni, ka-
ko je letos s krmo v drugih deželah.
»Gospodarska zveza« je nakupila
ogromno množico sene po slepi ceni;
kmetovalci so seno preveč poceni da-
li. Namesto da bi bil zaslužil kmet,
bo pa zaslužila »Gospodarska zveza«.
Če se to ne pravi kmetovalca izkori-
ščati in obrnati, ne vemo, kaj naj
se še tako imenuje. Zdej, ko je »Gos-
podarska zveza« tako pobrala seno,
škodovala kmetu in napravila velik
dobitek, pa so klerikalni prvaki
stvar obrnili, da bi se enkrat zaslu-
žili. Zdej hočejo, naj da vlada mno-
go denarja, da bo »Gosp. zveza«
kmetovalcem preskrbeljevala krmo
in seveda zopet delala profite. Saj
vemo, kako so gotovi ptiči pred ne-
kaj leti pri taki senki akciji golu-
fali. In ker je v naši deželi občina
korist zadnja briga deželne vlade,
njena edina skrb pa, da so klerikalci
siti in zadovoljni, se zna zgoditi, da
se bo letos ponovila tista sramotna
igra, ki smo jo doživeli pri senki
akciji pred nekaj leti. Pri vsi pre-
kanjenosti klerikalnih spekulantov
pa časih le primeri, da se ne zgodi
vse tako, kakor pričakujejo klerikalci.
To vidimo pri senki zadruzi na
Vrhniki. Po stari klerikalni navadi
je tudi vrhniška senka zadruga mi-
šlila, da so postavile samo za liberal-
ce, klerikalcem pa se ni treba nanje
ozirati. Vrhniška senka zadruga je
kupovala seno ne samo od svojih
članov, ampak tudi od nečlanov. In
ker je to po postavi prepovedano, so
jo orožniki ovadili in glavarstvo je
ustavilo kupovanje sene od nečla-
nov. Zdej bi zadruga rada dobila se-
no vsaj od članov, ki ga pa po 2 K
10 v stari ceni nečejo dati. Zadruga
je prišla v velikansko zadrego in ka-
kor kaže, bo imela pri senki kupčiji
10 do 15 tisoč kron izgube. Bivši na-
čelnik zadruge, podomače Zelodec,
penija nekemu kmetu 2000 K, če
prevzame njegove obveznosti, ki jih
ima kot bivši načelnik senke zadru-
ge. Tukaj se enkrat predrzno in brez-
vestno klerikalno špekulantstvo ni
obneslo!

— **»Gospodarska zveza«** ne mo-
re več dobiti sene na Kranjskem in
na Stajerskem, ker je »Slov. Narod«
podučil kmetovalce, kako jih njihovi
»najboljši prijatelji« in »reševalci
kmečkega stanu« izkoriščajo in de-
rejo. Zdej kupuje »Gospodarska zve-
za« seno v Slavoniji.

— **Krščanski nauk na obrtno-**
nadaljevalni šoli. Oglasilo se je pri
nas več obrtnonadaljevalno šolo obiš-
kujočih vajencev, ki so nam prav
pametno razložili mnenje zastran
pouka v krščanskem nauku. Kakor
znano je na zadnji seji odbora obrt-
nonadaljevalne šole predlagal magi-
stratni svetnih Lah, naj se pouk pri-
čne ob četrtek ob 7. zjutraj in naj
traja do 12. Temu predlogu se je pri-
družil Kregar — dasi bi kot obrtnik
moral gledati na lastni interes in
interes obrtnikov, ne pa na interes
klerikalne stranke — in je zagrozil,
da ustavi dež. odbor podporo, če se
ne bo podučeval krščanski nauk. Ta-
ko ravnanje je nesmiselno. Klerikalni
gospodje kar meni nič tebi nič re-
čejo: tako hočemo in tako mora biti,
a ne vprašajo obrtnika, ki mora svoje
vajence v šolo pošiljati, in seveda
še manj vajence same. Vajenci so
hodili od 6. do 14. leta v ljudsko šolo
in tam so jim vtepali krščanskega
nauka in klerikalnega strankarstva
več kot preveč. Zdej naj se kot obrt-
ni vajenci to isto prežvekujejo in naj
molijo in molijo kakor bi imeli toli-

ko časa, kakor kak koritar. Vajence
mora ves dan delati in potem še po-
spravljati, a ko je zvečer ves utrujen
in izmučen, ko je mlado telo nujno
potrebno počitka, naj se pa še kr-
ščanskega nauka uči. Saj se ne pri-
pravlja za lemenat, ampak za kruš-
no borbo. Krščanski nauk je v obrt-
nonadaljevalni šoli popolnoma od-
več in za veliko večino vajencev je
odveč tudi projekcijsko risanje, ker
vajenec, ko postane samostojen, ne
bo učil sv. vere niti bo risal kolobar-
jev in trikotov (izvzemši seveda ne-
katere posamične stroke) nego bo
moral delati in si služiti kruh. Veli-
ko bolje bi bilo, če bi se ti dve uri
porabili za poučevanje nemškega je-
zika. Ta obrtniku lahko koristi, a
krščanskim naukom pa obrtniku ni
nič pomagano. Končno so vajenci iz-
javili, da zaradi »krščanskega nau-
ka« ne bodo eno uro preje vsta-
jali zlasti ker vedo, da jih še na-
znani ne smejo, če zamude samo
mesečno 4 ure krščanskega nauka in
nobene druge ure. Ker je lansko le-
to večina vajencev prihajala k pou-
ku ob 9. uri, se ni nadejati, da bodo
letos ob 7. prihajali. Naj torej šolski
odbor odpravi krščanski nauk in
projekcijsko risanje za tiste vajence,
ki tega po svoji stroki ne bodo rabili,
naj se namesto ted dveh predmetov
uvode pouk v nemškem jeziku, učne
ure pa naj bodo raje ob nedeljah od
8. do 1. ure.

— **Pooblastila za narodno-na-**
predne volilce v Spod. Šiški. Ker so
se zgodili slučaj, da nekateri nepo-
oblaščenici pobirajo pod naslovom na-
rodnonapredne stranke pooblastila
za občinske volilce v Spod. Šiški in
se je zaznalo, da se ta pooblastila zlo-
rabljajo za interese druge nasprotna
stranke, se narodno-napredni volilci
opozarjajo na sledeči sklep politične-
ga društva »Vodnik«. Brez izrecnega
pooblastila »Vodnika« ni nihče opravi-
čen nastopiti v imenu narodno-na-
predne stranke glede kakih dogovo-
rov z drugo stranko, najmanj pa je
opravičen pod tako pretežno pobirati
pooblastila in jih izrabljati, kar je tu-
di kaznjivo. Pravico pobiranja po-
oblastil imajo le tisti, ki se izkažejo
z legitimacijo, izdano od »Vodnika«.
Volilci se končno opozarjajo, naj od
vsakogar, ki pride k njim po poobla-
stilo za narodno-napredno stranko,
zahtevajo, da se izkaže z legitimacijo
»Vodnika«.

— **Pozor volilci v Spodnji Šiški!**
Agitatorji »Gospodarske stranke« in
socijalnih demokratov so začeli vo-
lilce narodno-napredne stranke be-
gati z različnimi izmišljotinami. Med
drugim se poslužujejo tudi bajke, da
je narodno-napredna stranka stopila
s — klerikalci v kompromis. Povsod
drugod in pri vsaki drugi priliki bi
se nad tako bajko vsak razsoden člo-
vek smejal. Pod razmerami kot pa
sedaj vladajo v Šiški, pa je prav la-
hko mogoče, da kdo naprednih volil-
cev kljub svojem boljšemu prepri-
čanju takim bajkam morda vendar
le verjame. Politično društvo »Vod-
nik« tem potom izjavlja, da so vse te
in slične govorice slepeline izmišljoti-
ne nasprotnih strank, ker narodno-
napredna stranka sploh nima nobe-
nega kompromisa z nobeno stranko,
najmanj pa s — klerikalci!

— **Primanjkljaj v občinski bla-**
gajni v Mostah. V občinski blagajni
v Mostah manjka okrog 3000 kron
ali morda še več. Kam je ta denar iz-
ginil, ne ve nihče, ali vsaj nihče neče
vedeti. Občinski odbor je imel že tri
seje, toda čim se je jelo govoriti o de-
narju, ki je izginil iz blagajne, so se
klerikalci jedro odstranili od seje,
župan Oražem pa je hitel sejo radi
— nesklepčnosti zaključiti. Stvar
je nadvse sumljiva in po Mostah se
širijo za gotove osebe kaj malo čast-
ne govorice. Teh govorice ne bomo be-
ležili, to pa pravimo, da je že skrajni
čas, da se spravi nekaj luči v to za-
gonetno in skrivnostno afero, ne gle-
de na to, ali bo to tej ali oni osebi
ljubo ali ne. Ker se splošno domneva,
da je bila svota v okroglem znesku
3000 K, ki manjka v občinski blagaj-
ni, pomeverjena, pozivamo e. kr. dr-
žavno pravništvo, da nemudoma
uvade kazensko preiskavo ter dožene,
koga zadene krivda pri oni pone-
verbi.

— **Na adresu župana v Pijavi**
gorici. Županu Jamniku očitno ni
prav, da vlada pri nas še kolikor to-
liko mir, zato skuša z raznimi šika-
nami izzvati nasprotstva. Povemu mu
pa, da bo na ta način napravil ravno
sebi samemu najbolj neprijetne urice,
ker so se posestniki v Pijavi gorici
že naveličali njegovega svojevoljnega
postopanja in bodo našli prava sred-
stva, da ustavijo te nepravilnosti. Ob
enem vprašamo, ali je okrajnemu
glavarstvu znano, kako postopa žu-
pan Jamnik v zadevi občinskih volit-
ev in ali hoče storiti potrebne kora-
ke, da izvršuje župan svoje dolžnosti
kakor bi jih moral? Za občinske vo-
litve, ki se vrše 28. t. m., je sicer na-
bil razglas, toda sicer tega ni dal
razglasiti nikjer, tudi ima glasovnice
še tri do štiri tedne in jih je prinesel
sam preteklo nedeljo v Želimlje.
Vprašamo ga, zakaj ne razpošlje gla-

sovnic po domači občini? Ali hoče
morda storiti tako, kakor lansko le-
to, da bi šel dan pred volitvijo sam
raznašat glasovnice in terorizirati
ljudi, da oni ne sme priti voliti, ki no-
če voliti tako, kakor on hoče, zahteva
in zopoveduje?

— **Iz ljudskošolske službe.** Na
dvorazredni ljudski šoli v Brusnicah
se aktivira provizorično še tretji raz-
red kakor hitro bodo prostori na raz-
polago in bo imenovana za to šolo še
ena provizorična učna moč. Gospod
Ivan Dimnik, suplent na II. mest-
ni slovenski deški šoli v Ljubljani,
je imenovan za učitelja na Ciril-Me-
todovi deški šoli v Trstu.

— **Cvetlični dan v Ljubljani.**
Dne 24. septembra t. l. se vrši v Ljub-
ljani cvetlični dan. Vedno večje po-
manjkanje med slovenskim visoko-
šolskim dijaštvom na eni in vedno
manjši dohodek dijaških podpornih
društev, ki niti z daleč ne morejo od-
pomoci naraščajoči dijaški bedi, na
drugi strani, so rodile v »Organizaci-
jo svobodomiselnega narodno - na-
prednega dijaštva« sklep, prirediti v
Ljubljani pod pokroviteljstvom pred-
sednika »Radogaja«, g. ravnatelja
Ivana Hribarja, cvetlični dan v kor-
ist dijaškega podpornega društva
»Radogaj« v Ljubljani. Ljubljanzivo
in požrtvovalno sodelovanje ljubljans-
kih narodnih dam, ki so si izbrale
poseben »Odbor za cvetlični dan« v
Ljubljani pod načelstvom gospe Fran-
je dr. Tavčarjeve, garantuje za lep
uspeh te dobrodelne, človekoljubne
prireditve. Svoje sodelovanje pri tej
prireditvi je z akademski strani ob-
ljubilo tudi akad. fer. društvo »Pro-
svetac«. — Ker obstoji cvetlični dan v
tem, da gospe in gospodične proda-
jajo po vseh mestnih ulicah, kavar-
nah in restavracijah cvetlice, katerih
izkupiček gre »Radogaju«, prosi od-
bor za cvetlični dan v Ljubljani, da
Slovenke po vsej naši domovini zbi-
rajo sveže cvetice ali pa delajo lične
umetne astre in jih 23. septembra po-
šljejo v Ljubljano za cvetlični dan na
naslov gospe Amalije Widrove, Se-
lenburgova ulica 3. Lepo bi tudi bilo,
če bi rodoljubne Slovenke tudi od
drugod prišle v Ljubljano 24. t. m.
osebno sodelovat k cvetličnemu dne-
vu. Naj bi smatrala vsaka Slovenka
za svojo narodno in rodoljubno dol-
žnost po svojih močeh, pripomoči k
lepemu izidu cvetličnega dneva.

— **»Mladika.«** Slovenske dame so
ustanovile v Ljubljani internat za
deklece, da se izobražujejo in vzga-
jajo za praktično življenje. Ker so
bili sedanji prostori pretesni, moral
je odbor začeti z novo zgradbo, ki sto-
ji v najlepšem delu mesta. Zgradba,
ki se sedaj izroči svojem namenu,
je tako urejena, kakor bo za zdravje
gojenk koristno in potrebno. Troški
so ogromni. Odbor je vse storil, kar
je le mogel in se ne boji ne truda ne
žrtve, zato toplo priporočamo ta edi-
ni slovenski dekliški zavod vsem na-
rodnim rodbinam. Za pouk v raznih
jezikih bo dobro preskrbljeno, istota-
ko za pouk v glashi.

— **Za žrtve 20. septembra 1908.**
bo dne 20. t. m. ob 8. zjutraj v Trno-
vem maša - zadušnica. Narodne da-
me so vabljene, da s kar najštevilnej-
šo udeležbo izkažejo čast spominu
žrtiev 20. septembra 1908.

— **Poroča.** Danes se je poročil
g. dr. Oton Fettiich-Frank-
heim, odvetniški kandidat v Ljub-
ljani, z gospičo Miro Fabianovo.
Iskreno čestitamo!

— **Football-tekma Rapid-Mirija,**
ki se vrši jutri popoldne pri vsakem
vremenu točno ob pol 5. na igrišču
ob Lattermannovem drevoredu, obeta
biti jako zanimiva in za malajše go-
jitelje tega športa poučna. Graško
moštvo se pripelje nocoj v Ljubljano
in si ogleda jutri popoldne zanimivo-
st našega mesta. Po tekmi se sesta-
nejo ob pol 8. zvečer tekmovalci v
hotelu »Tivoli«, kamor se vljudno
vabijo vsi prijatelji športa.

— **Prvotni imeniki porotnikov**
za bodoče leto so še do vštete pri-
hodnje srede javno razgrnjeni v
mestnem zglasevalnem uradu. Vseh
porotnikov je 548. Porotniške dol-
žnosti nimajo: vsi oni, ki še niso do-
vršili 30. leta svoje starosti, ter oni,
ki so je prekoraili 60. leto svoje do-
be. Dalje e. kr. uradniki, profesorji
in učitelji, zdravniki in ranocelniki
za vedno, ter oni, ki so v zadnjem po-
rotniškem zasedanju porotniški dol-
žnosti zadostili, za dobo prihodnjega
leta. Da sme biti kdo porotnik, mora
plačevati najmanj 40 K davka.

— **Ob sedamj draginji** je treba
na vseh straneh paziti in gledati na
to, da se denar po nepotrebnem ne
izdaja za blago, čegar kakovost ne
odgovarja ceni. Nobeno blago se ne
sme izvzeti iz tega principa, tudi ne
tako, ki na prvi pogled ni morda po-
sebnega pomembno, n. pr. kavni prida-
tek. Vsak ve, da ni vsak kavni pri-
datek enak dober. Vsak tudi ve, da
je oni najbolj vreden denarja, ki se
zanj izda, kateri je najboljši. In ka-
ter je najboljši, to tudi danes že
vsak dobro ve, namreč Kolinska kav-
na primes. Kolinska kavna primes v
vsakem oziru lahko konkurira z vse-
mi drugimi kavnimi pridački, kajti,

nele da jih dosega — to bi še ne bilo
dovolj — ona jih celo daleč nadkri-
ljuje. Noben drug kavni pridaček ne
da kavi tako prijetnega okusa, tako
lepe barve in tako dobrega vonja,
kakor Kolinska kavna primes. Ona
je tudi mnogo izdatnejša, nego vsi
drugi kavni pridački, in zato tudi
mnogo cenejša. In obenem je Kolin-
ska kavna primes tudi edini pristno
domači izdelek te vrste, kajti Kolin-
skotovarnaza kavne primesi je edino
res domače podjetje za izdelovanje
tega blaga na celam našem jugu. Iz
gospodarskih in iz narodnih ozirov
torej je dolžnost vsake slovenske go-
spodinjne, da kupuje samo izborno in
pristno domačo Kolinsko kavno pri-
mes!

— **Christofov trgovski tečaj** bo-
de tudi letos prav dobro obiskovan,
ker se je prijavilo že nad 50 gojenk.
Lepo število lanskih gojenk je že se-
daj v dobrih službah, k čemur pripo-
more tudi dejstvo, da ima vodja za-
voda tozadevne vsestranske zveze.
Opozarjamo na današnji inserat tega
zavoda.

— **Mona Lisa.** Krasna reproduk-
cija te ukradene slike, katere vred-
nost se ceni več milijonov, se dobi v
obliki kartonirane dopisnice v trgo-
vini Iv. Bonača. Cena je 30 v, s pošto
40 v.

— **Iz Kamnika** se nam piše: Poro-
čilo o ubeglem kaplanu, katero je
vaš cenjeni list minuli četrtek po-
snel po dunajskem listu »Die Zeit«
— je le v toliko resnično, da je g.
Koželj res pobegnil iz Kočevja. — G.
Koželj je prišel v Kamnik že ko-
prvo nedeljo v tem mesecu in prebi-
va tu pri svojih starših, vobče spo-
štovani družini. Kar zadeva znanje
nemškega jezika, pa vsako ve, da se
pošilja v Kočevje od nekdaj le tisti
duhovniki, ki so se v semenišču izka-
zali nemščine najbolj večje. Sicer pa
je treba tu ločiti znanje — in pa vo-
ljo, veselje do nemškega, zlasti ko-
čevskega občevarja. »Narod« je prav
pristavil, da je treba prave vzroke
tega bega iskati drugod. Mi ne bo-
mo teh preiskovali. Eno pa lahko
tukaj pribijemo: Kdor pozna kakor
mi mirno naravo in blagi značaj go-
spoda Koželja — in pa Kočevanje,
zlasti pa še razmere sedaj v Kočevju
ta ve, da je bila za gospoda Koželja
edina rešitev — ta beg. Bivanje ondi
bi bilo zanj prava tortura. Tukaj odo-
brava vse korak kaplanov — brez
razlike stanu in stranke. — Kamni-
čani.

— **Šmartinska kaplana pred sodi-**
ščem. Iz Litije se nam piše: Boga mi,
ako bode naša armada tako izvežba-
na, kaor je škofova, potem se nam ni
bati, da bi sđaj zgubili kako vojsko.
Nekaj pa klerikalcem greni veselje
zlasti v Litiji. Trdnjavo so, kakor se
hvalijo sicer »not vzeli«, a vojaki se
nočejo umakniti, ampak vedno po-
časi streljajo na sovražnika. Pred
volitvijo in med volitvijo šlo je vse
po njihovi želji, oziroma ukazu. Jezi
jih pa tembolj, da je koj prvi dan
Jurčetova županovanja prišlo do
znane rabuke v Šmartnem. — Jurče,
oba kaplana in še nekaj drugih zve-
stih in za stranko posebno unetih pri-
stavev, zbrali so se pri »Angeljčku«,
da pri rujnem vinu slave zmago. —
In šlo je od začetak vse v redu. Proti
večeru pa, ko so bili menda že ne-
koliko skrivnostno sladko ginjeni, od
samega veselja niso vedeli, kako naj
bi to slavje zmage primerno zaklju-
čili. — Spremiti Jurčeta z lampi-
jončki, kakor je bilo bojda prvotno
sklenjeno, in kazalo, kajti istega dne
je »Šmartinsko pevsko društvo«
praznovalo svojo 25letnico. Bilo je na
cesti od Šmartna proti Litiji vedno
kolikor toliko ljudi, ki bi se jim uteg-
nili smejeti in šale zbijati. Predno
so zamogli kaj drugega ukreniti,
pride do hiše družba, ki sta jo kakor
že znano, napadla kaplana in drugi
njuni somišljeniki. Jurče je bil sicer
tudi navzoč, toda ta je takrat še uvi-
del, da to vendar ne gre, da bi precej
prvi dan pokazal tudi svojo fizično
moč. — Vsekako pa se je hotel izka-
zati hvaležnega, kar pa se mu je po-
nesrečilo. Jurčetova zmaga, katero
so slavili pri »Angeljčku« bila je to-
rej povod, da bo moral Jurčetova
mati v zapor in za njo najbrže tudi
eden šmartinskih kaplanov. Kateri,
se danes še ne ve, kajti nobeden no-
če biti kriv, dasi sta bila oba navzo-
ča, kar napadenci pod prisogo lahko
dokažejo. — Čudno se nam zdi, da
državni pravdnik ni mogel izslediti
pravega storilca. Pa ne, da bi bil
priše od kod kak migljaj, kaj? — Ali
res nismo več pred bogom in posta-
vo vsi enaki?

— **Premestitev kazenskega oddel-**
ka okrajnega sodišča v Novem me-
stu. Z dnem 30. septembra premeste
kazenski oddelček III. okr. sodišča v
Novem mestu v križatijsko poslop-
je v Križatijski ulici št. 151, ker je
postalo dosedanje poslopje za vse od-
delke premajhno. Tako bo nastanje-
no torej novomeško sodišče kar v
treh krajevno med seboj zelo odda-
ljenih hišah, kar po posebnem neugod-
no za zastopnike, ki so klicani pogo-
sto ob isti uri k različnim oddelkom

in sodiščem, k okrajnemu in k okro-
žnemu. Ali bi ne bili mogli napraviti
pri poslopju okrožnega sodišča, ko
so ga pred par leti gradili, še eno
nadstropje, pa bi imeli zdaj lahko
pod eno streho okrožno, vse okrajno
sodišče in še davkarijo z zemljemer-
cem vred. Toda, pri nas štedijo ob
nepravem času in na nepravem me-
stu.

— **Ubegel jetnik.** Oddelek jetnikov
iz novomeške jetnišnice je kosil dne
12. t. m. na kapitelskem hribu otavo
pod nadzorstvom nadpaznika Berzi-
na. Med kosilom je planil osemnajst-
letni Vikt. Pepelnjak pokonci in ute-
kel proti St. Petru v gozd. Pepelnjak
je dobil radi tepeža pred kratkim štiri
mesece težke ječe. Dva meseca je
že presedel, pa ga je menda objelo
domotožje pa je ušel. Ali pa je mislil
presedeti prisojeno mu kazen 4 me-
mesecev v dveh enakih obrokih. Pri-
čakuje se, da pride na drug obrok
prav v kratkem rad ali ne rad.

— **Pobegnil je v Ameriko trgovec**
Andreas Kump v Ceremošnicah
pri Toplicah na Dolenjskem in pustil
polno dolga. Če je kaka ljubljanska
hiša prizadeta, da se hitro oglasi.

— **Za pogorelee v Mokronogu** so
zbrali »Fantje v Kamniku« na svo-
jem zabavnem sestanku 16 K. Čisti
dobitek od igre »Revizor«, ki so jo
priredili 10. t. m. v isti namen, zna-
ša 70 K. Skupni znesek 86 K se je
poslal gospodu Josipu Tekavčiču,
sodnemu predstojniku v Mokronogu.

— **Planinska veselica v Kranjski**
gori je imela, kakor se nam sporoča
nad pričakovanje lep gmeten uspeh
s čistim dobičkom okroglih 460 K,
do katerega je pripomogla zbirka
Kranjskogorcev s 132 K in Mojstran-
cev s 25 K. Veselice so se udeležili
poleg domačinov iz Kranjske gore,
Podkorena in Gozda tudi letoviščarji,
ter prijatelji planin iz Radovljice,
Save - Jesenice, Mojstrane - Dovjega
in seve tudi vrli Ratečani. Opazilo
pa se je tudi Ločane in zastopnike
osrednjega odbora. Marljive gospo-
dične kranjskogorske in goriske so z
rodoljubnimi gospemi tekmovala, ka-
tera bo za nov dom na Vršču pri-
nesla več v društveno blagajno. In
podružnični prijatelji so žrtvovali
tem raje, ker jim je bilo znano, da i
podružnica deluje vstrajno in po-
žrtvovalno za obrambo lepih naših
slovenskih gora.

— **Izpod vrha Rogice** se je zrušilo
v četrtek, dne 7. kimovca veliko ska-
lovje v Krnico pri Kranjski gori, o
čemur pričela velika rdečkasta lisa v
severni steni Rogice in s peščenim
prahom pokrito listje drevov ter novo
odluščene skale v dolini. Bajje so opa-
zili ta odlom tudi slovenski turisti na
Triglavu, ki so pripovedovali, da so
videli v četrtek popoldne na severu
med Razorom in Rogico vzdigovati
se »dim«, ki pa ni prihajal od gozd-
nega požara kot so domnevali, am-
pak od prahu zdrobljene skale.

— **Elektrograf »Ideal«.** Spore-
d za soboto 16., nedeljo 17. in po-
nedeljek 18. septembra: Popoldanski
spored: Drznost zmaga. (Komično.)
Vaje kirasirjev. (Krasen naravni
posnetek.) Prevaran nasprotnik. (Le-
pa komedija v barvah.) Nepričako-
vane pridobitve. (Drama.) Rozalija
ima trdno življenje. (Jako smešne
scene.) Samo za odrasle! Večerni
spored: Predstave ob 7.—8.1/2, 8.1/2
do 10. — Zadnja predstava na vrtu.
Model. V začetku na Dunaju policijs-
ko prepovedano, pozneje prepoved
preklicana. Čudovita pravna drama,
umetniški film 90 m dolg. Po isto-
imenski gledališki drami; predstav-
ljuje najboljše moči. Zelo učinkujoče.
Rozalija ima trdno življenje. (Jako
komično.)

— **Zopetno priznanje.** V koroški de-
želni razstavi rokodelcev je bilo zo-
pet odlikovana tvrdka Singer & Co.
delniška družba šivalnih strojev, fi-
lijalka v Ljubljani, Sv. Petra cesta,
ki je dobila že ponovno na razstavah
prvo darilo, z zlato svetinjo kot
prvim darilom. To priznanje uvršča
zopet to trdko na prvo mesto med iz-
delki šivalnih strojev.

— **Ljubljaničica bode tekla nazaj.**
Dela v Grubarjevem prekopu se na-
glo nadaljujejo. Sedaj so se začele pa
predpriprave za poglobljenje Ljub-
ljaničice. Plavajoči bager že komaj čaka,
kdaj bode začel stegovati svoj
dolgi rillec v vodo. Pred Prulami je
že navoženega lesa za zatvornico pred
Gradaščico. Tudi provizorična pisar-
na (baraka) že stoji. Istotako je za
zatvornico mnogo lesa na Krakov-
skem nasipu. Zatvornico so že začeli
graditi na desnem bregu Ljubljani-
ce in ko bo končana, bode Ljubljaničica
tekla od izliva Gradaščice nazaj, po-
tem pa po poglobljenem Grubarjevem
prekopu.

— **Vrvjenje po ljubljanskih ulicah**
se je že pričela. Letoviščarji, vojaki,
dijaki in drugi srečni dopustniki so
se povrnil. Dijaki oblegajo šole in
stara »borza« na Vodnikovem je v
polnem tiru. Cene padajo in rastejo
od trenutka do trenutka in ko so knji-
ge razprodane, odnosno nakupljene,
grejo za naši mladi, okrepčani in za
nadaljnje učenje pripravljajoči se

»borzijanec« po raznih trgovinah, so sebnjo jih v oči bodejo slaščičarji in grozdje. In sedaj je konec. Zopet se bode začelo večerno in zjutranje mrnranje in kdor se bode dobro »pilil«, bode imel vesel božič. Da bi ga imeli le vsi!

Nasilen berač. Včeraj je po Tržaški cesti od hiše do hiše beračil 51-letni vagant Feliks Kožar iz Turjaka. Ko mu je stražnik napovedal aretacijo, je skočil vanj ter ga začel tepsti in se z njim trgal. Bil je nasilen, da so ga morali odvesti v zapor z zelenim vozom. Mesto zaradi beračevanja pri okrajnem, se bode moral zagovarjati tudi zaradi hudodelstva javnega nasilstva pri deželnem sodišču.

Zaradi prepovedanega povratka v mesto je bil na Bleiweisovi cesti aretovan 51letni Fran Dimnik iz Zgornjega Kašlja. Oddali so ga okrajnemu sodišču. — »Stara hiša,« 49letni postopač Ivan Verbič iz Loga, je moral pa v zapor, ker preveč ljubi petke, dasiravno ima doma stanovanje, a tudi dela bi mu ne zmanjkalo, ko bi ne imel prenežnih rok.

»Kres« je napravilo predvčeršnjem dopoldne več fantalinov v obliži nekega skladišča. Zaradi nepremišljenosti mladine bi bil ta kres lahko postal usoden. No, sedaj, ko se začne sole, paglavci ne bodo imeli časa premišljevanja na take zabave.

Lahkomisljeni vajenec. Od nekega pekoveškega mojstra v Šiški je pobegnil Avgust Novak. Dečko je napravil izkupiček za kruh in ker se je bal ali ga ni veselila ta obrt, je popustil kosa in izginil.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z inžnega kolodvora odpeljal v Ameriko 14 Slovencev in 20 Hrvatov, nazaj pa je prišlo 15 Hrvatov.

Zaletel se je včeraj v stanovanje ge. Samčeve kanarček, kojega lastnik naj se čimprej zgleda v Samčevi (Petrič) trgovini na Mestnem trgu.

Izgubljen in najdeno. Stolarjeva žena Ana Sever je izgubila žensko ročno torbico z manjšo svoto denarja. — Zidar Andrej Nikozar je izgubil denarnico s 4 K. — Sodni oficijal g. Ivan Benkovič je našel denarnico z manjšo vsoto denarja.

Gg. državni uradniki!

Gg. državni uradniki! Ker je dvorana v »Mestnem domu« v nedeljo, 17. t. m., oddana, se vsi napovedani manifestacijski shodi v velikodvorani hotelu »Union«, točno ob 11. uri dopoldne. — Dolžnost vsakega c. kr. uradnika je, udeležiti se tega manifestacijskega shoda!

Narodna obramba.

Za C.-Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili sledeči p. n. gg. in društva: 932. venec J. Jakilovi Nataliji, Miren (poslal g. J. Urbančič nadučitelj v Mirnu 200 K); 933. podružnica družbe sv. Cirila in Metoda St. Lenart (poslala 200 K); 934. »Domobranik« v Ljubljani (plačal 200 K); 935. podružnica družbe sv. Cirila in M. v St. Rupertu, Dolenjsko (plačala 200 K); 936. podružnica družbe sv. C. in M. v Nabrežini (plačala 200 K); 937. podružnica družbe sv. C. M. Sv. Jakob v Trstu (plačala 200 K); 938. Železniški in poštni uradniki v St. Petru na Krasu (poslali 200 K. 939. Rodoljub »Podbrežjski« (plačal 200 K).

Ciril-Metodova podružnica Pivka priredi 5. novembra v proslavo svojega 25letnega obstanka veselico v St. Petru na Krasu in naproša okoliške kraje, naj se pri prireditvi veselice ozirajo na to obvestilo.

Društvena naznanila.

Na prijateljski sestanek s prosto zabavo jutri popoldne ob 3. uri pri Mokarju na Barju vabimo vse Barjane ter prebivalce z Dolenjske ceste in bližnjih ulic. Za dobro zabavo je izvršno poskrbljeno. Vstopnine ni. Peli bodo pevci iz Ljubljane.

Pevski zbor slov. trg. društva »Merkur« priredi, kakor smo že včeraj poročali, jutri 17. t. m. izlet v St. Vid pri Lukovici g. gosp. Rusu. Odhod ob 11.50 dopoldne z drž. kolodvora. Gg. člani in prijatelje društva vabimo k mnogobrojni udeležbi.

Pevsko društvo »Zarja« v Rožni dolini priredi v nedeljo, dne 17. sept. 1911. v gostilniških prostorih g. Tabor v Rožni dolini ob vsakem vremenu ustanovno veselico z različnim sporedom. Sodelujejo: društveni pevski zbor »Zarja«, svira domača tamburaška godba, na plesišču kmečki križčar. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 20 vinarjev, otroci v spremstvu staršev prosti.

»Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Idrija« izreka svojo srčno zahvalo c. kr. okrajnemu sodniku gosp. Jakobu Antlogi in notarskemu kandidatu gosp. Fran Tavzesu iz Idrije, ki sta naklonila društvu od kazenskih poravnjav prvi znesek 7 K, drugi 40 K.

Narodna čitalnica v Kamniku priredi s prijaznim sodelovanjem ljubljanskih igralnic in igralcev v nedeljo 24. t. m. dramsko predstavo. Upripori se: Ljubimkanje.

Razne stvari.

* Kolera. V teku včerajšnjega dneva je obbolelo v Budimpešti zopet več oseb za kolero sumljivimi znaki. V infekcijsko bolnico so odpeljali enega delavca in enega čolnarja. Tekom današnjega dneva so određene bakteriološke preiskave več sumljivih oseb. Izmed bolnikov, ki so jih prepeljali v bolnico predvčeršnjem, je pokazala bakteriološka preiskava pri enem bolniku pravo azijsko kolero. Obol je med drugimi tudi vzrok nove infekcijske bolnice, pri katerem kažejo vsi znaki obojenja kolero. — V političnem okraju Braja je umrlo do danes za kolero 6 oseb. Vsi slučaji so se pripetili v eni sami vasi. Mesto Braja in pristanišče sta še prosta kolere. — Iz Cetinja baje poročajo, da je obol za kolero neki kmet iz Csutja. Hišo bolnika so obkolili prestrašeni okoličani in jo zažgali. Kmet se je s silno težavo vzdignil in hotel pobegniti. Toda množica ga je siloma zavrnila v hišo, kjer je pogorel. Njegov sin je bil med tem prizorom na polju. Vrnil se je, ko so stali razjarjeni kmetje se zbrani pred hišo. Ko so ga zločinski požigalci ugrešili, so zagrabil tudi njega in ga pobili, ter vrgli v ogenj. Bili so se namerč, da je sin že nalezl kolero od očeta. Tako poročajo nemški listi in treba je pri tem opozoriti, da je cela zadeva bržkone pretirana, ker Nemci izrabijo dosledno vsako priliko, da bi pokazali svetu dovedno nizko kulturo Slovanov. Pri tem lažejo kar morejo. Resnica bo bržkone le ta, da je kmet res obol in da so nastali vsled strahu večji nemiri med prebivalstvom. — V Italiji kolera še vedno razsaja. Glasom uradnega izkaza prometnega društva v Palermu se pa zanika število obolih in umirlih oseb. V obče dohajajo iz Italije tako različna in medsebojno si nasprotujoča poročila glede kolere, da je vsekakor jasno, da Italija kolero kolikor more zakriva. Posebno nevarna poročila pa so prišla glede razširjenja kolere iz Male Azije. V mestu Uschak je obbolelo, kakor poročajo iz Carigrada, v zadnjih 24 urah 325 oseb, umrlo pa jih je izmed teh 11 oseb.

* Gibanje železničarjev. Predsnočnem so imeli železničarji južne železnice na Dunaju veliko protestno zborovanje, na katerem so stavili na upravo železnice sledeče zahteve. Zviša naj se stanarina do mere dohodov častnikov. Uvede naj se službena pragmatika. Preuredi naj se stanarina, ki se zviša redno vsakih 5 let. Pri tem naj se vpoštevajo v prvi vrsti stanovanjske informacije posameznih občin. In končno zahtevajo železničarji enotno ureditev pokojninskega vprašanja. Tudi državni železničarji delajo na vse kriplje za izboljšanje svojih razmer. Včeraj se je zglasila pri vodji železniškega ministrstva sekcijemsku načelniku pl. Röllu deputacija prometne zveze. Izročila mu je zahteve državnih železničarjev, ki so formulirane v 15 točkah. Sekcijski načelnik je deputacijo prijazno sprejel in ni nasproten zboljšanju stanju železničarjev. V svojem govoru je izjavil, da se pač ne more ustreči vsim zahtevam železničarjev naenkrat, vendar pa osebje lahko pričakuje, da bo ministrstvo gotovo ugodilo vsaj onim zahtevam železničarjev, ki so v posredni zvezi s prečim draginskim vprašanjem.

* Gibanje železničarjev. Predsnočnem so imeli železničarji južne železnice na Dunaju veliko protestno zborovanje, na katerem so stavili na upravo železnice sledeče zahteve. Zviša naj se stanarina do mere dohodov častnikov. Uvede naj se službena pragmatika. Preuredi naj se stanarina, ki se zviša redno vsakih 5 let. Pri tem naj se vpoštevajo v prvi vrsti stanovanjske informacije posameznih občin. In končno zahtevajo železničarji enotno ureditev pokojninskega vprašanja. Tudi državni železničarji delajo na vse kriplje za izboljšanje svojih razmer. Včeraj se je zglasila pri vodji železniškega ministrstva sekcijemsku načelniku pl. Röllu deputacija prometne zveze. Izročila mu je zahteve državnih železničarjev, ki so formulirane v 15 točkah. Sekcijski načelnik je deputacijo prijazno sprejel in ni nasproten zboljšanju stanju železničarjev. V svojem govoru je izjavil, da se pač ne more ustreči vsim zahtevam železničarjev naenkrat, vendar pa osebje lahko pričakuje, da bo ministrstvo gotovo ugodilo vsaj onim zahtevam železničarjev, ki so v posredni zvezi s prečim draginskim vprašanjem.

Telefonska in brzojavna poročila.

Demonstracija zaradi draginje. Dunaj, 16. septembra. Jutri ob 10. dopoldne nameravajo prirediti socijalni demokrati veliko demonstracijo zaradi draginje. Demonstrirali hočejo tudi pred ministrstvi, vsled česar bo policija vse dohode tja zasedla. Demonstracij se bo udeležilo kakih 70.000 do 80.000 oseb.

Praga, 16. septembra. V Vrhlabi je prišlo včeraj do velikih protidraginskih demonstracij. Demonstranti so vpriporili velikanske nemire. Posredovati je morala policija.

Příbram, 16. septembra. Rudniški delavci nameravajo vpriporiti velike protidraginske demonstracije. Delavci zahtevajo draginjske doklade. Če ne dosežejo kar zahtevajo, groze s stavko.

Železničarsko gibanje. Dunaj, 16. septembra. Jutri se vrše konference avstrijskih železničarjev, ki bodo trajale tri dni. Na konferenci se bodo posvetovali o potrebnih korakih ter se bodo obrnili tudi na kompetentne poslance za pomoč.

Moravski deželni zbor. Brno, 16. septembra. Na intervenciji čeških moravskih deželnih poslancev bo ministrski predsednik predložil cesarju predlog, da se skli-

če moravski deželni zbor h kratkem zasedanju o božiču.

Smrt politika.

Budimpešta, 16. septembra. Sinoči je umrl v Novem Sadu ogrski državni poslanec Juri Radovanović, ki je zastopal v parlamentu trge. Radovanović je bil tudi član predsedstva srbske cerkve.

Srbska cerkvena občina proti eksarhatu.

Sarajevo, 16. septembra. Srbska cerkvena občina Visoko revoltira proti srbskim cerkvenim oblastim v Bosni. Člani cerkvenega odbora so s silo odstranili dva delegata srbskega eksarhata, ki sta prišla v Sarajevo revidirati cerkveno upravo. Občina se namerava upreti tudi vladi, ki je cerkveno občino razpustila. Prišlo je do hudih nemirov ter je moralo posredovati orožništvo.

Hmelj. Norimberk, 16. septembra. 700. 400, kupčija mirna, cene neizpremenjene, 280—375.

Kolera. Solun, 16. septembra. V zadnjih 24 urah se tu ni zgodil noben nov slučaj kolere. V Bitolju in Skoplju je umrlo po osem oseb, v Kumanovu 4 osebe.

Duhovniki štrajkajo! Lizbona, 16. septembra. Na Portugalskem organizirajo katoliški duhovniki štrajk, ker jim je vlada odvzela vodstvo cerkvenih registrov. Duhovniki se branijo pokopavati in izvrševati druge cerkvene funkcije za republikance. Vlada jih bo prisilila z orožništvom ali pa spodila.

Atentat na ruskega ministrskega predsednika.

Petrograd, 16. avgusta. Oficijozne vesti slikajo zdravstveno stanje ministrskega predsednika Stolypina kot primeroma zadovoljivo. Sveti sinod pa je dobil iz Kijeva brzojavko, ki pravi, da je stanje ministrskega predsednika zelo resno. Zdravniki si ne upajo odstraniti kroglice iz hrbtice, ker se boje za Stolypinovo življenje. Finančni minister Kokovčev je prišel snoči v Petrograd, da zastopa Stolypina v ministrskem prezidiju. Oficijalni buletin od danes naveda: toplota 37.1°, žila 82 do 90krat, dihanje 22 do 24krat, mestoma obhajajo ministrskega predsednika slabosti. Car je Stolypina ponovno obiskal v bolnici; ko je car odhajal, je Stolypin krčevito stiskal njegovo roko in jo poljubljal.

Kijev, 16. septembra. Vesti, da so bile kroglice zastrupljene, zavračajo kot neresnične.

Kijev, 16. septembra. Ob enem s Stolypinovo rodbino, ki je bila v Vilni, je dospel sem tudi znani petrogradski kirurg prof. Zeidler.

Kijev, 16. septembra. Velikansko senzacijo vzbuja tu uradno odkritje glede atentatorja Bagrova. Bagrov je bil član ruske politične policije in je imel nalogo v gledališču posebno paziti na ministrskega predsednika. Bil je tedaj navzoč kot detektiv. Znan pa je bilo tudi, da je bil Bagrov že od leta 1907 član socijalno-revolucionarne stranke.

Petrograd, 16. septembra. Car namerava zaradi atentata na Stolypina odpustiti iz službe odgovornega policijskega prezidenta Kurlova.

Kijev, 16. septembra. O prizoru v gledališču se izve še naslednje: Ko sta padla strela, je nastala med občinstvom velika panika. Mnogo dam se je onesvestilo, častniki so potegnili sablje in s kričanjem hiteli na hodnik, kjer je ležal ministrski predsednik.

Berolin, 16. septembra. »Berliner Kreuzzeitung« poroča iz Kijeva, da je atentator Bagrov potomec slavne ruske rodbine. Stari oče Aleksander Ivanovič Bagrov je bil namreč slaven ruski pisatelj in pesnik. Pred tremi generacijami je bila rodbina še židovska, sedaj pa je ortodoksna. Boje se, da pride sedaj zopet do hudih protizidovskih nastopov in do pogromov.

Kijev, 16. septembra. Jetra so lahko ranjena. Proti večeru je imel Stolypin velike bolečine. Žila bije normalno.

Dunaj, 16. septembra. Cesar je brzojavno izrazil carju svoje sožalje. Tudi zunanji minister je izrazil sožalje avstrijske vlade ruski vladi.

Petrograd, 16. septembra. Včeraj ob 6. zjutraj so prvi zaslišali Bagrova. Izjavil je takoj, da je on napadalec. Sicer je zelo miren in hladnokrven. Odpeljali so ga v celico, ki je namenjena za one, ki so že na smrt obsojeni.

Petrograd, 16. septembra. Bagrov je kot detektiv sam svaril policijskega ravnatelja, da nameravajo napad na Stolypina v gledališču. Šef tajne policije je zaradi tega Bagrovu poveril posebno skrb nad ministrskim predsednikom. Seveda Bagrov ni povedal, da namerava on izvršiti atentat.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavček.

Poslano*)

Usojam si vljudno javljati, da pride moj potnik v kratkem v Ljubljano, hotel pri Slonu, z najnovejšo, najlegantnejšo zbirko vzorov domačega in inozemskega blaga in prosim, da me ob potrebi z dopisnico obvestite o tem. S spoštovanjem 3161

MAKS METZEL

krojač, Gradec, Hauptplatz 8.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor to določa zakon.

Zitne cene v Budimpešti. Dne 16. septembra 1911.

Termin.

Pšenica za oktober 1911. . . za 50 kg 11.65
Pšenica za april 1912. . . za 50 kg 11.95
Rž za oktober 1911. . . za 50 kg 10.14
Rž za april 1912. . . za 50 kg 10.53
Koruzna za okt. 1911. . . za 50 kg 8.70
Koruzna za maj 1912. . . za 50 kg 8.28
Oves za oktober 1911. . . za 50 kg 9.44
Oves za april 1912. . . za 50 kg 9.71

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati boleti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2.—. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepratek, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 2 18

Po zdravniških poročilih se pri revmatizmu, protinu in nevralgijah izborna obnaša kot izborna bolečina tolažeče, na oplahnenje oteklin ter obnovu premičnosti členkov delujoče sredstvo Contrheuman.

Poskusite samo enkrat proti oslabilosti živcev izvrstno redilno sredstvo »Nutrigen« in ostali mu bodele vedno zvesti. Slabost živcev, utrujenost in oslabilost se odstranijo, ako redno uporabljate Nutrigen. Najenostavnejše in najboljše je, ako pišete dopisnico na podjetje »Nutrigen«, Budapešta, III. Erzsébet-körut 16, mezz. 173, odkoder se vam pošlje zastojni knjiga s pojasnili in poizkusna pošiljatev »Nutrigena«.

Vsaka dobra, varčna kuhinja bi morala imeti v zalogi Maggijeve kocke za govejo juho. Vsaka kocka — samo z vrelo vodo politi — da takoj delikatno govejo juho, katero lahko vporabljate kakor druge doma prirejene juhe. Maggijeve kocke za govejo juho á 5 vin., so iz najboljšega mesnatega ekstrakta in iz vseh potrebnih dodatkov pripravljene in zato so popolnoma gotova goveja juha v suhi obliki. Kadar kupujete, pazite vedno na ime Maggi in varstveno znamko zvezdo z križem.

Cigaretni papir in cigaretno stročnice

ABADIE
PARIZ
Dobe se v vseh trafikah

Poslano.

3156

Kot najboljšo odpradilno sredstvo proti različnim boleznim zlati proti

KOLERI, boleznim v želodcu in spodnjem delu telesa, tudi kot osvježujoča pijača zaritja z vodo ali kislico služijo izborno

KONJAKI, GROF KEGLEVICH István utóda (Grofa Keglevichova naslednik.) PROMONTOR.

Ti so bili v tu in inozemstvu le z častnimi diplomami premiti in se dobe povzod.

Priznana močna, lahko tekoča solidna in nepreosljliva so KINTA kolesa. Najboljšeje joustva. Razstavljeni ceni brez plačila. K. Čamernik Ljubljana, Dunajska cesta 9. Special. trgovina s kolesnim posam. dol. Izposojevanje koles.

Ustna voda

KALODONT
Zobna krema

Izborno varstveno sredstvo

MATTONIJEV

GISSHÜBLER

alkalična kislina
proti vsem
infekcijskim
bolezni;
izvira iz čiste
granitne skale.
Pri mnogih epidemijah sijajno preizkušeno.

Nič ni boljšega

za hitro prireditev jako okusne
goveje juhe kot

MAGGI-JEVE

kocke za govejo juho

à 5 vinarjev.

MAGGI-jeve kocke za govejo juho so čista, najboljša goveja juha v trdi obliki in vsebujejo tudi potrebno sol in dišave.

Prave samo z imenom MAGGI in varstveno znamko zvezdo s križem.

Pa kaj se to pravi,
Če trebih boli?
Pri pametni glavi:

zavzij!

Krepčilo želodca,

potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2-40.

Kabinetna kakovost " " 4-80.

Naslov za naročila: »FLORIAN«, Ljubljana.

Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.

Vitina nad morjem 306.2. Sedajni zračni tlak 30.70 mm

septem.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
15.	2. pop. 9. zv.	732.7 733.0	20.6 17.0	sl. jizah. sr. sah.	oblačno del. jasno
16.	7. zj.	734.3	14.5	sl. jvzh.	pol oblač.

Srednja večerajšnja temperatura 18.7°, norm. 14.9°. Padavina v 24 urah 6.4 mm. Včeraj proti poldne nevihta.

Krasno posestvo

na Koroskem s kovačnico in gostilno, 4 velike hiše in velika gospodarska poslopja, 281 orlov, od tega 1/2 gozda, 1/2 travnikov in 1/2 njiv. Cena 130.000 K, z inventarjem 150.000 K. Takoj je plačati 30.000 K, drugo lahko ostane na posestvu. Pripravno je tudi za razkosanje. — Na vprašanja iz prijaznosti odgovarja g. Fran Korent, zasebni uradnik v Mariboru, Vojaški trg 7/L

Gostilna in pekarija

z Zganjetočem na drobno in debelo, na Spodnjem štajerskem, se odda pod ugodnimi pogoji v najem. Pol ure stran je premogokop in je pričakovati lepe bodočnosti. Na željo se takoj zelo ugodno proda zaradi drugega podvetja. 3188 Naslov pove iz prijaznosti upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Zanesljiva prodajalka

želi premeniti službo. 3167
Naslov v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Učenec

se takoj sprejme v drogeriji
Ant. Kanca Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
3174

Sprejme se
voditeljica za trgovino
mešanega blaga in gostilno.
Kje, pove upravnistvo »Sloven-
skega Naroda«. 3175

Redka prilika! Redka prilika!
V najem se da dobro idoča 3180

špecerijska trgovina
z lepim stanovanjem. — Več pove
Milkovič, Moste pri Ljubljani.

DIJAKI

iz boljših hiš
se sprejmejo na hrano in stanovanje
pod skrbnim nadzorstvom. Cena 44 K.
Več pove iz prijaznosti g. Fran
Iglič, Mestni trg št. 11. 3133

Dva dijaka

iz boljše hiše
sprejme na hrano in stanovanje
mestni učitelj Janko Likar, Nova
ulica št. 3. 3012

Lepo stanovanje

na Mestnem trgu št. 22. v
II. nadstr. obstoječe iz več lepih
sob s pritliklinami vred se takoj
ali za novem. termin odda.
Poizve se Ključavničarska
ulica št. 2. III. nadstr. 3123

Jajca, maslo, kokoši, mleko

kakor tudi fižol in vsakovrstna žita
kupi na drobno in debelo.
Josip Božič
trgovec, Celovec, Beljaška, cesta 14

Učenec

iz dobre hiše se takoj sprejme pri
tvrdki Ferd. Škof, trgovina z meša-
nim blagom v Slov. Gradcu. 3159

Prodaja se dobra idoča, že stara
trgovina s trafiko,
stoječa tik farne cerkve. — Več pove
Vidali v Mengšu šte. 57. 3180

Sprejemom 3183

stenografa

.. v svojo pisarno. ..
Dr. U. Lemež odvetnik, v Slovenski Bistrici.

Zaradi bolezni
se odda v najem po jako ugodnih pogojih

trgovina

z mešanim blagom, žganjetočem, go-
stilno in trafiko.
Kje, pove upravnistvo »Sloven-
skega Naroda«. 3176

Hiša 3181
na prostem v bližini tvor-
nice za lep in kemično
stanarino na mesec, zemlje
je zraven 1200 sežnjem,
vsa letina s krompirjem,
11 prešči in perutnino in
tudi vse druge reči se
proda radi gospodarjeve

boleznj za 20.000 K, 4000 K je treba takoj
plačati, 6000 K se lahko na mesec plačuje
in 10.000 K lahko ostane vknjiženih. — Več
na Selu pri Ljubljani šte. 26.

Katera zadruga ali mlekarna
ima oddati

več mleka in masla

Ponudbe na naslov
Josip Božič trgovec, Celovec, Bel-
jaška cesta 14. 3162

Gramofone

najboljše vrste
po najnižji ceni
avtomatične, po-
sešno za gostilni-
čarje pripravne
priporoča

Ivo Bajželj
Ljubljana
Marije Terezije cesta 11
(Količje).

Ravnokar so došle najnovejše slovenske plošče
a K 350. — 1000 igel K 2—. 271

Službo želi spremeniti 35letni samec kot

pisarniška moč

v kakršnemkoli podjetju.
Ponudbe pod »Pisarniška moč 35«
na upravnistvo »Slov. Naroda«. 2993

Sobni slikar Ferd. Wolf v Kočevju
sprejme takoj

dva pomočnika

Delo je trajno tudi po zimi. Plačilni
pogoji jako ugodni. 3185

Svoji k svojim! Svoji k svojim!
Albert Feldstein
Radeckega cesta 12,
vključno priporoča svojo 3166
knjigovoznico.

Mlad potnik

pri špecerijskih odjemalcih na Kranj-
skem in Primorskem ter event. na
Štajerskem in Koroškem dobro uveden,
se sprejme proti stalni plači in proviziji.

Ponudbe pod »Š. 4000« na
uprav. »Slov. Naroda«. 3168

Mlad kolarski

.. pomočnik ..

se sprejme v trajno delo
pri I. MANDELCU, kolar-
nica z električnim obra-
tom v KOČEVJU. 3186

Ceno češko
posteljno perje!
5 kg novega skubljenega
K 960, boljšega K 12—
belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18—, K 24—, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30—,
K 36—. Pošilja se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri Piznu na Češkem. 2847

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovce in strelce po največjih
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokresnice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
vibršuje. Vse puške so na c. kr. preskušene
in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani ceniki zaštonj. 75

Dobre vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močne
.. in nekatere skoraj nove ..
od 56 — 100 litrov
.. 200 — 400 ..
.. 600 — 1000 ..

.. prodaja po nizki ceni ..
Franc Cascio, vinski trgovec,
Singerjeva ulica šte. 1, za Škofijo.

Kupim več vagonov

sadja
za mošt,

po najvišji ceni in ta-
.. kojšnjemu plačilu. ..

Ponudbe pod »Sadje« na uprav.
»Slovenskega Naroda«. 3187

Proda se majhna kavarna

v sredini mesta, ki obstoji že dolgo let.
Režijski stroški majhni. — Naslov
L. Stritz, Volesko-Opatija. 3170

Več sto

izpodbud za nakup porabnih predmetov in priložnost-
nih daril vseh vrst vsega moj glavni katalog z okoli
4000 slikami, ki jih na nakupno pošljemo vsakomur gratis
in franco. — C. in kr. dvorni dobavitelj
Jan Konrad, Most št. 1167 (Češko).

Prodajalka

zmožna voditi večjo podružnico, naj-
manj 25 let stara, v vseh strokah tr-
govine izvežbana, večša slovenskega in
nemškega jezika, se takoj sprejme
pri tvrdki Ludovika Smoleta, Se-
nica, Stajerske. 3182

Učenec

dobro vzgojen, poštenih staršev, ki je
dovršil dva ali tri razrede srednje šole,
se sprejme v mešano trgovino.

Ponudbe na Leopolda Jenko,
Bovec (Primorsko.) 3126

Državno izkušena učiteljica godbe podučuje
igranje na gosli

po Ševčikovi metodi.
Ponudbe na uprav. »Slovenskega
Naroda« pod šifro »Učiteljica godbe.«
3131

Izdelovalci vina

Hišni posestnik v Vizinadi na progi
blizu Poreča (Parenzo) v Istri,
želi oddati v najem ob času tr-
govine vinske klet, sode in vse
pripravo za izdelovanje vina.
Dotičnik, ki želi kupiti grozdje okoli
Vizinade, ima lepo priložnost. 3179
Naslov v upravnistvu »Slov. Naroda«.

Primarij

dr. Derganc
je odpotoval
za 6 tednov.
3184

ALFONZ BREZNIK

c. kr. izvedenec in učitelj Glasbene Matice.
Največja in najstarejša trgovina in izposojevalnica klavirjev in har-
monijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja strun in muzikalij
C. kr. avstrijski pošto-
branični konto št. 114.003.
Ljubljana, Kongresni trg št. 15
(nasproti župnijske cerkve).

Klavirje dvorne tvrdke Bösen-
dorfer, Czapska, Höpfl & Heitz-
mann, Stelzhammer in Man-
borg (amer. harm.) imam le jaz
izključno edini zastopnik za
Kranjsko v velikanski zalogi
in izbiri. Ne dajte se varati
po navidezno cenem, vsiljivem
blagu, osobito, ker nudim
vsakomur, da si po kolikor mo-
goče najnižji ceni ali na ču-
dovito majhne obroke brez
vsakega zadržanja nabavi prvo-
vrstni instrument z resnično
pismono 10letno garancijo. Stari klavirji najugodnejše v zameno. Izposojevalnica naj-
nižja. Popravila in ugaščanje vseh glasbil najceneje. Preigrani klavirji vedno v
zalogi. Violino, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov, rogovji in strune po to-
varniških cenah. — Ves dan odprto!

Optični zavod Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, Pod trambo 1
priporoča svojo bogato zalogo naočnikov
ščipalnikov, daljnogledov in vse v to stroko
spadajoče predmete. 1893

Službo želi spremeniti izvežban občinski tajnik

Ponudbe pod »Pisarniška moč
35« na uprav. »Slov. Naroda«. 2992

Lepo stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo in pritliklinami
.. se odda za novembrov termin ..
na Tržaški cesti številka 13.
3072

Temeljito se poučuje

igranje na citre

Metoda najboljša, pri pridni vaji uspeh
gotov. — Več na Gojzovi cesti 9
prilijže desno. 3090

Gospodična

z daljšimi izpričevali bi rada s 1. nov.
službe kontoristinje ev. blagajničarke
tukaj ali na deželi. — Dopisi pod »P. B.«
na upravnistvo »Slov. Naroda«. 3150

2 sobi na ulico

lepo meblovani, s posebnim vhodom,
se takoj oddasta. 3151
Električna luč in centralna kurjava.
Dalmatinova ulica 10, visoki parter.

Krepak vajenec

3158
za trgovino z žganjem
se takoj sprejme.

Ponudbe je poslati na naslov
Filip Kern, Sušak-Reka.

Lepa mesečna soba

s posebnim vhodom, električno razsve-
tljavo, event. tudi z uporabo kopalnice,
v obližu pehotnih vojašnic in II. drž.
gimnazije, se odda takoj.

Naslov pove upravnistvo »Slo-
venskega«. 3124

KONFEKCIJSKA TRGOVINA
MAČEK & KOMP.
FRANCA JOZEFA CESTA ŠTEV. 3
.. SE PRIPOROČA SLAVNEMU OBCINSTVU. ..
STROGO REELNA POSTREŽBA. NAJNIŽJE CENE.

Po meri naročeni čevlji se izdelujejo v lastni delavnici.
MATEJ OBLAK
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 6.
Velika zaloga
domaćih in tvorniških čevljev.

Kupim več vagonov
sadja
za mošt,
po najvišji ceni in ta-
.. kojšnjemu plačilu. ..
Ponudbe pod »Sadje« na uprav.
»Slovenskega Naroda«. 3187

Cenjenemu občinstvu vlijudno naznanjam, da sem prevzel
od g. Antona Koračina v Ljubljani, 3184
Rimska cesta 16, Igriški trg 2
trgovino z mešanim blagom.
Ker sem trgovino na novo preuredil in si zagotovil di-
rektno dobavljanje najboljšega blaga, zagotavljam c. odjemalce
najsolidnejše ter točne in cene postrežbe.
Za obilen obisk se priporoča z najodličnejšim spoštovanjem
Vinko Suštn, trgovec.

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Na drobno! Na debelo!

Vse vrste šolskih knjig,

vse šolske potrebščine, ter vse šolske zvezke in preparacije
po najnižjih cenah brez konkurence priporoča

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg št. 11-12.

Seydlin

Najbolje za zobe

Cisti samo s

Globus

Globus

Čistilni izvleček

Najboljše čistilo za kovine na svetu

Franc Kos

Ljubljana, Sodna ulica.

**Specijalna mehanična
pletilna industrija
in trgovina**

za površne in spodnje jopice,
moderke, telovnike, nogavice,
rokavice, posebne obleke zoper
trganje, pletilni material itd.
na drobno in debelo.

Šivalni stroji od 70 K naprej;
pletilni stroj

patent „Wedermann“ je edina in
najuglednejša prilika za dober za-
služek, poduk brezplačen, trajno
delo zagotovljeno; ker se ne po-
služujem agentur, so cene veliko
nižje. 232

Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

**Revmatizem, protin,
nevralgije in ozeblina**

večkrat povzročajo neznosne bolečine. Za njih
hitro pomirjenje in potlačitev, za oplahovanje
oteklina in obnovo premičnosti členkov ter odstra-
njevanje občutka mrgolenja učinkuje presenetljivo
zanesljivo

CONTRHEUMAN

besečna zmes (mentolacetal-
iziran kofein in izvleček).

privzeto, masirano ter v obkladkih. 1 lonček 1 K.
Ako pošljete naprej K 1-50 dobite 1 lonček
K 6- 5 lončkov
K 9- 10 „

Izdelovanje in glavna zaloga v
B. Fragnerja lekarni,
c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga-III,
št. 203.

Pazite na ime izdelka in zalogo v
izdelovalca. lekarnah

V Ljubljani: lekarna Jos. Mayr,
dr. G. Piccoli, Jos. Čizmar.

Krompir

brezhiben, lep ter prebran

kupuje v vsak množini
tvrdka Jv. A. Hartmann naslednik A. Tomažič
Ljubljana, Marije Terezije cesta.

„Ravnokar došlo sveže“
jesensko blago.

Najmoderneje fino izvršene obleke, raglani, po-
vršniki in pelerine za gospode, dečke in otroke,
kakor tudi konfekcija za dame in deklice.

Prodajam najmoderneje klobuke od veleznah-
nih turk Hüeckl, Fichler in Rossi po K 2-90.
Brez konkurence. Priznane nizke cene.

O. Bernatovič

„Angleško skladišče oblek“

Ljubljana — Mestni trg št. 5 — Ljubljana.

**Solske akvarelne
barve**

**Vzorci za slikarje
vedno najnovejši**

Oljnatе firneževе barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje, hišne posestnike ter za domačo porabo

**Düsseldorfske oljnatе barve
za umetnike**

**Oljnatе študijske
barve**

**Firneži, olja in retuši
za umetniško slikanje**

**Kranjsko laneno olje
in firnež**

**Emajlne
glazure**

**Lake za
vrtno pohištvo**

**Štedilno voščilo
za pode
priznane najboljše**

**Jantárjeva
glazura za tla**

Marijin trg št. 1.

**Vse vrste
čopičev**

**Olje
za stroje**

**Suhe kemične,
prstene in
rudnin. barve**

**Prašno
olje za pode**

priporoča

Adolf Hauptmann

naslednik.

prva kranjska tovarna za oljnatе barve, firneže, lake in steklarski klej.
Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole,
učiteljske in licej, za obrtne
in strokovne šole

ima v najnovejših izdajah
v zalogi

„Narodna knjigarna“

v Ljubljani,
v Prešernovi ulici šte. 7.

Dinamo stroji in električni motorji. Na-
prave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. Električni
obrat vseh vrst. Ventilatorji. Tur-
bogeneratorji, električne železnice
in lokomotive, žerjavi in dvigala. Ob-
ločnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr.

Praga-Vysočany.

Vodne turbine vseh sestavov (Francis,
Pelton). Točna, cena in hitra popravila
vseh električnih strojev drugih tvrdk.
Vse potrebe za **installiranje**. Odlički
iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška
kovna litina iz lastnih velikih livaren in
jeklaren. (Za vele- in malo obrt.)

Slovenski dijaki!

Kupujte šolske in druge knjige ter vse šolske potrebščine v Narodni knjigarni.

Dijaški vestnik.

»Zarja« in »Slovenski dijaki«.
(Konec.)

Pred tednom smo se na tem mestu pečali z »Zarjino« kritiko svobodniških visokolevcev. Če smo trdili da smo mi daleč oddaljeni pritriliti »Zarjinim« izvajanjem, ker predobro poznamo intenzivni napredek in kvantitativno kakor kvalitativno izboljšanje narodno - naprednega dijaštva, razumevali bi te lamentacije mnogo bolj, če bi bile naslovljene na nekoliko drugačen, kakor narodno - napreden naslov. Vendar bi bile tudi v tem slučaju odveč, kajti nobene škode ni, če mesto raznih frazej, ki niso več zmožne življenja dobiti samo eno, edino, življenjapolno in močno svobodniško - narodno - napredno dijaštvo. Tak bo tudi proces v slov. dijaštvu in tega bomo pospeševali kot edino pravega.

»Zarja« pa je nastopila tudi proti slov. srednješkemu dijaštvu in na to adresno napisala tole:

»Že med srednješolci je duševna lenoba, ker nimajo v sebi niti toliko poštenega idealizma, da bi gledali vsaj na svojo bodočnost in da bi se že na srednjih šolah pripravljali nanjo. Za njo ni nobene poštene stvari, ki bi jih res zanimala, če si pa kdo zmisli kakšno neumnost, so takoj poleg, naj bo še tako velika, samo, da je nova!

Med srednješolci se klerikalizem širi bolj in bolj. Vzrokov za to je dovolj. Mnogo profesorjev je klerikalcev in ker se dijaki boje šikan od te strani, postanejo klerikalci po sili: a kmalu se temu privadijo, ker jim nese. Dijaki sami pa nimajo toliko moči in ponosa, da bi ostali to, kar so bili; da bi ne menjali svojega prepričanja, ali pa, da ne bi priznavali klerikalnih načel, v katere inteligentni človek ne more verovati.«

Ker se ravno pričena šolsko leto, naj bodo na slovenske napredne srednješolce naslovljene te vrste:

Prvi del »Zarjine« kritike v ostrih besedah označuje moralno vrednost in nizki duševni nivo našega srednješolstva. Ne more se zanikati, da seveda zelo omiljeno, veljajo nekoliko »Zarjine« besede. Res je, da se med srednješolstvom ne najde toliko resnosti, kakor bi jo smeli pričakovati, da gine smisel za vse večje in višje, manjka potrebne discipline in volje do vstrajnosti in dela; torej pripraven teren za degeneracijo, klerikalizem in neznačajnost. Vendar se ta pojav nikakor ne more imenovati tipičen za vse slov. srednješolce. Stvar je namreč ta, da se še niso iztrebili slabi nasledki, ki jih je pustil za sabo čas poloma znane gibanja proti narodno - naprednemu dijaštvu. Razmere so se pričele sicer že čistiti, ali vendar se še noč ne morejo odpraviti vse napake, vsi nejasni pojmi in vsa zamerjenost in enostranost. Da bo narodno - napredno dijaštvo s pomočjo železne samovzgoje znalo povišati vrednost slov. srednješolcev, je gotovo. Prav nič ne dvomimo, da bomo z vstrajnostjo dosegli velikih uspehov pri veliki večini srednješolcev. Na skupščini O. s. n. n. d. v Ljubljani se je zelo poudarjala kar največja skupnost visoko - in srednješolcev. Dolžnost naših akademikov je delovati za izobrazbo našega srednješkoga narasčaja, da bo vedno sprejemljiv in zmožen za resno in praktično delovanje, a nič manj naloga srednješolcev je poskušati s pametnim in samostojnim nastopom vezbati se za vestnega delavca v akademskih letih. Ni naš namen nikakor napeljavati dijaštvo v prazno frazerstvo in prazno renimiranje polpretekle dobe, ampak pred vsem doseči, da ne bo stalo za nekaterimi pridnimi delavci celo krdelo brezpomembnih nesamostojnih, za skupno delo nezmožnih in nezanesljivih ljudi. Naša prva skrb mora biti, da vsi naši organizirani dijaki dosežejo povprečno višino zahtevanih zmognosti. To moramo zahtevati od srednješolca, — če hočemo, da bodo kdaj imeli pomen kot naši nasledniki v akademskih družinah. Mi smo prepričani, da bo moč naših narodno - naprednih idej v kratkem na vseh naših srednjih šolah osvojila mlade moči dijakov in jih tako rešila usode, katero slika »Zarja« tako upravičeno temno.

Drugemu delu »Zarjine« kritike moramo pa odločno nasprotovati. Res je sicer, da je slovensko profesorstvo, posebno mlajše z redkimi, a častnimi izjemami — dostopno neznačajnemu kruhoborstvu in izdaja

zato svoje principe in dostojnost klerikalizmu, ki ga sili inkvizitorsko grasiirati proti samovzgoji in samozobrazbi v šoli nezadostno vzgojenemu dijaštvu. Ali dočim »Zarja« trdi, da profesorske šikane navajajo dijaštvo k vdaji, zatajevanju in spreminjanju svojih idealov, lahko z vso sigurnostjo trdimo, da najhujši klerikalni terorizem profesorjev in katehetov rodi pri vseh poštenih dijakih največji odpor, najzanesljivejšo svobodniško in najresnejšo delavo za izobrazbo in napredek dijakov. Ie neznačajni, omahljivi dijaki, od katerih bi ne smeli nikoli ničesar pričakovati se vdajo terorizmu in postanejo ostudni priliznjenci in klečeplazci katehetov in ravnateljev.

Naj je bila tedaj kritika »Zarje« ostra in zelo pretirana, na mestu je, bila vendarle. Kajti provzročila je le še močnejše gibanje in izčiščenje nezdravih ostankov. Na vas, srednješkolski tovariši, pa je da se trdno oklenete O. s. n. n. d. in v nji napredovate, je najlepše dementujete »Zarjino« obsodbo.

60letnica gospoda Ivana Hribarja. V dneve žalostnega spomina nemškega barbarstva posije letos žarek veselja, 19. septembra slavimo 60letnico gospoda Ivana Hribarja. Naj ga slavimo kot narodno - gospodarskega organizatorja, ali kot apostola vseslovanstva, ali splošno kot moža železne energije, vedno je enako vreden našega občudovanja. Kolikor narodnega dela je napravil naš jubilar, toliko ne napravi navadno niti deset pridnih ljudi in to je, kar ga dela več kakor simpatičnega, kar ga dela vzornega, idealnega. »Time is money«, te besede, ki si jih je zapisal pred svojo župansko pisarno, naj bi mlade slovenske može bodrile k vstrajnosti in delavnosti. Prvemu principu gospoda ravnatelja Ivana Hribarja. »Organizacija svobodniškega narodno - naprednega dijaštva« se pridružuje vsej slovanski napredni javnosti, ki navdušeno slavi ta za ves slovenski in slovanski svet enako važen praznik — 60letnico gospoda Ivana Hribarja.

V odgovor na notico »Gospod mi« v »Jutru« z dne 10. septembra t. l. ponatiskujemo naproseni sledeče: Od »Jutra« inkriminovano mesto v prejšnjem sosednem »Dijaškem Vestniku« govori o sekciji S. M., ne pa o sinonimnem listu »Svobodna Misel«. Kar se pa tiče obljubljenega dvignjenja in oživljenja slov. sekcije S. M. moramo pa pripomniti, da ni ostala ta zadeva niti en mesec samo pri obljubi, ampak smo najprej pisali na primerne praške naslove in ker se nam je odgovorilo, da so stare konzervirane pravice pri listu S. M. brezpredmetne, da slov. sekcija ne eksistuje več in je res naš predlog in poskus z dosedanjimi močmi napraviti ob nameravanem katoliškem mladeniškem shodu protimanifestacijo ostal brezuspešen, smo sklenili z nova ustanoviti sekcijo, zaradi katere so svoj čas klerikalci, dobro poznavajoči njen pomen, pričeli celo križarsko vojsko, vstanovili za poklerikaljenje srednješolcev »Mentorja«, za slov. mladino pa Terseglavovo »Mladost« in nastopali z vsemi sredstvi proti razširjenju slov. sekcije S. M., kakor pripoveduje to zgovorno jubilejna številka letošnje klerikalno — dijaške »Zore« na straneh 26. in 27. Klerikalne institucije so ostale in zato mora ostati tudi slovenska sekcija S. M. Vendar je vsak poskus trajnega delovanja S. M. nemogoč, če nimamo čete odločnih in vstrajnih, pa tudi zanesljivih in ne-sebičnih delavcev. Z okrepitvijo in močjo O. s. n. n. d. smo sistematično pripravljali teren za smoteno in krepko delovanje nove sekcije S. M., zato smo tudi na skupščini O. s. n. n. d. sklenili zvezo s »Hrvatsko - srbsko napredno omladino« katere statut.

»obvezuje svoje članove, da u svakoj prigodi podupru razvoj i napredak »Slobodne Misli«, i da sudjeluju u organizovanju i izvajavanju pokreta Slobodne misli, jer je Slobodna Misel ne samo prirodni saveznik H. S. N. O. u poduzetj borbi proti klerikalizmu, nego i jedino ozbiljno antiklerikalno djelo u našem narodu.«

Tako z našo pomočjo ustanovljena »slobodna liga« vsega jugoslovenskega nar. naprednega dijaštva bo pravi fundament za naše nadaljnje svobodniško delo.

Upamo, da smo s tem znanim zadržanim zadostno utemeljili, da imamo vendar še z S. M. resen namen, katerega nam uničujoča »ilustracija« v »Jutru« z dne 10. septembra skuša neizpodbitno odreči. Ta »ilustracija« temelji na tem, da društvo N. Č., kjer ima nesrečni gospod »mi« baje »jako velik vpliv« ni naročni lista S. M. Stvar je pa skrajno enostavno ugodno rešena za vse z dejstvom, da društvo od zopetnega izhajanja S. M. še ni imelo nobene odborove seje radi počitnic in se torej

pri najboljši volji ni mogel naročiti list, ki ob času zadnje odborove seje niti izhajal ni.

Kot zadnji smrtni sunk v svobodniško sree gospoda »mi« pa »Jutro« konstatuje, da »nismo do danes od njega v listu S. M. brali še nobenega članka. Dasi sicer radi verjamemo, da gospodje za »Jutrom« res niso brali v S. M. še nobenega članka od gospoda »mi«, vendar bi si dovolili trditi, da je »Svobodna Misel« prinašala lepo predavanje našega nesrečnega M. N., a ki je leta 1909 izhajalo o priliki 100letnice gospoda Charlesa Darwina pod naslovom »Darwinizem«. Tudi nekaj drugih člankov je dobila S. M. od te strani, kakor »Gospodarska in socialna reforma« — tendenci prvotnega krščanskega gibanja, pa so se menda izgubili pri sekretariatu češke sekcije S. M., kjer so se večkrat zamešavali slov. dopisi. — Stvar je pojasnjena in razvidno je koliko je ostalo od vsega napada v »Jutru«. Če smo članek »Zarje« imenovali neokusost, moramo »Jutrovo« renimiranje v drugi koloni omenjene notice imenovati dvojno neokusnost in s tem končamo.

Slovenski dijaki!

Kupujte šolske in druge knjige ter vse šolske potrebščine v Narodni knjigarni.

CERESIT

Majzanesljivejši IZO LIRNI način proti vodnim škodam vseh vrst

Avstr. patent PROSPER LANTZ

Avstr. ceresitna družba, Dunaj, XVIII/4, Martins-Strasse 71. Telefon 22288.

Zakaj so mornarji tako čvrsti.

Ste imeli večkrat priložnost občudovati čvrstost mornarjev in ribičev. Oni žive na morju med viharji in valovi in tako jih vidite vedno z razgaljenimi prsi; toda nihče od njih ne trpi ne na revmatizmu, ne na bronhitis ali katarju. Redkokdaj se sliši koga kašljati in med njimi ne boste našli nikdar nikogar tuberkuloznega ali jetičnega. In to zakaj? Vzrok je znan iz najstarejših časov. Zdravniki so vedno nanašali to na dejstvo, da mornarji dihaajo vedno katran, ki je jako razširjen na ladjah.

Sedaj vsek ve, koliko pomaga katran za bronhite in za prsi. Najmanjši zamenarjeni revmatizem lahko povzroči bronhite in nič ni težjega kot opustiti se zastarelim bronhitov. Nikdar ne moremo zadosti priporočiti bolnim, naj si pomagajo takoj v začetku; in najnavadnejše, najgotovješe, najbolj prosto in najceneje sredstvo je, piti vodo iz katrana med jedjo. Toda ona, ki se navadno izdeluje je malo uspešna, ker se navaden katran ne raztopi v vodi.

Danes hvala gospodu Guyotu, lekarnarju v Parizu, ki je iznašel sredstvo, potom katerega, se lahko katran raztopi. V vseh

Mlad mornar.

lekarnah se lahko dobi pod imenom »Goudron-Guyote« katanovo zdravilo, ki je zgoščeno v najvišji meri, ki dovoli vodo zredčiti in ki je jako uspešna.

Zaporedno uživajte zdravila »Goudron-Guyote« v vseh jedilih, v množini kavine žlice na vsak kozarec vode ali kakoršne si bodi pijače, ki se jo navadno pije, zadostuje, da ozdravi najhujši revmatizem in najbolj zastarele bronhite. Večkrat se namerava ustavit na predelek jetike in ozdravit jo, ker katran ustavi razdelitev tuberkulov in pljučah uničujoč bacile, ki so vzrok te razdelitve.

Najmanjši zamenarjeni revmatizem ima lahko za posledico bronhite in zato ne moremo nikoli zadostno priporočiti bolnim, naj si v začetku pomagajo z zdravilom »Goudron-Guyote«.

Ako bi se Vam hotelo prodajati ta ali oni produkt namesto pravega »Goudron-Guyote« ne zaupajte, ker se gre edino za dobiček. Je brezpozojno potrebno, če hoče kdo ozdraviti od bronhitov, katarjev, starih in zamenarjenih revmatizmov in jetike, da zahteva pravi »Goudron Guyot«. Dela se iz katrana, neke posebne vrste obrežne smreke, ki rase na Norveškem in je napravljeno od izumitelja raztopilnega katrana; in to zadostuje v dokaz, da je uspešnejše kot vsaka podobna sredstva. K zaključku, za preprečiti vsake zmešnjave, pazite na znakmo. Pravi »Goudron-Guyot« ima ime Guyot natisnato v velikih črkah in svoj podpis v treh barvah: v vijoličasti, zeleni in rdeči potrc kot naslov: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

Zdravljenje stane samo 10 vin. na dan in tudi ozdravi.

P. T. — Oni, ki se ne morejo privaditi okusu katrana, lahko nadomestijo »Goudron-Guyote« s »Kroglicami Guyot« iz norveškega katrana obrežne smreke, vzemši po dve ali tri kroglice pri vsaki jedi. Na ta način si lahko pridobite iste zdravstvene učinke in tudi enako zdravje. Zavzete pred jedjo in tudi vmes, te kroglice so lahko prebavljive skupno z jedmi in delujejo kar najbolje na želodec in telo sploh. Prave »Kroglice Guyot« so bele in podpis Guyot je črno natisnkan na vsaki kroglici.

Glavna zaloga: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris. Nadalje se še dobiva v lekarnah: Gabriel Piccoli, Sušnik, Ub. pl. Trnkozy in v vseh boljših lekarnah.

A. KUNST
Ljubljana
Zidovska ulica šte. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vrocce poslati. 40

G. F. JURÁSEK
prvi in edini slovenski uglaševalec in trgovec glasovirjev
Ljubljana, Poljanska c. 13. I.

Prodajam in posojujem glasovirje, pianine in harmonije izključno le iz najslavitejših tovarov, neprekosljivo dobre kakovosti po glasu. **Solidne cene!** Tudi na delna odplačila in brez zadatja! Pismeno jamčim 10 let za vsak pri meni kupljen instrument. Uglaševanje izvršujem specijelno sam osebno, brez pomagala ali posredovalca ter vsa popravila. — »Glasbeni Matic« in drugim slovenskim zavodom uglašuje edino le

koncesijonirana trdka Jurásek.

Nove dvostranske slovenske plošče!
Cena K 4.— in po K 2-50.

Gramofoni od 25 kron naprej.
Dobi se tudi na mesečne obroke. Zahtevatelj takoj brezplačno cenike gramofonov in raznih plošč.

FR. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg šte. 9.

Josip Stupica
jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.
Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših **konjskih oprav** kakor tudi **krasno opremljene kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo** katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče **potrebščine** kakor tudi **ze obrabljenih vozove in konjske naprave.**

Specialna trgovina
finih **ročnih del**
TONI JAGER
v Ljubljani,
Zidovska ulica šte. 5.
Predtiskarija
Tamburiranje
Montiranje ::
Plisiranje :: ::

SALVATOR
gumijevi podpetniki
Svetovna znamka
Nedosežni na trpežnosti
Glavna zaloga: Anton Krisper, Ljubljana.
:: Dobiva se povsod. ::

!! Pozor kolesarji !!

Namesto kron 110— samo po kron 80—, s prostim tekom »Torpedo« po kron 95— prodajam za reklamo nova vozna kolesa prve vrste, znamke »Styrian-Grader«, modeli 1911 z dvetletnim jamstvom, sveži močni plašči po K 5—, 6—, 7—, gumijevce cevi po K 3-50, 4—, 5—. Vse potrebščine, poprave, emajliranje in poniklanje najceneje! Razpošilja se po povzetju. Kupčije na obroke izključene. Cenovniki gratis in franko. Tvorliška zaloga vozniških koles in šivalnih strojev.

A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donaustrasse 23. IV. 1377

Lastniki tovarn za opeko in cement zahtevajte samo stroje preizkušenega sestava trdke

K. Novotný
špecialne tovarne strojev za keramiko in liivarna
Praga-Visočany
Opreme za krožne peči, transmisije, posode za impregnovanje lepenke i. t. d.
Na vpogled mnogo priporočil. 3820

Zajamčen uspeh
sicer denar nazaj. 2661
Zdravniška priznanja o izvrstnem učinku.
Med. dr. A. Riza
krema za prsi.

Neškodljivo porabno na zunanji, trajen senzacionalni uspeh. Bujne prsi, polne, krepke telesne oblike, za vsako starost v kratkem času. Poizkusni lonček 3 K, velik lonček 8 K.
Zoperne kocine v obrazu odstrani v 5 minutah dr. A. Riza odstranjevalec kocin. Cena 4 K. Zajamčeno neškodljivo. Vsa zdravniško oblastveno preizkušena lepota.
Kosmet. laboratorij dr. A. Riza Dunaj IX., Berggasse 17 E.
Razpošiljanje diskretno po povzetju ali franko če se vsota naprej pošlje.

Milko Krapeš
urar in trgovec z zlatnino in srebrnino
1934 zapriseženi cenilec
Ljubljana, Jurčičev trg 3.
Zahtevajte moj ravno kar izšli **najnovejši cenik.**

Posojila! Predumi! Krediti! 2961
Ugodni pogoji. Udobna vračila. Hitra rešitev event. takojšnja pomoč. Posojila na užitke. Natančna vprašanja pod „Keine Vorauslagen 92208“ na anončno ekspedicijo M. Dukas Nachf. na Dunaju, I./I, za odposlatev naprej.

Kdo bi dobavljal krompir na vagone?

Ponudbe z navedbo cene (franko vagon kolodvor Ljubljana) pod „W. W. 77“ na upravništvo »Slovenskega Naroda.« 3114

Marxov email in glazure 2514
za pode,

izvrstne specijalitete, ki se hitro suši in jih lahko vsak uporablja.

Zaloga tovarne lakov Ljubljana Marx.

Depot pri
Bratih Eberl v Ljubljani.

Hiša naprodaj.

Nedolgokar nova hiša, enonadstropna s šestimi stanovanji, ki se lahko tudi spremene v tri večja stanovanja, v lepem in mirnem kraju, 10 minut od Ljubljane se proda. Prijeten bi bil ta prostor za kake letovčarje. — Naslov se izve v upravništvu »Slov. Naroda«. Posredovalci izključeni. 2895

Ceno češko posteljno perje.

Kilo svega puljenega K 2—boljšega K 2-40, polbelega K 3-60, belega K 4-20, prima kakor puh mehkega K 6—, veleprima K 7-20, najboljša vrsta K 8-40. Puh siv K 6—, bel K 12—, najfiniši prsni puh K 14-40. Od 5 kg naprej franko. Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega inleta, pernica ali spodnja blazina 180x116 cm a K 10—, 12—, 15—, 18—, 21—, 200x140 cm a K 13—, 15—, 18—, 21—, zglavnica 80x58 cm a K 3—, 3-50, 4—, 90x70 cm a K 4-50, 5-50, 6—, Razpošiljanje franko po povzetju od K 10— naprej. Zamena dovoljena, za neugajajoče denar nazaj. Poizkušnje in cenovniki franko.

Artur Wellner, Lobos 35 pri Pizani (Češko.)

Ključavničarstvo

Ig. Faschinga vdova
Poljanski nasip št. 8.
Reichova hiša.

Velika zaloga
štedilnih ognjšč.

Izvrstne in solidne dele.
Cene zmerno. Popravila se
točno izvršujejo.

Največja zaloga navadnih do najfiniših
otroških vozičkov
in navadne do najfinišje

žimo.
M. Pakič
v Ljubljani.
Naravnim naročnikom se
poljita s povzetjem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi tvrdkami
glede finega kroja in ele-
gantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfiniših angl.
in franc. specijalitet blaga.

Zavod za uniformiranje.

Najboljši kosmetički predmeti
za olepšanje polti in telesa so:

Ada milo po 80 h.
da cream po 1 K;
da mentol po 1 K;
da ustna voda po 1 K;
zobni prašek po 60h;
za ohranitev in rast las:
da lasna voda po 1 K;
da lasna pomada po 1 K.

Ti izdelki „Ada“, ki so oblateno
varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Čizmar
v Ljubljani.

Kupujte zaupno te domače izdelke!

Prva kranjska
tvornica klavirjev
Ljubljana

Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša
RUDOLF A. WARBINEK

Jamstvo šest let.

Priloga svoje prve vrste, za vsa podnebja
solidno narejene pianine, klavirje in
harmonije tudi samoinstalne

za gotov denar, na dolga od-
plačila ali naposoda.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje.

Največja tvornica na avstrijskem jugu.

Državno izprašena 2966

**učiteljica italijanskega
in francoskega jezika,**

ki je sedem let bivala v Florenci,
daje pouk. Jezikovni tečaji.

Več pri gđ. Medvigi Kissinger,
Dalmatinova ul. 5.

Uradne ure od 8. zjutraj do 7. zvečer

ÚSTŘEDNÍ BANKA PIAZZA del
českých spořitelů
Podružice v TRSTU PONTERRASSO 3
Ovorenje banke čeških hranilnic.

VLOGE NA KNJIZICE PREMIJSKE VLOGE

4 1/4 % 4 3/4 %

VLOGE V TEKOCEM RAČUNU
in VLOGE FIKSNE NAJUGODNEJSE.

BANČNO POSLOVANJE VSEH VRST.

Oddelček za vadije in kavčije.

Uradne ure od 8. zjutraj do 7. zvečer

Na prodaj je

zaradi preselitve, dobro upeljana več
trgovina z gostilno

in malim posestvom, edina blizu
velikega premogokopa ter dve minuti

oddaljena od železniške postaje Velenje
v Saleški dolini, pod ugodnimi pogoji.

Natančneje pri lastniku: Ivanu Senica
Staravas, Velenje. 3040

Vinko Majdič

valjični mlin v Kranju
(Kranjsko).

Največja proizvajalca priznana naj
boljših pšeničnih mok in krmin izdelkov,
ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih

vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode
v se in dajo kvantitativno nedosegljiv

pridelek, kar je zlasti za gospode pe-
kovske mojstre neprecenljive vrednosti.

Zastopstva in zaloge: 66
V Ljubljani: Podgradu, Trnovem,
Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu,
Beljaku, Bolcanu, Inomestu, Tri-
dentu, Zadru, Spiljetu, Ercegovcu,
Kotoru, Sarajevu in Pulju.

Brzjaviti: Valjični mlin, Kranj.

Avtomobilni omnibusi

brezhibno ohranjeni, 40 komadov, se zaradi ustavljenja obrata ugodno odda.
Motorji 4-cilindriški, 26—28 PH, fabrikat Daimler in Nova avtomobilna dru-
žba; 16 sedežev znotraj, 18 sedežev na krovu, 3 stojišča, 20—25 km maksi-
malne hitrosti na uro.

Vprašanja pod šifro „K. T. 1726“ na anončno ekspedicijo J. Rafael,
Dunaj, Graben št. 28. 3154

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in
podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznano izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 2438
raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Veliki semenj za kuhinjsko posodo

na Resljevi cesti.

Od 15. do 23. septembra prodajata porcelansko in drugo posodo ter lüksno posodo
po nizki ceni, 3173

Kus in Bublik.

Naznanilo.

.. Vdano podpisani si usojam slavn. p. n. občinstvu naznaniti, da sem ..

v Zvezdi, Kongresni trg št. 3 (vogal Kongresnega trga in Wolfve ulice)

otvoril cvetlični salon

in bodem istotam izdeloval sveže in suhe vence in šopke s trakovi in napis, kakor tudi vse druge v to stroko spadajoče predmete po najnovejši obliki ter hitro in točno. Zagotavljam najnižje cene. — Zunanja naročila točno in vestno.

Priporočam se za obilen poset in naročila ter beležim z velespoštovanjem

Viktor Korsika, umetni in trgovski vrtnar.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

znamenite Groharjeve slike

Primoža Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiva se v
NARODNI KNJIGARNI v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Dobre harmonike
kron 4.40.

150.000 komadov prodanih. Brez rizika! Zamena dovoljena ali denar nazaj!
St. 3009/4, 10 tipk, 2 registra, 28 glasov. Velikost 24x13 cm. K 4-40
St. 654/4, 8 tipk, 1 register, 24 glasov. Velikost 28x14 cm. K 4-90
St. 656/4, 10 tipk, 2 registra, 28 glasov. Velikost 30x15 cm. K 5-40
St. 3059/4, 10 tipk, 2 registra, 28 glasov. Velikost 24x13 cm. K 4-90
St. 655/4, 10 tipk, 2 registra, 28 glasov. Velikost 31x15 cm. K 5-90

Sole za samouke k vsaki harmoniki zastoj. Naravnost pravnim po povzetju
razpoložljivi priročno jako zmerno svetovna firma c. in kr. dvornih dobavitelj

Jan Konrad, razpoložljiva glasbi, Most, št. 230 (Češko).

Zahtevajte bogato ilustrovani glavni katalog z okoli 4000 slikami. Na zahtev vsakomur gratis in franko.

Najboljši češki nakupni vir. Ceno posteljno perje!

Kg. svega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg velefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, svega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfiniši prsni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko. 2682

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, mo-
draga, belega ali rumenega
nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60
cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol
puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K,
3-50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglav-
nica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega,
črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju,
od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. —
Natančni cenovniki in franko. S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.

Edina zaloga 3142

izvirnih ameriških čevljev.

Avstr.-Ameriška zaloga čevljev

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50.

Kaj pripoveduje neki upravitelj.

Upravitelja pokrajine Poitiers, je napadla težka bolezen na želodcu. Izvrjel je vsako hrano.

Imel sem tudi (pravi) veliko kostipacijo ter se nekaterikrat 8 do 10 dni nisem mogel rešiti telesnega zaprtja. Bil sem bled in prapadel. Med tem, ko sem zdrav, imam lepo barvo ter sem vedno dobro razpoložen. Ta moj položaj me je napravil žalostnega ter me je najmanjša reč vznemirjala. Izgubljal sem vsak dan bolj potrpljenje in hladnokrvnost ter bil sem vedno bolj razburjen. Imel sem priliko izvedeti, kako učinkuje uporaba prašnega oglja Belloc. Šel sem nekega dne v Poitiers ter kupil steklenico tega zdravila. Po preteku nekaj ur po uporabi sem takoj čutil neko zboljšanje, kar se mi je zdelo nadnaravno. Bolezen, ki sem jo imel, je bila huda. Vzel sem oglje Belloc v večji množini od 3—4 žlic zjutraj in zvečer. Použil sem ga s slastjo. Po prvih žlicah kontalo je bljuvanje in po štirih dneh popolnoma prenehalo. Od tistega časa sem lahko prebavljal, spanje je bilo lahko, lahko sem čital ter se pripravljal za nadaljnje pridige.

Nadaljeval sem s tem zdravljenjem mesec dni ter uporabil štiri steklenice oglja Belloc. Odsihmal uživam to, kar mi ugaja, ter sem Veleč. župnik Adrian si popolnoma rešil zdravje, ne da bi bil še kdaj bolan po treh letih. Dubois.

V resnici zadostuje, da se uživa oglje Belloc po vsakem kosilu po 2—3 žlice, da se v nekoliko dneh ozdravi želodčne bolezni, da celo zastarele in take, ki se zoperstavljajo vsakemu drugemu zdravilu.

Oglje Belloc proizvaja prijeten občutek v želodcu, daje tek pospešuje prebavo in od stranjuje telesno zaprtje, oglje Belloc je neprekosljivo sredstvo proti težavam v želodcu proti migreni, ki je posledica slabega prebavljanja, proti goričici, proti vzpehavanju, kakor tudi proti vsem živčnim boleznim želodca in čreves.

Najpriprostejše sredstvo vživati oglje Belloc v prašku je, da se v kupici na čisti ali poslajeni vodi pomeša in naenkrat vlija presledkih spi.

Oglje Belloc lahko samo koristi, škoditi pa ne more, v kakršnikoli množini ga rabimo. Dobiva se po vseh lekarnah.

Poskušali so oglje Belloc ponarejati, ali so te ponarede brez učinka in ne ozdravijo nič, ker so pač slabo pripravljene.

Da se izognete vsaki pomoti, pazite natančno na to, da je na vsaki steklenici ime Belloc in naslov laboratorija: Maison L. Frère 19, rue Jacob, Paris.

Oni, ki se ne morejo privaditi ogljev prašek požirati, naj vzamejo raje pastilje Belloc. 2—3 pastilje po vsaki jedi in kadar nastopijo želodčne bolezni, zavzeti zadostujejo popolnoma, in imajo isti gotov učinek. Pastilje vsebujejo čisto oglje Belloc. Zadostuje v usta jih dati, in s slinami, ki jih raztopi, požreti.

Dobiva se v Ljubljani: Lekarna br. Piccoli, lekarna Sušnik, lekarna U. pl. Trakoczy itd.

1989

10

Izvrševanje obrtnega dela v kaznilnicah.

Že dolgo vrsto let se razne obrtne organizacije po raznih obrtnih shodih in sestankih bavijo z zahtevami, da bi se v kaznilnicah popolnoma opustilo izdelovanje rokodelsko-obrtnih predmetov, ki se največ izdelujejo v škodo malega obrtnika. In zahvaliti se je raznim energičnim voditeljem obrtnega stanu, ki so obenem tudi vplivne osebe v državnih in deželnih zborih in drugih veljavnih korporacijah, da se je izvrševanje obrtnega dela zdaj omejilo. Vendar se pa še po raznih kaznilnicah izvršuje razne obrti, zlasti čevlarske, krojaške, mizarske, tapetarske in knjigovezniške stroke in to le v škodo malega obrtnika. Vsi drugi predmeti, ki so se izvrševali v kaznilnicah, so bili v korist velikega kapitala in industrije. En tak predmet so več let izdelovali v korist znanega kapitalista v ljubljanski prisilni delavnici dokler ni bil iznajden stroj za izdelovanje papirnatih vreč. Gotovo je, da so bile moči v prisilni delavnici zdaj omejevali, kot pa da bi bil imel podjetnik svojo veliko delavnico in bi moral skrbeti za kurjavo in razsvetljavo in če bi ne bila plača zadovoljiva, bi se moral biti v strahu, da mu delavstvo ne prične s stavko. Seveda ga izdelovanje tega predmeta s strojem pride še veliko ceneje, kot pa s prisiljenici. Vendar so mu pa prišli kaznjenci naravnost v korist, med tem, ko izdelovanje rokodelskih predmetov, v kaznilnicah, zlasti če se izdelujejo na naročila privatnih strank, obrtništvu naravnost uničuje. Zastopniki obrtnikov so bili glede izvrševanja obrtnih predmetov v kaznilnicah vedno pravičniki. Nikdar niso bili proti, da bi se obrtne izdelke nismo izdelovali za svojo potrebo, ali pa za uslužbenca kaznilnice, bili so pa vedno odločno proti temu, da bi se izvrševali razni predmeti v direktno korist države in dežele same, v škodo in na račun malega in srednjega obrtnega stanu. Da se pa zahteva raznih obrtnih organizacij v doglednem času reši, sta državna poslanca dr. Heilinger in Kratochwil v seji obrtnega odseka državnega zbora dne 8. marca t. l. glede uredbe obrtnega dela v kaznilnicah predložila vrsto predlogov, ki pridejo v državnem zboru na razpravo in ki imajo namen, malemu obrtniku škodljivi vpliv konkurence dela v kaznilnicah kolikor mogoče omejiti. Med temi predlogi je bil predlog državnega poslanca dr. Heilingerja, da naj bi se v kaznilnicah izdelovali oni popolnoma ali na pol izdelani fabrikati, ki so se doslej za tuzemsko potrebo mogli dobiti samo potom uvoza iz inozemstva. Kot tak predmet je primeroma navedel izdelovanje umetnih zob. Drug predlog, ki ga je stavil poslanec Kratochwil, meri na to, da bi se v kaznilnicah izdelovali polufabrikati, ki bi se malemu obrtništvu v izdelovanje končnega produkta (popolnega izdelka) oddajali po nizkih cenah.

C. kr. trgovsko ministrstvo se je obrnilo na trgovske in obrtne zbornice, da v tej zadevi izdajo svojo izjavo. Ljubljanska trgovska in obrtna zbornica se je z dopisom obrnila tudi na deželno zvezo kranjskih obrtnih združenj z naročilom, da ji naznani in utemelji svoje mnenje v tej zadevi in ji sporoči, kateri predmeti, bi po mnenju zveze bili v smislu prej navedenih v obrtnem odseku državnega zbora stavljenih predlogov primerni za izdelovanje v kaznilnicah.

Ker je gotovo v interes obrtnega stanu, podamo v naslednjih vrstah po deželni zvezi kranjskih obrtnih združenj v Ljubljani izdano mnenje trgovski in obrtni zbornici, ki se doslej glasi:

Naečelstvo podpisane zveze ne ugovarja predlogu državnega poslanca dr. Heilingerja, da bi se po kaznilnicah izdelovali oni popolnoma ali na pol izdelani fabrikati, ki so se doslej za tuzemsko potrebo mogli dobiti samo potom uvoza iz inozemstva, kakor tudi ne nasvetu poslanca Kratochwila, da bi se v kaznilnicah izdelovali polufabrikati, ki bi se malemu obrtništvu oddajali v izdelanje končnega produkta. Vendar pa pripominja naečelstvo podpisane zveze, da bi se naj v kaznilnicah izdelovali le taki polufabrikati, ki jih rabi izključno le mala obrt, ne pa industrijalna podjetja. Naečelstvo zveze je celo mnenja, da naj bi v kaznilnicah, če so tam dobro izobraženi rokodelci, izvrševali tudi izučeno rokodelstvo, vendar pa ne za privatne stranke, marveč le proti naročilu obrtnikov, in sicer iz tehle vzrokov: Malemu obrtniku je danes sploh težko, dobiti spretnih pomočnikov, zlasti pri čevlarski in krojaški obrti. Pomočniki zahtevajo mnogokrat po svoji strokovni organizaciji ali pa potom strajka toliko plačila, da ga mali obrtniki ne morejo plačati, ker morajo delati svoje

izdelke nekaj ceneje, ali pa pri svojem izdelku nič ne zaslužijo in delajo samo, da svojim naročnikom ustrezajo. K tej izjavi pa naečelstvo pripominja, da ne bi bilo dobro, niti uspešno, da bi se za vse kaznilnice uvedlo enako delo; kajti delo, ki bi se izvrševalo v kaznilnici v Mariboru bi morda nič ne škodovalo obrtnikom na Stajerskem med tem, ko bi imelo isto delo za obrtnike na Koroškem slabe posledice in občutno škodo.

Zaradi tega je naečelstvo mnenja, da bi se naj delo v kaznilnicah določilo za vsako kronovino posebej in sicer na ta način, da bi se potom skupnega posvetovanja z vsemi v deželi prizadeti korporacijami določilo delo v oni kaznilnici, ki ima svoj sedež v deželi.

Dodatno k temu nasvetu, že danes lahko naečelstvo podpisane zveze nasvetuje, da bi se dala v ženski kaznilnici v Begunjah in pa tudi v prisilni delavnici v Ljubljani s prav dobrim uspehom vpeljati slična dela, kakor se izvršujejo n. pr. v kaznilnici v Lepoglavi pri Varaždinu na Hrvaškem. V ženski, kakor tudi v moški kaznilnici oziroma prisilni delavnici na Kranjskem bi se dalo prav dobro vpeljati izdelovanje raznih namiznih prtov, prtčev za kavo, raznih brisalk za dekoracije, kakor tudi razne preproge in lepem gorenjskem slogu, po raznih domačih motivih. Izdelovanje omenjenih predmetov ne bi nikomur škodovalo, koristilo bi pa povzdigi domače industrije, kupovali bi radi ne samo domačini, marveč tudi tujci, zlasti na Bledu. Postojni in tudi v Ljubljani. Omeniti bi bilo pa še dovolj drugih predmetov, kakor izdelovanja domačih čevljev iz usnja in tudi iz sukna, raznega vrvarskega blaga, glavnikov, bičev, mrež, raznih krtač za obleko in čevlje; izdelovala bi se iz lesa razna držala za motike, lopate, grablje in vesla, skafi in sita, sprehajalne palice, raznovrstni okvirji, dekoracijski sodčki in čutare itd. Izdelovanje omenjenih predmetov bi imelo še drugo dobro stran, da bi se namreč vsak kaznjence po prestani kazni s takimi predmeti lahko služil svoj kruh, zlasti oni, ki se v mladih letih niso učili nobenega ali pa takega rokodelstva, ki zahteva večletno učno dobo in mnogo teoretične in praktične vaje.

Engelbert Franchetti.

„Domovina“

posreduje pri oddaji primernih stanovanj za dijake. Zato prosimo vse one stranke, ki imajo oddati dijaška stanovanja, da javijo to čim prej odboru društva; ravnotako se lahko obračajo starši dijakov do društva, ki bode njihovim željam radevolje ustreglo. — Pojasnila daje gosp. prof. Anton Jug, Ljubljana, Dalmatinova ulica 3 I.

Prošnja do blagih src!

Trg Mokronog je zadela grozovita nesreča. Požar je v soboto, dne 19. avg. v Mokronogu ljuto razsajal, ter spravil v par urah skoraj cel trg v pepel. Zgorela so stanovanjska poslopja, hlevi, kozole, živina, obleka, krma, žito, denar in poljedelsko orodje.

Beda je nepopisna! Prosimo torej vsa blaga srca, da priskočijo obupanim revežem blagohotno na pomoč, da se vsaj za prvi hip osuše solze onim, ki z obupom zro v pogorišča svojih domovanj. Vsak dar, bodisi v obleki, denarju, žitu ali hrani bode našel hvaležna srca nesrečnih pogorelecev.

Pošiljatve hvaležno sprejema: Obhor za podpore potrebne pogorelece v Mokronogu.

Za odbor:

Josip Tekavčič m. p., sodni predstojnik. Ivan Hutter m. p., sodnik. Fr. Arh m. p., davčni predstojnik. Franc Žitnik m. p., kaplan. Ivan Pirnat m. p., nadučitelj. Josip Tratar m. p., učitelj. Ivan Zicherl m. p., trgovec. Peter Strel m. p., trgovec.

Kdor hoče kupiti zavitek za 6 vinarev, naj zahteva izključno

Ottoman cigaretni papir.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 53,758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,390.003-01.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani
Vas poljskega dela
cigar pisarne so v lastni bančni hiši
v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnostne namene.

Svoj izdelek ostro izgane strojne zidne in zarezne strešne

prve vrste **OPEKE** prve vrste

priporoča

442

J. KNEZ V LJUBLJANI.

Sprejme tudi zastopnike za razprodaje zareznih strešnikov.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 273

Narodna knjigarna

v Ljubljani

priporoča naslednja dela:

	broj.	vez.
Adrejev Levstik: Rdeči smeh . . .	K 1-40	2-40
Asker: Izlet v Carigrad . . .	—	80
Prešernov album . . .	—	2-40
Beg: Ustoličenje koroških vojvod . . .	—	3-30
Slovensko nemška meja na Koroškem . . .	1-40	2-40
Narodni kataster Koroške . . .	—	60
Beneš-Sumavsky: Brodovski odvetnik . . .	1-50	2-50
Bojan: Doktor Holman . . .	—	50
Burnett: Mali lord . . .	1-60	2-60
Canhar: Aleš iz Razora . . .	1-50	2-50
Casnikarstvo in naši casniki	—	80
Cech Svatojpluk: Med knjigami in ljudmi . . .	—	50
Erjavec-Sajovic: V naravi . . .	1-20	1-70
Halley: Dnevnik . . .	—	60
Jurčić: Zbrani spisi L-XI. . .	1-20	2—
Jelinek: Ukrajinske dume . . .	—	30
Lah: Vaška kronika . . .	1-70	2-70
Lipič: Strahovalci dveh kron L.II. . .	1—	2—
Ljubzen in junaštva strahopetnega praporsčaka . . .	—	80
Murnik: Najhujši sovražniki . . .	—	60
Oblak: Stara devica . . .	—	60
Razne pripovedi . . .	—	80
Remec: Ljubzen Končanove Klare . . .	1-50	2-50
Premaganci . . .	—	60
V študentovskih ulicah . . .	1-50	2-50
Zadnji rodovine Benalja . . .	1-50	2-50
Rušic: Mina . . .	1-20	2—
Senčar: Čez traje do sreče . . .	1-20	2-20
Šepetarec: Zaljubljeni kapucin . . .	1—	1-80
Stiri ruske slike . . .	—	60
Theuriet: Undina . . .	—	90
Tratenjak: Slovensko gledališče . . .	2—	—
Vesel: Libera nos a malo . . .	1-40	2-20
Zarnik: Zbrani spisi . . .	1—	—
Zun: Osnovni nanki o narodnem gospodarstvu . . .	—	3—

izvrstno zastreljene, najboljše kakovosti dobavljajo po najnižjih tvorniških cenah c. kr. dvorani dobavitelj Jan Konrad, Most št. 1163 (Češko). Lankastre-dvocevke z jeklenimi cevmi K 38—, 48—, 55—, 62—, 75— in naprej. Hammerla dvocevke, samonapenjalce brez petelinov nov model, trojni Greenerjev zaklep, varnostna priprava K 112— Največje izbiro lovskih pušk in samokresov dobite v mojem glavnem katalogu s 3000 slikami, ki se vsakomur pošlje zastonj in poštne prosto. 2923

Uradno dovoljena, že 15 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

G. Flux

Poljanska cesta št. 6, pritličje

2 minuti od Glavnega trga

(preje Gosposka ulica št. 6),

priporoča in namešča le boljše

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobe izbira različnih služeb, zlasti za ženske

Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena. 3043

Pri vnanjih vprašanjih se prosi znamka za odgovor.

Naznanilo.

Gg. gostilničarjem in trgovcem

vljudno naznanjam, da razpošiljam

vsakovrstne okusne

mesnine

kakor:

3148

Prave okusne kranjske klobase I,

velike a . . . K —40

Prave okusne kranjske klobase,

male a . . . —20

Prave praške gnjati (sunkje) a kg . . . 2-80

Domače gnjati (sunkje) a . . . 2-40

Najfinije salame, velela . . . 2-80

Fine krakovske salame la . . . 2-60

Fine domače salame la . . . 2-40

Brunšviške . . . 2—

Razpošilja se le okusno in izbrano blago.

— Vse proti povzetju od 5 kg. naprej.

Se priporoča z veseloštopanjem

M. Modic, Šiška-Ljubljana.

Na debelo in drobno

po nizkih cenah priporočam svojo

bogato založeno 240

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kra-

marskim blagom in preteninami.

354 **Devocionalije**

in vse vrste blago za božja pota.

Tvorniška zaloga kranjskih glavnikov.

Anton Škof

Ernest Jevnikarjev naslednik

Dunajska cesta, v hiši gostilne št. 6.

Proda se še dobro ohranjen

parni motor

Patent Hoffmeister 4 Atm. 6 H. P.

Ogleda se ga lahko v tekni.

Kje, pove upr. „Sloven. Naroda.“

Stanovanja

z dvema sobama, kuhinjo vrtom in pritliklinami oziroma z eno sobo, kuhinjo in pritliklinami, se oddajo za novembrov termin ali takoj.

Natančna pojasnila je dobiti pri Janku Popoviču, Bleiweisova cesta št. 32 oziroma pri hišniku na Dolenjski cesti št. 32.

Jako lepe 3146

alpske brusnice

liter po 36 vin. dobavlja

W. Rottner, St. Johann a/Tauern, Zg. Stajersko

Krasen vinograd s trgatvijo

ki meri 11 oralov, sadonosnika in hoste 7 oralov, 2 veliki zidani enonastropni kleti z vinsko posodo, 1/2 ure od oddaja na trgu

proda. Priraste po 200 polovnjakov vina, letos se pričakuje 80—100. Ako ni kupca za celo posestvo, proda se tudi na dele, ozir. sama trgatve. Kupci ne zamudite te prilike, ker se kupnina lahko na obroke plača. — Pojasnila daje: Ivan Kranjc v Celju. 3092

Dekliški internat MOLL-DALLMER

drž. dipl. kuharska in gospod. učiteljica Dunaj VIII., Wickenburgg. Telefon 18025

v zvezi s Schwarzwalddovimi zavodi in drugimi šolami. — Izborna oskrba. — Fina skrbna vzgoja. — Lepi, zračni prostori. Zmerne cene. 2932

Sprejem za vse šolsko leto ali za krajši čas. Prospekti v internatu, VIII., Wickenburgg. 3 ter! :: v Schwarzwalddovih zavodih I., Wallnerstr. 2. ::

Pozor urarji!

Napredaj je 3157

urarska podružnica

Ferdo Motnikarja v Dolu pri Hrastniku po zelo nizki ceni. — Žepnih ur pride v popravo na leto 1000—1500.

Trgovina je v pogodbi za 5 let in se mesečno plačuje samo 10 K najemnine za lokal. — Kdor hoče natančneje podatke, naj se zgleda pri lastniku

Ferdo Motnikarju, urarju in tr-

govcu v Zagorju ob Savi. :-:

Doktor 3130

Evgen Gallatia

je odpotoval.

je odpotoval.

Na Sp. Štajerskem se takej preda
gostilna in mesarija
pod ugodnimi pogoji; hiša je skoraj
nova stoji tik okr. ceste pri farni cerkvi
10 minut od kolodvora, zraven je le-
denica in hlev ter ena njiva; v bližini
je tudi tovarna. Kupnina znaša **18.000**
kron. Na posestvu lahko ostane vknji-
ženih 12.000 kron, ostalo pri pogodbi.
Naslovpove upravništvo »Slov. Naroda«.

Najfinije avilnate gumaste :
specialitete

3 vzorci R 1. —
6 vzorcev R 1.80,
12 vzorcev R 3.40,
tudi v pisarnih
znamkah. Pošta
ilustrovana bro-
šura gratis in
franko.

Higienska manufaktura
I. Singer, Dunaj, I. Wiesingerstr. 8/F

Pozor trgovci in trg. naraščaj!
Na prodaj (tudi v najem) je
več dobro upeljanih

trgovin

(tudi z gostilnami in kmetijami)
na **Kranjskem** (Ljubljana in Dolenj-
sko), na **Štajerskem** (Savinjska do-
lina) na **Koroškem** in na **Primor-
skem** (Istra). V nekem Kranjskem
mestu je na **prodaj hiša** v kateri je
od pamtveka dobro upeljana trgovina.
Vprašati je pod »**Merkur**« na
uprav. »Slov. Naroda«. Za odgovor je
predložiti znamko. 3125

M. Rosner & Co
veležgalnica sadnega žganja
v Ljubljani

priporoča v lastni žganjarni kuhano
2544 **Slivovko**
Tropinovec
Brinjevec
Hrušovec
Vinsko žganje
zanesejivih kakovosti.

Enostropna hiša

blizu farne cerkve, za penzionista ali
trgovca, 6 sob, 2 kuhinji z majhnim
vrtom in 2 oraloma zemljišča, sredi
lepega trga v Savinjski dolini na Spod.
Štaj., se prodaja za 20.000 kron

nova hiša
v Gaberju pri Celju s 4 sobami, kuhinjo,
shrambo, lepim vrtom, pripravna za
penzionista ali rokodelca, za 12.000 K in

lepo posestvo
20 min. od Celja, z novo hišo, urejeno
za gostilniško obrt, novo, veliko gospo-
darsko poslopje s sušilnico za hmelj,
njivo, 5 oralov travnika in sadonosnika
pri večji vasi. Vse se pod prav ugod-
nimi pogoji prodaja. Več pove: Ivan
Kranjc, Glavni trg 10 v Celju.

Superfosfati
mineralni in animalni
najbolj preizkušeno
najbolj zanesljivo
fosforovo - kislinsko
gnojilo za vse zemlje
Vsebinske strogo zadržane,
zadržane za najvišjo učinek.
Najvišji doseg. Za jesensko
setev neuporabljivo.
DAJJE:
amonjakove, kalijove in solitve superfosfata dobavljajo
vse trgovice za kmetijsko, gozdarsko, kmetijsko
zadrugo in družbo.
Pisarna v Pragi, Příkopy št. 17.

Bruselj in Buenos Aires 3 grand prix.

R. WOLF Devin-Buckau.
Pedrahtica:
Dunaj III, Am Neumarkt 21.

Patentne
vročeparne lokomobile
s preslikanim
»kruškom« brez ventila.
3680
Originalni Wolfov gradbeni način 10-800 PS.
Obratni stroji največje popolnosti in hranljivosti
za industrijo in poljedelstvo.

V celom izdelanih nad 750.000 PS.

OTTOMAN

Cigaretni papir Ottoman pristen samo s to sliko.

P. n. kadilci in interesenti naj
izvolijo vzeti na znanje, da se
vsako ponarejanje predobro
znanega, splošno priljubljenega

cigaretnega papirja Ottoman

sodno zasleduje.
Edino pristni papir Ottoman
nosi vedno samo to sliko.
(Turško glavo.) 2282

Cigaretni papir Ottoman pristen samo s to sliko.

Najbolj varno naložen denar! Največja slovenska hranilnica!
Denarnega prometa do 31. decembra 1910 nad 565 milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska
v Ljubljani, v lastni hiši, v Prešernovi ulici šte. 3.

Stanje hranilnih vlog nad 41 milijonov K.

Sprejema vloge
vsak dan in jih
obrestuje po :
4 1/4 %
brez odbitka.
Ne v dignjene
obresti pripisuje
vsakega pol leta
h kapitalu. Spre-
jema vlozne knji-
žice drugih de-
narnih zavodov.
Denar in knjižice
se lahko pošlje
po pošti.

Za varnost vlo-
ženega denarja
jamči zraven re-
zerv. zaklada še
mestna občina
ljubljanska z
vsem premo-
ženjem in z vso
davčno močjo.
Izguba nalože-
nega denarja je
nemogoča, ker je
po pravilih te
hranilnice po-
trjenih po c. kr.
dež. vladi, izkly-
čena vsaka špekulacija
z vložnim denarjem.

Rezervni zaklad nad 1.200.000 kron.

Posoja na zemljišča po 5%, in proti plačevanju dolga po najmanj 1/2%. Dolžnik pa more svoj
dolg poplačati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike,
v podpiranje slovenskih trgovcev ip obrtnikov pa Kreditno društvo.

Priporoča se Ana Mayr
šivilja
Sv. Petra cesta št. 47, I. nadst.
3090

Najlepša prilika nakupovanja :
2427

hiš
z gostilniškimi koncesijami.

Jaako ugodne cene.
Natančnejša pojasnila daje
Peter Matelič, anončna pisarna
Škofja ulica št. 10. (Telefon 155).

Jako zanimiv, zabaven in poučen
list s slikami
je

Ilustrovani Tednik

ki izhaja vsak petek, ter stane
četrt letno le 1-80 K.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in
inserirajte v njem! Naslov: **Ilustro-
vani tednik, Ljubljana.** 763

Važno za vinske trgovce.

Vinski sodi

več sto komadov, prav močni
in zdravi iz hrastovega lesa,
od 400-800 l
se dobivajo po prav nizki ceni
2545 pri tvrdki
M. Rosner & Co
v Ljubljani.

Važno za vinske trgovce.

Od leta 1868 se
Bergerjevo medicinsko
kotranovo milo

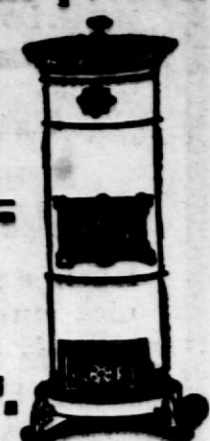
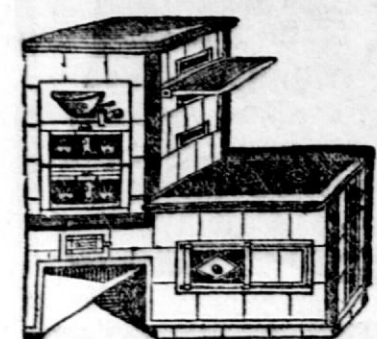
ga priporočajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih
državah s odličnim uspehom uporablja proti
vsake vrste izpuščajem
zlasti proti brončnim škajem in paraz. izpuščajem, dalje proti
rdetici na nosu, ozeblinam, potenju nog, luskinam na glavi in
v bradi. **Bergerjevo kotranovo milo** ima v sebi
40 odstotkov lesnega kotranova in se razlikuje
blizeno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini
Pri polnih boleznih rabite jako uspešno
Bergerjevo kotranovo žvepleno milo.
Kot blažje kotranovo milo za odpravljanje vse
nesnage s polti,
proti spuščajem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot
nenadkriljivo kosmetično milo za umivanje in ko-
panje za vsakdanjo rabo stali
Bergerjevo glicerino-kotranovo milo,
v katerem je 35 odstotkov glicerina in ki je parfenomano.
Kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje s izvrstnim uspehom
Bergerjevo boraksovo milo
in sicer proti ogroem, ogoranju, pogam mo-
zolfom in drugim neprijetnim kožam.
Cena komada vsake vrste z
navodilom o uporabi 80 vin.
Zahtevajte po lekarnah in zadržanih trgovinah
izključno **Bergerjevo kotranovo milo** in
pazite na poleg stojajo varstveno znamko
in na polegstoletni firmi podpis
G. Mell & Co. na vsaki eti-
keti. Odlikovan s častno diplomom
na Dunaju 1889 in z zlato
ovetino na svetovni razstavi v Parizu 1900
Vsa druga medic. in higien. mila znanke **Berger** so naštetja
v navodilu, ki se prilega vsakemu milu.
Na debelo:
G. Mell & Comp., Dunaj, I. Biberstrasse 8.
V Ljubljani se dobiva v lekarnah: Milana
Leustka dedič, Ph. Mr. Josip Čiz-
mar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl.
Trnkózy in v vseh drugih lekarnah na
Kranjskem. 1190

Lasne kite
najfinije kakovosti po 5, 7,
9 in 12 kren — vse vrste
lasne podlage in mrežice —
lasulje, brade in druge po-
trebščine za maskiranje vse
po zmernih cenah priporoča
S. Strmoli,
brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Brančo št. 1,
(zraven čevljarstvenega mesta).
Izdeluje vsa lasničarska dela solidno
in okusno. Cena za delo kite 3 K.
Kupuje zmedene in rezane ženske lase
po najvišjih cenah. 1788

Rudolf Geburth

a. kr. dvorni strojarik
Dunaj VII., Kaiserstrasse št. 71, ogel Burggasse,
Zaloga štedilnih, kuhalnih in strojnih ognjišč za vsako porabo.
Vseh vrst gorilne in trajnogorilne peči

Železne peči s pečnicami
za kurjenje dveh ali treh sob.
Kopalne peči.
Patentni vstavki za glinaste peči.
Sušilni aparati.
Pasta za snaženje peči „Hellas“.

Gozdni biser

brez alkohola, daje z ohlajeno sodavico ali mineralno vodo najkrajše osveževalno pijačo.
MORIC LÖW, izdelovalnica gozdnega biseru Brno-Musovica. 1907

Slovenski optični zavod

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 9

2832
priporoča veliko zalogo raznih očal, ščipalcev, toplomerjev, barometrov, daljnogledov itd. — Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravniškem receptu. V strokovnjaško dobro urejeni delavnici se vstavljajo nova stekla v očala in v ščipalce in izvršujejo vsa optična popravila dobro in ceno. Zlatnina, razne ure, prstani, uhani, verižice, naprsne igle itd.

AVTOMOBILI

Zmage 1911.
Zanesljivostna voznja
Moskva - Orel.
Internacionalna planinska voznja:
Gorska voznja
Königssal-
Jilovic.

Zmage 1911.
Gorska voznja na Opčini.
Cestna dirka
Opava-Moravska Ostrava.
Dirka na 100 vrst Moskva.

LAURIN & KLEMENT

Nikodem & Wetzka, Gradec. — Filialka: TRST, Acquedotto 45.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priporoča svoje
veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremoljivih havelokov itd. itd.
Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Ustanovljeno 1853.

G. Topham & Co.

družba z omeje. zavezo
tvornica za stroje in železolivnica
Dunaj XI., Gudrunstr. 159
grade za specialiteto:
poine jarne vseh vrst za parne in vodne žage,
vse stroje za obdelovanje lesa: krošne žage, trakovne žage stroje za oblanje, stroje za skobljenje (Fräsmaschine), stroje za luščenje furnirja, stroje za upognjeno pohištvo, stroje za sodarje, transmisije.
Prospekti, proračuni stroškov obisk inženirja zastoj. 192

Ustanovljeno leta 1900.
Odklikovani:
Pariz 1905. London 1905.

Slav. občinstvu v mestu in na deželi vjudno priporočam največjo zalogo krasnih nagrobnih vencev in trakov z napisi.
Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.
Cene brez konkurence.
V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 60 K komad, tako da si vsako lahko izbere

FR. IGLIČ

Ljubljana
Mestni trg 11-12.

Vsak dan svež

sladoled

in
ledena kava

se dobi
v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York
je proga
Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kronland, Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je svažnost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.
Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.
Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.
Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc

v Ljubljani,
Kolodvorska ulica odsej št. 26,
od južnega kolodvora na levo pred znano gostilno „pri Starem Tišlerju“.

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185.
Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zadr. domu v Ljubljani na Dunajski cesti 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa . K 100,000.000
upravnega premoženja . K 20,500.000

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %
brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.
Stanje hranilnih vlog nad . K 20,000.000.
Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %.
Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.
URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

G. Čadež

v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manu. trgovine
priporoča

klobuke

slamnike

čepice, razne muško perilo, kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene zmerno. Postrežem točno.

Največji izbor
Najbolje cene
Prečistite Popravite

L. MIKUSCH
tovarna doznikov
Ljubljana, Mestni trg

CROATIA

Edini domači zavarovalni zavod. Ustanovljen leta 1884.

zavarovalna zadruga v Zagrebu.

Centrala: Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice.
Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka, Sarajevo.
Podružnica: v Trstu, Via del Lavatolo št. 1, II. nadst. (Telefon 25-94).
Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:
Na življenje
1) Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti.
2) Zavarovanje dote.
3) Zavarovanje življenjske rente.
Proti škodi po požaru
1) Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarnen).
2) Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.)
3) Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.)
Zavarovanje steklenih šip.
Zadružne imetje v vseh delih znaša . K 2,319.000-81
Od tega temeljna glavica . K 800.000-
Letni dohodek premije s pristojbinami . K 1,281.748-41
Izplačane škode . K 4,323.268-44
Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.
Natančnejše informacije daje Podružnica „Croatia“ Trst, Via del Lavatolo št. 1, II. nadst. in glavno zastopstvo „Croatia“ v Ljubljani

tvrdka KMET in SLIVAR.

Izdelovatelj vozov.
Franc Visjan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Ilica 40 **G. Skrbić, Zagreb** Ilica 40
Z električnim pogonom urejena tvarnica za-
luzij, železnih in lesenih rolet za okna in
trgovine, vseh vrst platnenih in lesenih tka-
nih rolet, iz platna, damasta, gradla, satina,
ripsa itd.
— Cenovniki in proračuni na zahtevo zastoj. —
Telefon šte. 492. 2426 Telefon šte. 492.

Julija Stor
v Prešernovih ulicah šte. 5.
Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih
goissserskih gorskih čevljev.
Elegantna in
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.
8271

Jvan Jax in sin
v Ljubljani 358
Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo
voznih koles.
Šivalni stroji
za rodbino in obrt.
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.
Pisalni stroji „ADLER“.

Najnižje cene.
Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Turjaški trg šte. 7. 237
Največja zaloga pohištva
za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti
žimnati modroci, otroški vozički itd.
Najsolidnejše blago.

Ljubljana **Fr. Ševčik** židovska ul. 7.
puškar
priporoča svojo **veliko zalogo** raznovrstnih
pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, suških in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke trocevke in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi
veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.
Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Skofijo šte. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

J. VECCHIET
zlatar v Ljubljani
nasproti glavni pošti
priporoča svojo trgovino vsakovrstne
zlatnine
ter precizijskih žepnih ur.
Lastna delavnica.
Kupuje staro zlato in srebro.
Cene zmerne.
Solidna in rečna postrežba.

Ustanovljeno 1848.
Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apretura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Avgust Agnola
Ljubljana,
Dunajska c. 13
Izborna zaloga
namiznih in
nastropnih
svetilk
najnovejše
vrste
po nizkih cenah

Važno! za Važno!
gospodinje, trgovce in živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za drovce, kemikalije, zelišča cve-
tja, korenine itd. tudi po Kneippu,
ustne vode in zobni prašek, ribje
olje, redilne in posipalne mase za
otroke, dišave, mila in sploh vse
toaletne predmete, fotografirane
aparate in potrebščine kirurškega
obvezila vsake vrste, sredstva za
desinfekcijo, vosek in paste za čiš-
titi. — Velika zaloga najfinjšega
ruma in konjaka. — Zaloga svežih
mineralnih vod in soli za kopel.
Oblastv. konc. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: prenka sol
dvojna sol, soliter, ovojna, kolmoč,
krmilna spna itd. — Vnanja naročila
se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najvišji ceni razna zelišča
(rože), cvetje, korenine, semen, skorje itd.

Združeni čevljarji
V Ljubljani, Wolfova ulica št. 14.
priporočajo svojo bogato zalogo obuval za
poletno sezono. Vse vrste moških, dam-
skih in otroških čevljev lastnega in tujega
izdelka. Gumi za pete, vrvico, zapenke,
čistila itd. vedno v največji izbiri.
Specialisti za pravo
gorako in lovsko čevljo.
Izdeluje se po meri v lastni delav-
nici, sprejemajo se tudi popravila.
Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja
naročila proti povzetju. Zahtevajte cenike.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev
2266 registrirana zadruga z omejeno zavezo
s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije cesta 11 (Kolizej).
Zaloga pohištva lastnega izdelka
in tapetniškega blaga.
Izvršuje vsa mizarska stavbna dela.
Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Pišite po vzorce.
Kopalnice Podčrady (Češko) **V. J. Havliček in brat** Kopalnice Podčrady (Češko)
Izvozna trgovina modnega in platnenega blaga
2423 priporoča v najboljših kvalitetah:
Modno blago — sukno.
Cefirje — Havličkove tkanine
barhente — flanele.
Jesen 1911.
Oprave za neveste.
Vzorec franco. Dobite najboljšo blago.
1 zavoj 40 m pralnih ostankov, okusno izbranih za 18 kron —
franko po povzetju. Od teh se ne pošiljajo vzorci. Samo pri nas dobite prave.

Umno stavbništvo.
Kdor hoče hitro in ceno zidati, uporablja le 3026
Skagliol-plošče
5 in 8 cm debele
za napravo ločilnih sten, ki jih vsak lahko postavi.
PREDNOSTI:
Varno proti potresu, ne propuša | prстонoseče, hrani prostor, torej
zvoka in jako trdno drži žrebje. | ni treba nikakih traverz.
Samonosne in trpežne Kesslerjeve stene (železno armirane stene iz opeke.)
Preračun stroškov in proračun napravita zastoj arhitekta in metnika patenta
Hönigsberg & Deutsch, c. in kr. dvorna Zagreb.
stavbniška,

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“
iz 2911
Bremna
v
New York
s cesarskimi brzparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.
Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.
Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite
v Ljubljani edino le pri
EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica šte. 35
nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tislerju“.
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa
pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. —
Postrežba poštena, rečna in solidna.
Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Meksiko, Kalifornijo,
Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi našo družstvo posebno
ugodno in izredno ceno čez Kalifornijo. Odhod na tej progi iz Bremna
enkrat mesečno.
c se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore na vse ostale dele sveta kakor
Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Jecljanje

odstrani vseh slučajih Edward Ledel
specialist za motenje izgova — Dunaj III, Stroh. 18.
17. in 18. t. m. od 9.—12. in od 3.—6. se bodo
v Ljubljani, v hotelu Union sprejemali v zdravljenje jecljanja
in tudi osebe z drugačnimi pomotami izgova.

SINGER „66“

Šivalni stroj 20. stoletja.

Kupujte samo v naših prodajalnicah ali od njih agentov.

Singer Co. deln. dr. šivalnih strojev.

Ljubljana Kranj Kočevje Novo mesto
Sv. Petra cesta 4. Glavni trg 53. Glavni trg 79. Veliki trg 88.

1 kg sivoga skubljenega perja K 2,
boljšega K 240, polbelega prve
vrste K 280, belega K 4, prve vrste
puhastega K 6, najboljšo vrsto K
7, 8 in 960, sivoga puha K 6, 7,
belega prve vrste K 10, prsnega puha
K 12, od 5 kg dalje poštne prosto.

Dovršene postelje

bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali ru-
menega inlet-nanking-blaga, 1 pernica velika 180x120 cm z 2 blazinama, velikost
80x60, napolnjena z novim, sivim, puhastim in trpežnim perjem K 16, s polpuhom
K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 10, 12, 14, 16; vzglavnica K 3, 350, 4.
Pernice 200x140 cm velike K 13, 15, 18, 20; vzglavnica 90x70 cm K 450, 5, 550;
spodnja pernica iz najboljšega gradla 180x116 cm K 13, 15, razpošilja proti povzetju
ali če se naprej plača 2809

M. Berger v Dešenici štev. 448 a, Sumava.
Ni nikakega rizika, ker je dovoljena zamena ali pa se vrne denar. — Bogato ilustro-
van cenik vseh posteljskih predmetov zastoj.

Krasno veleposestvo,

5 minut od velikega kolodvora ob koroški progi Južne železnice z dobro
upeljano lesno trgovino

je na prodaj.

Posestvo obsega blizu 100 oralov arondirane zemlje, od tega prilično
70 oralov lepega gozda. Oral zemlje je vreden 800—1000 K. Na posestvu sta
2 lepi hiši, ena starejša in ena nova vila z več stanovanji, katerih najemniki
plačujejo mesečno do 100 K in ima gospodar še površ 10 sob za sebe. Njive
in travniki so lepi in skrbno gojeni, vrta sta dva velika in nova. Dalje sta še
2 drugi hiši ozir. poslopji za letovišcarska stanovanja, vredna po 2—3 tisoč
kron. Na posestvu se lahko redi 20—30 glav goveje živine, 2—4 konje, 20—30
svinj itd. Kdor bi se hotel ukvarjati samo z lesno trgovino, lahko da polja in
travnike v najem.

Cena za vse skupaj 140 tisoč kron.

Sedanjí lastnik želi, da bi kupil kak napredni Slovenec. Prodaja iz rod-
binskih ozirov. Veleposestvo leži ob jezikovni meji blizu Koroške ob dveh
železnicah. Naslov pove upravništvo „Narodnega lista“ v Celju.

Preselitev in priporočilo.

Usojam se vljudo naznanjati, da sem se preselil s svojim
modnim salonom
z Dunajske ceste št. 6 I. nadst.

na Dunajsko cesto št. 20

v pritličju, nasproti kavarne „Evropa“, tramvajska postaja.

Upam, da me bodo tudi nadalje podpirale cenjene dame z
blagohotnimi naročili. Vsa dela bom izvrševal vedno točno in solidno
po pristnem dunajskem, angleškem vsakomesečnem najnovejšem
kroju ter najskrbnejšem delu. Izdelujem tudi vsakovrstne športne in
jahalne oprave iz dunajskega modnega sukna.
Prosim za nadaljnjo zaupanje in mnogobrojne naročbe
z najodličnejšim spoštovanjem

Josip Gregorin
damski krojač.

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg štev. 28

preselitve
trgovine

Krasno
BLUZE,
fine

KOSTIME, KRILA,
plašče, pelerine, nočne halje,
predpasnike, perilo, tudi po meri,

otroške oblekice, čepice,
potrebščine za novorojenčke,

moderce, pasove, nogavice, rokavice,
moške srajce, ovratnike in drugo modno blago.

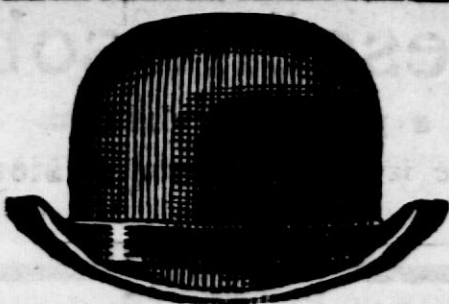
Pošilja se na ogled po pošti.

August Repič

sedar v Ljubljani 40
Koroška ulica št. 16 (v Trnovem)
zdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

klobuke, slamnike
cilindre, čepice itd.

najnovejše fasone
po najnižji ceni.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

dežnike in solčnike

domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Potniki v Ameriko
Najboljše želijo dobro, po ceni in
za neslajvo potovati naj se obrnejo
Simona Kmetelja
v Ljubljani Kolodvorske ulice 26.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

F. K. Kaiser puškar

v Ljubljani, Selenburgove ulice št. 6
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

kovinskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)

kakor tudi
umetelni ogenj
po najnižjih cenah.

Popravlja puške, samokrese in
biciklov točno in solidno.

Cenik zastoj in poštne prosto.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Brata EBERL

črtošlikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
nasproti hotela „Union“.

Delavnica: Igriška ulica štev. 6.
Električna sila.

Za jesensko sezono priporoča velikansko izber
oblek, površnikov, ulstrov itd.

za gospode in dečke v krasnih vzorcih in najboljši izvršitvi

Ljubljana, Dvorski trg št. 3 A. Kunc Ljubljana, Dvorski trg št. 3

STROGO SOLIDNA POSTREŽBA!

Zajec & Horn

Ljubljana, Dunajska cesta 73.

Beton in železo-beton.

Fundamenti. Stropovi. Mostovi. Vzdava turbin. Stopnice. Tlakovi.

Ksilolit, umetni kamen: okrasni za fasade,
obhajilne mize, balustrade.

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg (nasproti rotovžu) in Sv. Petra cesta 8

Nikelasta moška ura z verizico od K 450 naprej
Prava srebrna .. 970
14 kar. zlata .. 44—
Nikelasta damska .. z verizico .. 850
Prava srebrna .. 950
14 kar. zlata .. 20—
Uhani zlato na srebro .. 180
14 kar. zlato uhani .. 450

Lastna tovarna ur v Svici.

Tovarniška znamka „lko“.

Telefon št. 273. Telefon št. 237.

Anton Šarc, Ljubljana

Izdelovanje perila, pralnica in svetlokalnica
z električnim obratom priporoča zelo dobro in so-
lidno izdelano perilo po nizkih cenah.

Opreme za neveste.

Perilo za deklce in dečke za zavode. Platno, šifon
in švicarske vezene se kupijo zelo ugodno, dalje
rjuhe, brisalke, prti, prtiči, nogavice, maje.

Perilo „TETRA“

za gospode in gospe. Kdor trpi na protinu, revma-
tizmu, ischias, naj nosi le to perilo, in bo ta
poskušnja vsakega zadovoljila.

VZORCI NA RAZPOLAGO.

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnine prosto.

ANTON SCHUSTER

Novosti konfekcije za dame in deklice, bluze, modno blago za dame in gospode, pristni tirolski loden, parhent, platno, šifon, gradl, preproge, zavese, garniture, odeje, pleti, šerpe, rute in žepni robci.

PATENTE

vseh dežela izpostuje inženir 35
M. GELHAUS, oblastveno avtor. in zaprišeženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

„Najcenejše in najboljše se nakupi“

vse šolske in pisar. potrebščine

v trgovini papirja

Iv. Bonača v Ljubljani,

Šelenburgova ulica (nasproti glavne pošte).

Solidna postrežba. — Blago najboljše vrste v največji izbiri.

Turška

Gričar & Mejač

Ljubljana, Brežernova ulica št. 5 + 9

preporoča

svojo velikansko zalogo zgotovljenih oblik
vsake vrste za gospode, dečke in otroke.

Najnovejše v

konfekciji za dame in deklice.

Solidna in točna postrežba, najnižje cene.

Vse

na tukajšnjih in zunanjih učnih zavodih vpeljane

šolske knjige

v predpisanih izdajah, v veliki množini vedno v zalogi

v trgovini s knjigami in muzikalijami

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg 2.

Seznami učnih knjig se dobivajo zastonj.

Na Colzevi cesti v bližini obrtne
šole in realke se odda takoj ali
: pozneje velika, lepo meblovana :

mesečna soba

s posebnim vvhodom.

Več se izve v I. nadstropju št. 6.
3135

Lud. Černe

uvodil, trgovac z urami ter
zaprišeženi sodnijski cenilac. 236

Ljubljana, Wolfove ulice št. 3.

Velika zaloga

juvelov, zlatnine in sre-
brnine, različnih ur, uha-

nov, pr-
stanov,
verižic in
očal itd.

Blago prve vrste.
Solidna postrežba.
Cene na nižje.

Dolžnost

vsakega zavednega Slovence in Slovenke je
da rabi izključno le

Ciril in Metodovo čisto
(krema)

za čevlje in usnje

katero je priznana najboljše.

Skatljica stane 24 vinarjev.

Zahteva naj se isto po vseh trgovinah ter
vsak drug manj vreden izdelek odločno zavrne.

Edino le čisto v tej
obliki in z zamko

4306 se prodaja

v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Glavna zaloga in kemična tvornica

Ivan Keber

Ljubljana, Poljanska cesta št. 15.

Šolske knjige

za vse šole

v najnovejših predpisanih izdajah ter

vse šolske potrebščine

v najboljši kakovosti priporoča po
zmernih cenah

L. SCHWENTNER

v Ljubljani

3094

Prešernova ulica št. 3 (poslopje „Mestne hranilnice“).

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO, COGNAC

LE V IZVIRNI POLNITVI.

MOËT & CHANDON

je
šampanjec
najvišjega
dvora in
aristokracije

Ustanovljeno
1743

Glavno zastopstvo:
J. Weidman
Dunaj, III.

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr. priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic.

Stritarjeva ulica št. 6.

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papierjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papierjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borskih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izpla-
čevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papierjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih
novcev. — Najmodernejši predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih pa-
pirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih
papierjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1660

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Zbirka
avstrijskih zakonov
v slovenskem jeziku.

1. zvezek:

Kazenski zakon
o hudodelstvih, pregreških
in prestopkih z dne 27.
maja 1862 št. 117 drž. zak.
z dodanim
tiskovnim zakonom
z dne 17. dec. 1862 št. d.
z. ex 1863 in drugimi no-
vejšimi zakoni kazensko-
pravnega obsega.

V platno vezan 6 K;
po pošti 6 K 20 vta.

Narodna knjigarna
v Ljubljani.

Lepo sobo

:- s postrežbo in hrano išče :-
učiteljica godbe. — Ponudbe na uprav-
ništvo »Slovenskega Naroda« pod šifro
»Učiteljica godbe« 3132

Kontoristinja

vešča slovenskega in nemškega je-
zika, samostojna knjigovodkinja in
dobra korespondentinja 3165

:- se sprejme takoj ali s 1. oktobrom :-
v večjo manufakturno trgovino.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Gostilniški lokali

v Gosposki ulici štev. 3.
in sicer pet velikih prostorov, kuhinje,
drvarnice in kleti, pripravno event.
tudi za tiskarno, konsumno društvo
itd. se s 1. novembrom 1911

ceno oddajo v najem.

Več pove Alojzij Kunst, Zi-
dovska ulica 4. 3198

Vremenski plašči

za gospode, dame in
otroke! Prve vrste krojaško
delo. Izprema. Samo K 16.—.
St. 850. Plašči za gospode iz
dobrega, trdnega gladkega
lodna za poletje in zimo, sive
in oljnatih barv v narav-
nicama in kapuco za odpeti.
kompletne
širok 115 120 125 cm dolg
komad K 16, 17, 18.
St. 856. Isti za dame z veliko
kapuco za čez klobuk in če-
pico, kompletne
širok 115, 120, 125 cm dolg
komad K 17-25, 18-25, 19-25.
Plašči za gospode in dame iz
najfinejšega in najboljšega
blaga iz izdelane v mojem
glavem katalogu.
Nikak rizično! Zamenja
dovoljena ali denar nazaj.
Razpoložljiva po povzetju pri-
znane jako zmožna svetovna
trgovca
JAN KONRAD, c. kr. dvorni dobavitelj,
Most št. 1153, Češko.
Zahtevajte po dopisnici moj bogato ilustrovani glavni katalog z okoli 4000
slikami, ki se takoj odpeljuje vsakomur in polnoma prosto.

FR. MALLY & dr. parna opekarna
v Srednjih Gameljnih
pisarna v Ljubljani
na Resoljevi cesti št. 2

priporoča svojo izborno
zarezano strojno
(talo) in zidno

OPEKO

na stroj
v vsaki
množini

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka

se ravnekar izšlo v dveh zvezkih, ki obsegata skupaj 456 strani.
Oba zvezka veljata brodirana 2 K 40 v, vezana 3 K 20 s pošto
20 v več. Pošilja se samo po povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Narodna knjigarna, Ljubljana.

„Kraljico redilnih preparatov“

imenujejo po vsi pravici redilno sol „Nutrigen“, ki si je pošteno priborila to mesto vsled svojih od več strani
priznanih izvrstnih lastnosti in vsled svojega obče priznanega učinkovanja.
Bolni, ki se čutijo slabe in motne, ki trpe za raztresenostjo, slabim spominom in otožnostjo, ki morajo prena-
šati neznosne muke nevrastenije, ki se bore z glavobolom, nervoznim motenjem prebave, srčnimi bolečinami in po-
manjkanjem spanja, naj bi ne odlašali niti trenutka, marveč uporabiti takoj to ugodno priliko.
Pošljemo zavoj izbornega „Nutrigena“ skupaj s podučno brošuro

gratis in franko

vsakemu. Potem bo vsak lahko pripoznal, kar ve danes že ves svet, da je „Nutrigen“ naj-
boljše redilno sredstvo na svetu.
Samo v vašem interesu je, da poskusite „Nutrigen“ ter sodite potem po svoji lastni izkušnji.

Podjetje „Nutrigen“, Budimpešta VII, Erzsébet-körút 16 odd. 173.

Klavir se poučuje

Sodnijska ulica, 5. III. desno.
3143

Službo išče

26 let star samski moški kot gozdni
manipulant ali Plätzmeister ali pa
kot poslovodja pri kaki lesni trgo-
vini, ker je popolnoma več te stroke.
Vprašanja do 1. oktobra na
uprav. »Slov. Naroda« 3138

V hotelu „Vega“ v Spodnji Šiški
se odda

več stanovanj,
mesečnih sob,
gostilna

:- in lep prostor za prodajalno :-
s 1. novembrom t. l.

Več osebno pri lastniku v hotelu
»Vega« ali v Ljubljani, Metelkova
ulica štev. 19. 3105

Solarske in koncertne

GOSLI

samo najboljši izdelki brezhibne izvrstne.

Solarske gosli brez loka K 4-80 h,
K 6-60 h, K 6, K 6-80 h, K 7-60 h,
K 8-60 h, K 9-60 h, K 12-50 h, in
K 14. Koncertne violine, pa K 14, 17,
20-50, 24. Orkestrske violine močnega
glasu po K 28, 32, 40. Lokt za gosli
80 h, K 1, K 1-40 h, K 1-80 h, K 2,
K 2-40 h in naprej. Toki za gosli
K 3-80 h, K 4-80 h, K 5-60 h, K 6,
K 8-50 h, K 10-50 h. Citre, harmo-
nike in orglice, gitare, okarine, klari-
neti, pihalni instrumenti, gramofoni itd.
v največji izbiri. — Brez rizika!
Zamenja dovoljena ali denar nazaj. Po
povzetju ali denar naprej razpoložljiva
priznana jako zmožna svetovna firma.

JAN KONRAD
c. kr. dvorni dobavitelj, Most št. 1153 (Češko).
Zahtevajte bogato ilustrovani glavni katalog z okoli 4000
slikami, ki se vsakomur pošlje gratis in franko.

Narodna knjigarna

Prešernova ulica štev. 7 v Ljubljani Prešernova ulica štev. 7
združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,
komptuarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga

najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in
gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za
pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma;
barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najpreprostejših do najfinejših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Solski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.
Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne
priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najpreprostejše in najfinejše, črne, vijoličaste in barvaste.

Solske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.
Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora
v vseh velikostih, za dame in za gospode, za na-
vadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Crnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.
Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na
pisalne stroje

vseh sistemov
po tovarniških cenah;

dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznake, fakture,
trgovska pisma itd. itd.